GŁOS

TYGODNIK NOWOHUCKI

www.glos-tn.krakow.pl

10 września 2021 r., nr 37 (1588) cena 3,00 zł (w tym 8% VAT)

TRADYCYJNE WĘDLINY

Józef Aksamit zaprasza do swojego pawilonu nr 466 na bazarze „Tomex".

wędliny u Józefa

Dostawa świeżych wędzonek!

F.H.U. „ELMAR"
Plac Targowy „Piast", paw. 3 (os. Piastów 60 A)
ROWERY:
sprzedaż, komis, części i akcesoria rowerowe, serwis

Santander CONSUMER BANK
10x0%
raty 10x0%
SPRAWDŹ

W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN.

Zajrzyj do Nowej Huty ➡ str. 3

Uroczystości odpustowe w Krakowie-Mogile ➡ str. 7

Pożegnanie lata w Mistrzejowicach ➡ str. 10

Działalność Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień ➡ str. 15

Fot. Marcin Pietrzyk

Romski festiwal w Nowej Hucie Czytaj na str. 2

BIURO OGŁOSZEŃ

Redakcja „Głosu"

☎ 12 643-44-33

9 771231 858104 37

FUNDACJA WIĘCEJ SERCA

organizacja non profit

W ramach zadań statutowych organizuje bezpłatne warsztaty dla zainteresowanych grup pod hasłem „UCZMY SIĘ RATOWAĆ ŻYCIE"

W celu pozyskania środków na ten cel Fundacja prowadzi obsługę firm, osób fizycznych i prawnych (także online) w zakresie:
• ksiąg rachunkowych • KPiR • ryczałtów
• obsługi kadrowo-płacowej • ZUS

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

Tel. 503 602 661

ZAPRASZAMY NA TOMEX!

Bezpieczne zakupy na wolnym powietrzu!

ROBIĄC TU ZAKUPY POPIERASZ POLSKICH KUPCÓW

W sprzedaży artykuły żywnościowe, higieniczne a także odzież, bielizna i buty

DYŻUR W „GŁOSIE"

Z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne związane z koronawirusem dyżury dziennikarzy w redakcji „Głosu. Tygodnika Nowohuckiego" zostają zawieszone do odwołania.

Z dziennikarzami można kontaktować się za pomocą poczty e-mail. Redaktor **Jan L. Franczyk**. Adres e-mail: **franczykjan@gmail.com**

ZMARLI
KRONIKA PAMIĘCI

W rubryce podajemy bezpłatnie imię, nazwisko i wiek Zmarłego. Natomiast na życzenie rodzin zamieścimy dodatkowe informacje.

★★★

Grażyna BLUS, lat 68
Andrzej BRYŃSKI, lat 74
Stanisława CZERNIK, lat 85
Łucja DADEJ, lat 87
Marek DONNERSBERG, lat 66
Helena GUZIKOWSKA, lat 84
Czesław KRUPA, lat 91
Franciszka KRUPA, lat 72
Apoloniusz KSIĄŻEK, lat 53
Józef KUKLA, lat 95
Halina LATOS, lat 70
Kazimiera MALINOWSKA, lat 95
Bogusław MARKIEWICZ, lat 80
Andrzej MATUŁA, lat 56
Stanisław MICHTA, lat 85
Władysław MIGAS, lat 68
Dorota MYSZAK, lat 60
Antonina NORWALK, lat 73
Daniela OGONOWSKA, lat 84
Jadwiga OLEŚ, lat 84
Wiktoria ROMATOWSKA, lat 86
Teodora SIUDAJ, lat 93
Władysława URAMOWSKA, lat 81
Karolina WAŻNA, lat 94
Helena ZAJĄC, lat 94
Włodzimierz ZIÓŁKOWSKI, lat 90

Ogłoszenia zakładów pogrzebowych i nekrologi drukujemy na str. 13.

10 lat Stowarzyszenia Przyjaciół Wadowa

DZIEŃ WADOWA

W minioną niedzielę świętowano w Wadowie Stowarzyszenie Przyjaciół Wadowa obchodziło swoje 10-lecie. Uroczystości rozpoczęły się od polowej mszy świętej celebrowanej przez proboszcza parafii w Ruszczy Andrzeja Kotta. Oficjalnie otwarcie festynu odbyło się z udziałem licznie zaproszonych gości. Z-ca dyr. Wydziału Kultury Magdalena Doksa-Tverberg przekazała adres od prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego. Sławomir Pietrzyk wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa przekazał życzenia od wszystkich rajców krakowskich, a także tych przybyłych do Wadowa: Stanisława Moryca, Łukasza Sęka, Renaty Kucharskiej i Łukasza Gibały. Janusz Gruchała prezes SP Wadowa przypomniał rozwój Stowarzyszenia i jego najważniejsze przedsięwzięcia.

Na Dzień Wadowa przybyło dużo mieszkańców spragnionych dobrej zabawy i się nie zawiedli. Odbyły się liczne konkursy, loteria, strzelano na strzelnicy, były dmuchańce, a nawet przejażdżki na koniach. Występowali dzieci z Przedszkola Samorządowego nr 63 Wesołe Skrzaty, Zespół Wokalno-Taneczny „Jaskierki", a gwiazdą wieczoru byli artyści z Kabaretu Pod Wyrwigroszem z Łukaszem Rybarskim. Później tańczono przy muzyce Zespołu Secret Band.

Wieczór zakończył występ wadowskiego rapera Tapira. Całej imprezie towarzyszył bogaty ogródek gastronomiczny i wiele innych atrakcji.

Impreza mogła się odbyć dzięki wsparciu sponsorów i przyjaciół Stowarzyszenia.

(mp) Fot. autor

ROMOWIE W NOWEJ HUCIE

W miniony weekend Romowie zagościli w Nowej Hucie. Na błoniach pomiędzy NC, a os. Centrum E odbyły się X Międzynarodowe Dni Kultury Romskiej. Swoje obozowisko rozbił tabor cygański, na scenie gościły zagraniczne zespoły i soliści, a gwiazdą niedzielnego wieczoru była Viki Gabor z zespołem. To wydarzenie organizowane jest przez Towarzystwo Krzewienia Kultury i Tradycji Romskiej „Kałe Jakha". To organizacja pozarządowa, która powstała z inicjatywy Romów z Krakowa i działa nieprzerwanie od 2002 roku, a na jej czele stoi Zenon Bołdyzer, który zainaugurował imprezę razem z zespołem Kałe Jakha. W otwarciu wzięli udział Tomasz Urynowicz, wicemarszałek województwa małopolskiego, Sławomir Pietrzyk, wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa, senator RP Jerzy Fedorowicz razem z Jerzym Fedorowiczem jr., radnym Sejmiku Małoposkiego oraz Bogumiła Drabik, radna miasta i Dzielnicy XVIII Nowa.

Na scenie plenerowej tradycyjne tańce i piosenki zaprezentowali artyści ze Słowacji – Roma Sam, Węgier – Romano Drom, Czech – Kale, Łotwy – Ame Roma, Liza Kotlyarenko – artystka wywodząca się z Sankt Petersburga, taneczna grupa Rada Dance Art i Kałe Jakha, czyli nasz nowohucki zespół. Gościem specjalnym była Viki Gabor z zespołem, która została przyjęta owacyjnie.

Wszystko to odbywało się przy dźwiękach muzyki na żywo w otoczeniu wróżb i pokazów tradycyjnego rzemiosła, a na stoiskach gastronomicznych można się było się ugościć. Festiwal został zrealizowany ze środków MSWiA, Gminy Miejskiej Kraków, Województwa Małopolskiego oraz partnerów: Krakowskiego Holdingu Komunalnego S.A., Wodociągów Miasta Krakowa S.A., MPEC S.A., MPK S.A. i MPO sp. z o.o.

(MP) Fot. autor

„WYSZYŃSKIEGO I WOJTYŁY GRAMATYKA ŻYCIA"

5 września w parafii na os. Bohaterów Września otwarta została wystawa „Wyszyńskiego i Wojtyły gramatyka życia", poświęcona prymasowi Stefanowi Wyszyńskiemu oraz kardynałowi Karolowi Wojtyle – dwóm bohaterom historii Polski, Kościoła i świata. W wydarzeniu wzięli udział m.in. wicemarszałek Sejmu Ryszard Terlecki oraz wicemarszałek Senatu Marek Pęk. Gospodarzem uroczystości był proboszcz ks. dr Marek Wrężel. Wystawa została przygotowana przez Biuro Edukacji Narodowej IPN oraz Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego. Wystawę można oglądać do 16 września – będzie dostępna po każdej Mszy świętej (niedzielnej i w dni powszednie) w nowej dużej sali. **(f)**

NOWA ENERGIA W NOWOHUCKIEJ AKADEMII SENIORA

Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta serdecznie zaprasza do zapisów na kolejny, dwunasty już rok akademicki w Nowohuckiej Akademii Seniora. Po ponad roku ograniczeń, NAS powraca z nową energią i nowościami w ofercie, które z pewnością zaciekawią niejednego seniora.

W tegorocznej ofercie kursów języków obcych można znaleźć: język angielski, niemiecki, rosyjski i włoski, na różnych poziomach zaawansowania. Dla zdrowia, w Akademii będzie można uczestniczyć w gimnastyce ogólnej, gimnastyce na kręgosłup i jodze. Seniorzy otrzymają również możliwość zwiększenia umiejętności poruszania się w środowisku cyfrowym poprzez kurs obsługi urządzeń mobilnych oraz kurs obsługi laptopa.

Pragnący kontaktu z kulturą, będą mogli uczestniczyć w spotkaniach z szeroko rozumianą historią sztuki, poznają ciekawostki o artystach i epokach, a malarstwo, rzeźba, architektura, sztuka zdobnicza i współczesna nie będą miały przed Nimi tajemnic. W muzycznym klimacie Akademia zaprasza na spotkania wokół operowych historii, gdzie Seniorzy będą mogli posłuchać o powstaniu najciekawszych arii operowych, kompozytorach i artystach sceny operowej. Proponowane warsztaty głosu, umożliwią ćwiczenia techniki pracy z głosem, techniki oddychania, pomogą wyrazić emocje głosem a także zachęcą do pośpiewania.

Dla chcących zgłębić swoje korzenie, jak również przekazać wnukom historie rodu, w Nowohuckiej Akademii Seniora odbywać się będzie kurs genealogii, na którym uczestnicy poznają m.in. sposoby dotarcia do zapisów pomagających odszukać linie swoich przodków.

A to i tak jeszcze nie wszystko: w ramach uczestnictwa w NAS odbywają się regularne, bezpłatne wykłady z różnych dziedzin sztuki i nauki, wyjścia do instytucji kultury, spacery z przewodnikami i warsztaty tematyczne.

Ośrodek Kultury zaprasza do osobistych zapisów od poniedziałku do czwartku w godz. 10.00–13.00, w siedzibie Akademii os. Centrum A 6a. Dodatkowe informacje pod telefonami: 12 644-68-10, 504-419-164.

(f)

KARAWAN GRUPA FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

Rozliczenia bezgotówkowe

ul.Bieżanowska 24 całą dobę	Tel. 12 658 21 11	ul.Sieroszewskiego 5b całą dobę	Tel. 12 686 61 20, 12 686 61 45	Cm. Grębałów 8.00 - 15.30	Tel. 12 645 14 35
ul.Rakowicka 33a całą dobę	Tel. 12 412 89 83, Tel. 12 4 111 111	os.Na Skarpie 20 8.00 - 15.00	Tel. 12 686 43 40	Cm. Batowice 8.00 - 15.30	Tel. 12 413 63 46
ul.Dolnych Młynów 3 8.00 - 15.00	Tel. 12 632 11 22	ul.Wrocławska 8 8.00 - 16.00	Tel. 12 631 77 95		

www.karawan.pl

DYŻUR CAŁODOBOWY
również w Niedziele i Święta
tel.12 4 111 111
tel.12 658 21 11
ul.Sieroszewskiego 5b
Nowa Huta

ZAJRZYJ DO HUTY

W dniach od 17 do 19 września (od piątku do soboty), Muzeum Nowej Huty po raz kolejny zaprasza na wydarzenia w ramach akcji „Zajrzyj do Huty". Poniżej prezentujemy szczegółowy program proponowanych spotkań i wydarzeń.

Piątek, 17 września

17.00 – Konferencja: „Nowohucianie dzisiaj: społeczeństwo, tożsamość, działanie" w Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Wydarzenie stacjonarne, pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60, transmitowane na żywo przez media społecznościowe Muzeum Krakowa.

Program konferencji:

17.00 – Otwarcie konferencji „Nowohucianie dzisiaj: społeczeństwo, tożsamość, działanie".

Panel pierwszy – okiem badacza; **17.10–17.30** – dr Karol Janas (Obserwatorium Polityki Miejskiej Instytutu Rozwoju Miast i regionów w Warszawie): Co znaczy być nowohucianinem? O tożsamości terytorialnej mieszkańców dzielnicy; **17.30–17.50** – dr hab. Jacek Gądecki (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie): „Nowi" w Nowej Hucie. Przyczyny i przebieg gentryfikacji; **17.50–18.10** – dr hab. Agnieszka Chłosta-Sikorska, prof. UP (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie): Muzealne cykle „Podwieczorek w Muzeum" i „Kamera na nowohucian", czyli opowieści i historie mieszkańców; **18.10–18.25** – pytania; **18.25–18.45** – przerwa kawowa.

Panel drugi – okiem praktyka: **18.45–19.05** – Bartosz Szydłowski (Teatr Łaźnia Nowa): Teatr Łaźnia Nowa. Partycypacja, wyzwania i lokalny potencjał; **19.05–19.25** – Grzegorz Ziemiański (założyciel i animator społeczności internetowej Nowohucianie): Nowohucianie. Siła społeczności lokalnej na Facebooku; **19.25–19.45** – Jacek Dargiewicz (właściciel Klubu Kombinator i Księgarni Cafe NOWA, Wiceprezes Fundacji Faktor Kultura): Nowa Huta „po godzinach". Czy nowohucianie się nudzą?; **19.45–20.00** – pytania.

Sobota 18 września i niedziela 19 września

10.00–18.00 – Zwiedzanie wystaw w Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1): Wańka-wstańka. Nowohucki pomnik Lenina. Atomowa groza. Schrony w Nowej Hucie. Ence-pence – w czyje ręce?

Wstęp: Bilet normalny: 14 zł, bilet ulgowy: 10 zł. Wstęp z książeczką-przewodnikiem Zajrzyj do Huty: 1 zł.

Sobota 18 września

10.00–11.30 – Joga ze sztuką w tle w Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Przed dniem wypełnionym intensywną eksploracją Nowej Huty zapraszamy na sesję jogi w dawnej małej sali kinowej, która obecnie pełni funkcję przestrzeni edukacyjnej i miejsca eksponowania prac nowohuckiego artysty Mariana Kruczka. Pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60. Limit osób będzie zależny od aktualnych obostrzeń. Prowadzenie: Stella Strzemecka. Wstęp wolny.

10.00–13.00 – Zabawy podwórkowe i wielkie malowanie kredą przed budynkiem Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Zapraszamy wszystkich chętnych do wspólnego malowania kredą. Niech plac przed Muzeum Nowej Huty zatonie w tysiącu barw i kształtów! W przerwach w malowaniu zapraszamy do udziału w zabawach podwórkowych, takich jak kręcenie hula-hop, skakanie na skakance i wielu innych. Prowadzenie: Agata Klimek. Wstęp wolny.

11.00–13.00, 13.30–15.30, 16.00–18.00 – „Ogórkiem" przez Hutę! Wycieczka na pokładzie kultowego autobusu śladem ikon nowohuckiej architektury wystartuje z parkingu obok Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Planowane przystanki: średniowieczny klasztor Cystersów w Mogile, perła socrealizmu – Centrum Administracyjne dawnej Huty im. Lenina, legendarny Teatr Ludowy oraz kościół o ponadczasowej bryle – Arka Pana. Prowadzanie: Piotr Kapusta. Pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60. Limit osób będzie zależny od aktualnych obostrzeń. Cena: 10 zł.

11.30–13.00 – Oprowadzanie kuratorskie po wystawie Wańka-wstańka. Nowohucki pomnik Lenina w Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Co łączy nowohucki pomnik Lenina z Indianami i kowbojami? Jakie były okoliczność tajemniczego zamachu bombowego, który w kwietniu 1979 r. wstrząsnął Nową Hutą? Dlaczego na wystawie (zupełnie legalnie!) znalazł się napis „cały lud czeka na wzwód"? Co sprawiło, że w menu jednej z nowohuckich restauracji figurował „schabowy dla Lenina"? Ile pił strażackich zepsuło się podczas odcinania figury zbrodniczego przywódcy Rosji sowieckiej od postumentu? Odpowiedzi na te pytania (i wiele innych!) pojawią się podczas oprowadzania. Prowadzenie: Zbigniew Semik. Pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60. Limit osób będzie zależny od aktualnych obostrzeń. Cena: 10 zł.

12.00–13.30 – Spacer „Nowa Huta socrealistyczna". Ta dzielnica Krakowa (wcześniej odrębne miasto) cieszy się słuszną opinią perły architektury socrealistycznej. Podczas spaceru usłyszymy o korzeniach tego nurtu, jego historii oraz najwybitniejszych realizacjach znajdujących się w Nowej Hucie. Start: Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Prowadzenie: Maciej Miezian. Pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60. Limit osób będzie zależny od aktualnych obostrzeń. Cena: 10 zł.

14.00–15.30 – Cafe Crawl. Wycieczka śladem knajp i kawiarni będzie okazją do usłyszenia historii miejsc, w których działały znane nowohuckie lokale, wysłuchania opowieści ich właścicieli, a wszystko to w niezobowiązującej atmosferze, przy kawie i ciastku. Trasa: start sprzed Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1), Kawa Kwiaty i Warsztaty, Skarbnica Smaku, Restauracja Stylowa, Cafe NOWA Księgarnia i Klubokawiarnia Ludowa. Dla uczestników spaceru pyszności w promocyjnych cenach. Pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60. Limit osób będzie zależny od aktualnych obostrzeń. Prowadzenie: Agata Klimek, Kinga Śliwa. Cena: 10 zł.

17.00–18.00 – Biegiem przez Hutę – otwarty trening biegowy. Dziewięciokilometrową trasę przebiegniemy spokojnie, tempem spacerowym – tak, by każdy bez problemu mógł uczestniczyć w wycieczce. Zatrzymamy się przy najciekawszych obiektach. Zobaczymy m.in. Ogród Krakowian, Fort Mogiła, kopiec Wandy i dworek Matejki. Zaczniemy i skończymy w sercu Nowej Huty, tuż obok pl. Centralnego. Start: Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Prowadzenie: Marcin Dzierwa. Wstęp wolny.

Niedziela, 19 września

10.00–15.00 – wycieczka autokarowa Zapomniane dziedzictwo Nowej Huty. Nowa Huta to nie tylko kombinat czy powojenne osiedla składające się ze sklepów, szkół i bloków mieszkalnych. Dziedzictwo kulturowe Nowej Huty sięga wielu wieków, a człowiek na jej terenie osiedlał się tysiące lat temu. W związku z tym w Nowej Hucie znajduje się wiele ciekawych miejsc i zabytków będących świadkami odległych historii. Są nimi np. stare kościoły, dawne pałace i dwory poświadczające bytność znamienitych rodów czy zachowane do dziś forty austriackiej Twierdzy Kraków. Wycieczka autokarowa Zapomniane dziedzictwo Nowej Huty jest świetną okazją, aby poznać opowieści z przeszłości kilku z trzydziestu dawnych miejscowości, na terenie których ją zbudowano. Trasa: start sprzed Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1) – Pleszów – Branice – Ruszcza – Kościelniki – Wadów – Łuczanowice – Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60. Limit osób będzie zależny od aktualnych obostrzeń. Prowadzenie: Piotr Kapusta. Cena: 15 zł.

10.00–11.30 – Joga ze sztuką w tle w Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Przed dniem wypełnionym intensywną eksploracją Nowej Huty zapraszamy na sesję jogi w dawnej małej sali kinowej, która obecnie pełni funkcję przestrzeni edukacyjnej i miejsca eksponowania prac nowohuckiego artysty Mariana Kruczka. Pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60. Limit osób będzie zależny od aktualnych obostrzeń. Prowadzenie: Stella Strzemecka. Wstęp wolny.

11.30–13.00 – Finisażowe oprowadzanie kuratorskie po wystawie Wańka-wstańka. Nowohucki pomnik Lenina w Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Co łączy nowohucki pomnik Lenina z Indianami i kowbojami? Jakie były okoliczność tajemniczego zamachu bombowego, który w kwietniu 1979 r. wstrząsnął Nową Hutą? Dlaczego na wystawie (zupełnie legalnie!) znalazł się napis „cały lud czeka na wzwód"? Co sprawiło, że w menu jednej z nowohuckich restauracji figurował „schabowy dla Lenina"? Ile pił strażackich zepsuło się podczas odcinania figury zbrodniczego przywódcy Rosji sowieckiej od postumentu? Odpowiedzi na te pytania (i wiele innych!) pojawią się podczas oprowadzania. Prowadzenie: Zbigniew Semik. Pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60. Limit osób będzie zależny od aktualnych obostrzeń. Cena: 10 zł.

12.00–13.30 – Spacer „Nowa Huta modernistyczna i postmodernistyczna". Przemiany w 1956 r. oprócz donośnych zmian politycznych przyniosły również przełom w sposobie budowania. Do historii odchodził zdobny, ale i generujący znaczne koszty styl socrealistyczny, ustępując miejsca nowym trendom. Podczas spaceru zostanie przedstawione historia nowohuckiego modernizmu, powstanie bloków szwedzkiego i francuskiego oraz dzieje postmodernistycznego osiedla Centrum E. Start: Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60. Limit osób będzie zależny od aktualnych obostrzeń. Prowadzenie: Maciej Miezian. Cena: 10 zł.

12.00–15.00 – Gra miejska „Twarzą w twarz z Nową Hutą". Oglądając w bezruchu posąg Światowida możemy zobaczyć tylko jedną z jego twarzy. Tak samo jest z Nową Hutą. Często zdarza nam się patrzeć na nią statycznie i jednowymiarowo – podziwiamy architekturę, zachwycamy się dużą ilością zieleni, wyrażamy uznanie dla ciekawych inicjatyw społecznych. To wszystko jest ważne, ale czas spojrzeć szerzej! Podczas gry ruszymy w teren i postaramy się połączyć wszystkie klocki w całość, by zobaczyć, jak poszczególne elementy razem tworzą to, co nazywamy Nową Hutą. W grze mogą wziąć udział zespoły 2– i 3-osobowe. Gra potrwa od 2 do 3 godzin. Zapisy w dniu wydarzenia przed siedzibą Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Wstęp wolny.

12.30–14.00 – Warsztaty fotograficzne. Wysmakowane kadry, uchwycony nowohucki urok – zapraszamy na fotograficzną podróż przez Nową Hutę z twórcą bloga NH50mm – brudna fotografia (www.nh50mm.eu) dokumentującym piękno nowohuckich budynków. Start: Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Pierwszeństwo dla osób z rezerwacją (zapisy od 6 września): e-mail: info@mhk.pl, tel.12 426 50 60. Prowadzenie: Krzysztof Piła. Limit: 15 osób. Cena: 10 zł.

13.00–14.30 – Spacer „Wokół schronów". Nowa Huta kryje wiele tajemnic. Jedną z nich są wybudowane w jej podziemiach w latach 50. XX w. schrony przeciwlotnicze, które miały uchronić mieszkańców przed skutkami spodziewanej, kolejnej wojny. W ramach spaceru wejdziemy do dwóch schronów (w Muzeum Nowej Huty oraz w Podziemnej Nowej Hucie) i zobaczymy elementy zimnowojennej infrastruktury ochronnej znajdujące się w przestrzeni dzielnicy. Pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60. Limit osób będzie zależny od aktualnych obostrzeń. Start: Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1), prowadzenie: Agata Klimek. Cena: 10 zł.

15.00–16.30 – Autorskie czytanie fragmentów książki i spotkanie z Elżbietą Łapczyńską, autorką nagradzanego Bestiariusza nowohuckiego. Nowa Huta, lata 50. Tu powstaje kombinat-kolos i miasto-labirynt. Wykuwa się tu także nowy człowiek – produkt nieudany i popsuty. Wielowątkowa opowieść jest snuta właśnie przez nowych ludzi, takich jak prorok czytający z wielkopiecowych oparów, zjadaczka arszeniku, sobowtórka czy człowiek bez twarzy. Kiedy w ich losy wkracza niejaki doktor Szpigiel, pojawia się zamęt. Debiutancka powieść Elżbiety Łapczyńskiej odsłania świat dziwności, kopniętej metafizyki, ale i do bólu realnej cielesności oraz brutalności pracy. Miejsce: ogród na os. Szkolnym 22 (w razie niepogody spotkanie odbędzie się wewnątrz budynku). Prowadzenie: Georgina Gryboś-Szczepanik. Wstęp wolny.

17.00–18.00 – Koncert Zuzy Baum z zespołem. Zuza Baum to młoda artystka: tekściarka, wokalistka i... raperka, wkraczająca na polską scenę ze świeżo brzmiącą mieszanką rapu, hip-hopu i jazzu. Zuza znana jest m.in. z alternatywnego projektu Atlantyda La5er x ZUZA BAUM docenionego w 2020 r. przez Tak Brzmi Miasto oraz fundację Luneta Nocą. Jej głos zabrzmi w małej sali kinowej Muzeum Nowej Huty (os. Centrum E 1). Pierwszeństwo dla osób zapisanych (od 6 września): e-mail: info@muzeumkrakowa.pl, tel. 12 426 50 60. Limit osób będzie zależny od aktualnych obostrzeń. Wstęp wolny.

Sobota 18 września i niedziela 19 września

10.00–18.00 – zwiedzanie wystawy Stan zagrożenia w Podziemnej Nowej Hucie (os. Szkolne 37). Miejsce: Podziemna Nowa Huta, Schron pod Zespołem Szkół Mechanicznych nr 3, os. Szkolne 37. Wstęp: Bilet normalny: 14 zł, bilet ulgowy: 10 zł. Wstęp z książeczką – przewodnikiem Zajrzyj do Huty: 1 zł. **(f)**

We wtorek, 14 września, w święto Podwyższenia Krzyża Świętego rozpocznie się tradycyjny odpust w Mogile. W tym roku główne uroczystości odpustowe przewidziano na niedzielę, 19 września.

Tydzień

Krzyż trwa

Mogilski odpust zawsze przyciągał tłumy wiernych. Jak w roku 1845 pisał Kazimierz Girtler, jeden z najwybitniejszych pamiętnikarzy XIX stulecia: „Odpust wrześniowy (...) zawsze bywa najliczniejszy. Wtedy od świtu (...) jeden szlak kurzawy łączy Kraków z Mogiłą. Wszyscy spieszą do Mogiły. A tu dopiero wszędzie pełno ludu. Ciżba". Tłumy były też w okresie komunizmu, gdy ówczesne władze starały się wyeliminować Kościół z życia publicznego. Do Mogiły pielgrzymowali wówczas nie tylko mieszkańcy Krakowa, ale także Podhala, Spisza, Śląska... Często w tradycyjnych, ludowych strojach. Pielgrzymowali, by uklęknąć przed Wizerunkiem Ukrzyżowanego, nad którym widzieli łaciński napis: Charitas sine modo – Miłość bez miary. Dlaczego dla chrześcijan Krzyż jest tak ważny? Bo Kościół w Krzyżu Jezusa widział zawsze ołtarz – ołtarz, na którym Syn Boży złożył ofiarę z samego siebie. Za każdego z nas. Za mnie i za moich sąsiadów też.

„Krzyż trwa, choć zmienia się świat" – głosi słynna maksyma zakonu kartuzów. Tak. Krzyż trwa. I będzie trwał.

Jan L. FRANCZYK

GŁOS TYGODNIK NOWOHUCKI

Redaktor naczelny: **Jan L. Franczyk**.
Redaguje zespół.
Telefon red.: **12 643-44-33**. Faks **12 643-66-33.**
E-mail: redakcja@glos-tn.krakow.pl.
Adres: **al. Jana Pawła II 232, 31-913 Kraków**.
Wydawca: **„Graf-Press" sp. z o.o. Kraków**.

SKŁAD, ŁAMANIE: **„Graf-Press"**.
DRUK: POLSKA PRESS Sp. z o.o., Oddział Poligrafia, Drukarnia Sosnowiec, ul. Baczyńskiego 25A.
Nr indeksu: **358835**. ISSN: **1231-8582**.
Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść zamieszczanych ogłoszeń.

OŚRODKI KULTURY PROPONUJĄ

Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida, os. Górali 5

● **15–17 IX – XI** – Ogólnopolska Giełda Projektów pod hasłem „animacja + krajobraz". Doroczne święto animatorów i edukatorów z całej Polski. Organizatorzy: Narodowe Centrum Kultury, Małopolski Instytut Kultury w Krakowie, Ośrodek Kultury im. C. K. Norwida. Więcej informacji na www.okn.edu.pl.

Nowohuckie Laboratorium Dziedzictwa OK im. C.K. Norwida, os. Górali 5

● **1–15 IX** – Młodzież solidarna z dziedzictwem: nabór grupy warsztatowej rozwijającej kompetencje miękkie w wieku 15–29 lat. Więcej informacji: www.nhlab.okn.edu.pl.

● **1–19 IX** – Rok Norwida 2021: Winszuję Wieszczowi! Zbiórka (własnoręcznie wykonanych) kartek urodzinowych dla C. K. Norwida z okazji 200–lecia urodzin poety. Należy dostarczyć kartki do Ośrodka osobiście lub pocztą tradycyjną.

● **12 IX, godz. 10** – Teraz w zielone gramy! Leśne perspektywy. Wyprawa po Lesie Mogilskim. Prowadzenie: Magdalena Kuś. Zadanie współfinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Zapisy przez formularz na www.nhlab.okn.edu.pl.

● **15 IX – 31 X** – Norwid Festiwal 2021. Nabór zgłoszeń do Nagrody Norwidowskiej dla twórców na wzór Norwida łączących działalność literacką z innymi obszarami. Szczegóły, regulamin i formularz zgłoszeń: www.nhlab.okn.edu.pl. Zgłoszenia należy wysłać na: nhlab@okn.edu.pl.

ARTzona OK im C.K. Norwida, os. Górali 4

● **1–26 IX** – Norwid Festiwal 2021. Rezydencje artystyczne w ARTzonie – nabór w otwartym konkursie. Więcej informacji: www.artzona.okn.edu.pl.

● **1–30 IX** – Rezydencja animacyjna w ARTzonie – Paweł Ogrodzki, projekt „Sąsiedzi". Wydarzenie realizowane w ramach projektu: „Kultura. Przestrzenie inspiracji 2021.

● **13 IX, godz. 10 do 12** – Klub Rodziców w ARTzonie. Zabawy podłogowe dla najmłodszych. Prowadzenie: Maciej Kampa. Gr. 1 – niesiedząca 10.00–11.00; gr. 2 – siedząca 11.20–12.20.

● **14 IX, godz. 10.30** – Kawa z Ogórkiem. Rozmowy o sztuce, estetyce i kawie. Prowadzenie: dr Ernest Ogórek. Spotkanie online na www.facebook.com/ARTzonaOKN/.

● **15 IX, godz. 17 do 20** – Miejskie Hafciarki. Spotkania rękodzielnicze dla kobiet. Szczegółowe informacje i zapisy: m.hajto@okn.edu.pl.

Galeria ARTzony OK im. C.K. Norwida, os. Górali 4

● **Do 19 IX** – Domino Słowian. Wystawa autorstwa Miejskich Hafciarek w ramach wydarzenia Mała Letnia Akademia Folkloru.

Klubu Kuźnia OK im. C.K. Norwida, os. Złotego Wieku 14

● **12 IX** – Kino pod chmurką. Letnie pokazy plenerowe filmów wybranych podczas głosowania. Projekcje poprzedzone będą wydarzeniami towarzyszącymi. Uwaga! W razie niepogody i przeniesienia projekcji do budynku Klubu Kuźnia OKN, liczba miejsc będzie bardzo ograniczona. W programie: **godz. 18–20** – Strefa Muzyki; **godz. 18** – Koncert dla dzieci i rodziców; **godz. 18–20** – Warsztaty baletowe; **godz. 18.30–20** – Warsztaty muzyczne dla dzieci i rodziców; **godz. 20** – Projekcja Filmu *Chłopiec z burzy*, reż. Shawn Seet.

● **15 IX, godz. 10.15** – Tańczące nutki. Warsztaty umuzykalniające dla rodziców z dziećmi. Prowadzenie: Fundacja Popularyzacji Edukacji Artystycznej. Zajęcia w ramach Mistrzejowickiego Klubu Rodzica.

● **15 IX, godz. 11** – Jak puszczać swoje dzieci w świat, czyli o adaptacjach wszelkich, nie tylko przedszkolnych. Spotkanie z psychologiem. Prowadzenie: Monika Lipowska. Liczba uczestników ograniczona. Zajęcia w ramach Mistrzejowickiego Klubu Rodzica.

Biblioteka Klubu Kuźnia OK im. C.K. Norwida, os. Złotego Wieku 14

● **15 IX** – Bajki bez tytułów. Prowadzenie: Anna Mazela. Czytanie bajek napisanych przez Annę Mazelę Transmisja online na www.facebook.pl. **(f)**

Notowania cenowe

PALIWA

Jednym z najbardziej napędzających inflację czynników jest wzrost cen paliw. W czasie wakacji kierowcy w Polsce nie doczekali się obniżenia cen paliw, chociaż ropa naftowa taniała na rynkach światowych. Pod koniec lipca br. baryłka ropy naftowej Brent na rynku światowym kosztowała 75,4 dolara, ale potem ceny surowców spadły i pod koniec sierpnia cena tego surowca wynosiła 65,2 dolara. W ślad za obniżką cen ropy naftowej obniżyły się ceny hurtowe paliw, ale o dziwo nie stało się to w Polsce, a w szczególności na stacjach największego krajowego dystrybutora paliw Orlenu. To zapewniło dodatkowe zarobki koncernowi. Co prawda ostatnio znów drożeje ropa naftowa, ale ceny paliw na stacjach jeszcze nie zareagowały zdecydowanie w górę, korzystając ze zgromadzonych nadwyżek.

Na stacjach w nowohuckiej aglomeracji zanotowaliśmy w minioną niedzielę następujące ceny. Najtaniej jak zwykle było na stacji MPO ul. Nowohucka: E 98 5,89 zł, E 95 5,55 zł, ON 5,21 zł, LPG 2,69 zł. Podobne ceny były na stacji „Carrefoura" przy Rondzie Czyżyńskim: E 95 5,59 zł, E 98 5,99 zł, ON 5,25 zł, LPG 2,73 zł oraz na stacji Valdi ul. Nad Dłubnią: E 95 5,56 zł, ON 5,19 zł, LPG 2,65 zł. W pozostałych stacjach ceny były zbliżone z tym, że najdroższą siecią jest ORLEN, choć i tutaj ceny były zróżnicowane. BP ul. Kocmyrzowska: ON 5,46 zł, eurosuper 95 5,64 zł, LPG 2,68 zł, ultimate ON 5,66 zł, ultimate 98 6,01 zł; Moya ul. Makuszyńskiego: ON 5,22 zł, E 95 5,57 zł, ON power 5,59 zł, E 98 5,99 zł, LPG 2,69 zł; Lotos ul. Okulickiego: ON 5,32 zł, E 95 5,62 zł; Lotos ul. Czaplickiego: ON 5,56 zł, E 95 5,68 zł, LPG 2,68 zł; CircleK ul. gen. Andersa: ON miles 5,66 zł, E 95 miles 5,79 zł, ON milesplus 6,01 zł, E 98 milesplus 6,14 zł, LPG 2,68 zł; Orlen ul. gen. Andersa: E 95 efecta 5,79 zł, ON efecta 5,66 zł, LPG 2,68 zł, E 98 verva 5,99 zł, ON verva 5,86 zł; Orlen al. Pokoju: E 95 efecta 5,85 zł, ON efecta 5,53 zł, LPG 2,89 zł, E 98 verva 6,05 zł, ON diesel 5,73 zł; Lotos Optima ul. Nowohucka: ON 5,46 zł, E 95 5,71 zł, LPG 2,81 zł, ON dynamic 5,66 zł; Orlen ul. Centralna: E 95 efecta 5,81 zł, ON efecta 5,51 zł, LPG 2,88 zł, E 98 verva 6,01 zł, ON verva 5,71 zł; Orlen ul. Bulwarowa: E 95 5,76 zł, ON 5,46 zł, E 98 5,96 zł, ON verva 5,66 zł; Orlen ul. Nowohucka: E 95 efecta 5,76 zł, ON efecta 5,46 zł, LPG 2,81 zł, ON verva 5,66 zł; Lotos ul. Centralna: ON 5,46 zł, E 95 5,71 zł, LPG 2,81 zł; Shell przy rondzie Czyżyńskim: ON 5,46 zł, E 95 5,71 zł; CircleK ul. bp. Tomickiego: ON 5,46 zł, E 95 5,71 zł, ON milesplus 5,76 zł, E 98 milesplus 5,96 zł, LPG 2,81 zł.

(sp) Fot. autor

WALUTA

Po wcześmiejszych spadkach kursy dolara i euro od piątku ustabilizowały się.

W kantorze na pl. Bieńczyce, paw. 24, tel. 12-641-46-29 zanotowano następujące kursy walut: USD: 3,79–3,83 zł, euro: 4,50–4,54 zł, GBP: 5,23–5,29 zł, CHF: 4,14–4,20 zł. **(mp)**

Od 10 do 16 września

W KINIE SFINKS

● **„MISTRZ"** Macieja Barczewskiego jest historią legendarnego pięściarza Tadeusza „Teddy'ego" Pietrzykowskiego, który dzięki walkom na ringu ocalił swoje życie w niemieckim obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau. Oparty na prawdziwych wydarzeniach dramat przedstawia nieznaną historię polskiego sportowca, który w miejscu zagłady stał się symbolem nadziei na zwycięstwo. W roli głównej wystąpiła Piotr Głowacki, a towarzyszą mu m.in. Grzegorz Małecki, Marian Dziędziel i Marcin Bosak.

● **„CZARNA OWCA"** to znakomity komediodramat w reżyserii Aleksandra Pietrzaka. Magda i Arek tworzą zgrane małżeństwo z 25-letnim stażem, opiekujące się chorym dziadkiem. Mieszkają z synem Tomkiem, który jest w długoletnim związku ze swoją dziewczyną, Asią. Pozornie wszystko jest w porządku – typowa rodzina. A jednak... Magda, nauczycielka w katolickim liceum, ukrywa przed wszystkimi fakt, że woli kobiety, Arek od dłuższego czasu nie może znaleźć pracy, a Tomek – popularny youtuber, kieruje się głównie swoim interesem. Ambaras zaczyna się, kiedy zmęczona życiem w ukryciu Magda postanawia iść za głosem serca, uruchamiając lawinę kolejnych zdarzeń. Asia zrywa z Tomkiem, dziadek znika, a Arek ma problem z posklejaniem rzeczywistości na nowo. Gdy w końcu tłumione od lat kryzysy, konflikty i pragnienia eksplodują, każdy zaczyna żyć na własny rachunek. A przynajmniej tak mu się wydaje... W rolach głównych wystąpili Arkadiusz Jakubik, Magdalena Popławska, Kamil Szeptycki i Włodzimierz Press.

● Nagrodzony na festiwalu w Wenecji film **„O NIESKOŃCZONOŚCI"** wyreżyserował jeden z najbardziej oryginalnych twórców kina europejskiego, Roy Andersson. To niezwykła refleksja nad ludzkim życiem - jego pięknem, okrucieństwem, blaskiem i banałem. Jak zwykle reżyser wykorzystuje tu surrealizm, melancholię, humor i nonsens. Prowadzeni przez głos Narratorki inspirowanej postacią Szeherezady z „Księgi tysiąca i jednej nocy" trafiamy do bunkra Hitlera i gabinetu psychiatry, obserwujemy przechodzącego kryzys wiary księdza, unoszących się nad miastem kochanków, tańczące na ulicy dziewczyny, czy drżącego o swoje oszczędności mężczyznę. Andersson odważnie miesza ze sobą przeszłość z teraźniejszością, jawę ze snem i prozą dnia codziennego. Seanse w Małym Metrażu

● **„POLAŃSKI, HOROWITZ. HOMETOWN"** to świetny dokument o niezwykłym spotkaniu dwóch artystów, którym po kilkudziesięciu latach wreszcie udało się spotkać w rodzinnym mieście. Fotografik Ryszard Horowitz i reżyser Roman Polański, przyjechali do Polski, by podzielić się swoimi najbardziej osobistymi wspomnieniami z okresu dzieciństwa i młodości. Podczas spaceru po Krakowie wracają do wspomnień, także tych bolesnych z okresu Holocaustu. Opowiadają, jak udało im się przeżyć - gdy, jako dziecko, kilkuletni Horowitz został wpisany na „Listę Schindlera", a Polańskiego ukryła biedna chłopska rodzina. Wspominają czas, kiedy wspólnie żyli w jednym mieszkaniu w kilkanaście osób licząc na to, że kolejnego dnia dołączy do nich następny „ocalony" członek rodziny lub przyjaciel. Choć byli i są zupełnie różni, zawsze łączyła ich pasja. Od czasu, kiedy Polański wyjechał z Krakowa tworzyć filmy, a Horowitz malować obrazy i później fotografować, nie spotkali się w Krakowie. Po blisko 60 latach wrócili, by wspólnie odwiedzić miejsca, które miały wpływ na ich całe życie. Seanse w Małym Metrażu.

● **Dyskusyjny Klub Filmowy „Kropka"** zaprasza na dwa spotkania:

■ *W poniedziałek 13 IX* o godz. 18.00 odbędzie się pokaz filmu **„SPACER Z ANIOŁAMI"** Tomasza Wysokińskiego. To wstrząsający dokument nagrodzony Złotym Lajkonikiem na 61. Krakowskim Festiwalu Filmowym. Prowadzi nas do RPA, gdzie każdego dnia znika wiele dzieci. Uciekają z domów, są z nich wyrzucane lub uprowadzane, a potem zmuszane do prostytucji lub padają ofiarą mordów rytualnych. Misją Jerry'ego jest ich odnajdywanie. Towarzyszymy mu w poszukiwaniach dziewczynki porwanej w Soweto. Gościem specjalnym pokazu będzie Rita Ster z Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć.

■ W czwartek 16 IX o godz. 18.00 „Kropka" zaprasza na seans słynnego filmu Jima Jarmuscha – **„TYLKO KOCHANKOWIE PRZEŻYJĄ".** W tej oryginalnej czarnej komedii outsidera światowego kina wystąpili Tilda Swinton, Tom Hiddleston i Mia Wasikowska Bohaterowie są wampirami zmęczonymi setkami lat życia i zdegustowanymi tym, jak rozwinął się świat. Ale wciąż czują do siebie miłość.

PÜDEL IN MEMORIAM: 35 LAT

„PsychoSymfoniko" to część trasy koncertowej z okazji 35-lecia zespołu Püdelsi. Zgodnie z ostatnią wolą Andrzeja „Püdla" Bieniasza zespół kontynuuje swoją działalność, czerpiąc z tradycji pierwszych nagrań. Z towarzyszeniem orkiestry smyczkowej, pod kierownictwem Grzegorza Marszałka, Püdelsi wykonają swoje największe przeboje. Podczas koncertu gościnnie wystąpi jeden z pierwszych wokalistów zespołu – Maciej Miecznikowski oraz gitarzysta Janusz „Yanina" Iwański. A wszystko to w piątek 24 września na scenie NCK o godz. 19.00. Bilet: 70 zł. **(mp)**

MARYLA RODOWICZ AKUSTYCZNIE

Koncert „Maryla Rodowicz akustycznie" to wyjątkowe spotkanie z ikoną polskiej muzyki. Podczas koncertu usłyszymy nie tylko największe hity Maryli, ale również utwory mniej znane, a wszystko w nowych aranżacjach z akompaniamentem gitar. Przed nami niezwykły wieczór niezapomnianych wrażeń – w sobotę 25 września na scenie NCK o godz. 19.00 i niedzielę 26 września o godz. 20.00. Bilet: 130 / 110 zł. **(mp)**

NOWOŚCI W BIBLIOTECE

Biblioteka Klubu Kuźnia Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida, os. Złotego Wieku 14 poleca:

● **Domenico Starnone, *Wyznanie*, Wydawnictwo Pauza, Warszawa 2021.** Kiedy skromny nauczyciel Pietro wplątuje się w romans ze swoją dawną uczennicą, nie spodziewa się, że wyznanie uczynione w chwili słabości Teresie może zaważyć na całym jego życiu. Śledzimy losy bohatera przez kolejne dekady, w trakcie których poznaje swoją przyszłą żonę, rodzą im się dzieci, a Pietro staje się znany w środowisku akademickim za sprawą napisanej przez siebie książki. Czy Teresa zdradzi jego tajemnicę?

RODZINNE KLIMATY W KLUBIE MIRAGE

W 2021 roku Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta świętuje jubileusz 30-lecia istnienia. Wszystkie informacje na temat działań jubileuszowych Ośrodka Kultury można znaleźć na www.krakownh.pl/swietujemy-na-okraglo. Z okazji jubileuszu co tydzień publikujemy tekst przybliżający jeden z 13 klubów, działających w strukturze Ośrodka. Kolejny prezentowany oddział Ośrodka Kultury to Klub Mirage.

Miraż to złudzenie optyczne – coś, co można zobaczyć, ale nie jest prawdziwe; coś, co wydaje się być prawdziwe, ale jest ulotne i nierzeczywiste. Trudno jednak wyobrazić sobie, jak wyglądałoby życie kulturalne i społeczne w Mistrzejowicach, gdyby Klub Mirage nie istniał.

Usytuowany na osiedlu Bohaterów Września jest najmłodszą instytucją kultury w Dzielnicy XV Mistrzejowice, choć ma już przeszło 30 lat. Gdy pod koniec lat 70. XX w. rozpoczęto budowę bloków w osiedlach Bohaterów Września i Piastów, oczywistym stało się, że nowi mieszkańcy będą potrzebowali swojego miejsca do spotykania się, zaspokajania potrzeb kulturalnych i wspólnego twórczego spędzania czasu wolnego. Dlatego właśnie powołano do istnienia Klub, który od 1992 r. nosi nazwę Mirage i wchodzi w skład Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta. Od początku swej historii współpracuje ściśle ze Spółdzielnią Mieszkaniową, dzięki której uzyskał pomieszczenia w pawilonie handlowo-usługowym i która wspiera działalność klubu w każdym – również finansowym – aspekcie. Pomysłodawcą powstania Klubu Mirage była zresztą wieloletnia przewodnicząca Rady Nadzorczej Spółdzielni, oddana działaczka na rzecz lokalnej społeczności i inicjatorka wielu różnorakich działań środowiskowych – nieoceniona Urszula Kasperczyk, która do chwili obecnej żywo interesuje się Klubem.

Jako pierwsi w nowopowstałym Klubie zagościli seniorzy. Czwartkowe spotkania osób starszych są kontynuowane do dziś w formie Klubu Seniora i nieustająco cieszą się ogromnym powodzeniem. Seniorzy to zżyta ze sobą grupa ponad 80 osób, która do 30 lat wspólnie się bawi, tworzy, edukuje i spotyka dzieląc doświadczeniami, wspomnieniami oraz radościami i troskami chwili obecnej. Z zamiłowanie do wspólnego muzykowania powstał przy klubie seniorski zespół *Lajkonik*, który koncertował na wielu imprezach klubowych oraz w innych placówkach i instytucjach, zawsze wnosząc radość i dobrą energię, jaką daje muzyka powszechnie znana i lubiana.

W początkach istnienia w Klubie zainicjowano wiele wydarzeń i cykli zajęć, które wspominane są do dziś, jak np. Festiwal Piosenki Dziecięcej *Nutka*, Mini Listę Przebojów, Turniej Tańca Dyskotekowego *Takt*. Klub Mirage od początków swego istnienia angażował się w działania społeczne np. pierwszy kierownik Mirage, Janusz Rojek, podjął współpracę z Jurkiem Owsiakiem, kiedy tylko Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy zaczęła grać. W tym wczesnym okresie Klub zaczął również być gospodarzem wydarzeń plenerowych, między innymi organizowanej, co roku na os. Piastów *Majówki Mistrzejowickiej*.

Przez wiele lat w Klubie grały liczne rockowe zespoły młodzieżowe i to dla nich oraz ich gości organizowano Festiwale Piosenki Rockowej *Happy Rock*. Wiele lat działał również zespół taneczny *Mirage*. Pierwsze kroki muzyczne stawiały w Mirage przyszłe osobowości sceny muzycznej jak na przykład Łukasz Targosz – kompozytor muzyki filmowej, producent muzyczny i filmowy, zdobywca prestiżowych międzynarodowych nagród muzycznych, współpracujący z plejadą polskich gwiazd sceny muzycznej, czy Sławomir – gwiazda muzyki dance, który uczęszczał do Klubu na lekcje gitary.

Młodzież, która od muzyki wolała słowo, zapraszana była na zajęcia teatralne oraz do udziału w konkursach recytatorskich *O Wawrzyn Jana z Czarnolasu*. Przez kilkanaście lat z Klubem związany był mieszkający nieopodal znany w całej Europie malarz i grafik ś.p. Kazimierz Machowina, którego pomoc była dla Klubu nieoceniona i dzięki któremu po dziś dzień Mirage oscyluje w kierunku sztuk plastycznych. Klubowa galeria to miejsce otwarte na eksperyment artystyczny i współczesną sztukę, a w szczególności na promowanie artystów nieprofesjonalnych. Odbywają się tutaj wernisaże połączone z koncertami muzyki klasycznej. Od kilku lat prezentowana jest zbiorowa wystawy malarstwa dedykowana osobom zasłużonym dla polskiej kultury, historii i sztuki, które Sejm honoruje ustanawiając patronat na dany rok.

Od kilku lat Klub współpracuje ze Szkołą Podstawową nr 144, z którą wspólnie uczy tańca i sztuki walk wschodnich setki dzieci. Dzięki współpracy z Małopolskim Towarzystwem Krzewienia Kultury Fizycznej udało się zorganizować szereg imprez klubowych i plenerowych o charakterze sportowo-rekreacyjnym, przyciągających rzesze dzieci i młodzieży, które dzięki udziałowi w licznych konkursach i zawodach mają szanse pochwalić się swoimi umiejętnościami.

Działalność Klubu z roku na rok przybiera coraz szerszy wymiar i na szczęście idzie za tym również powiększenie powierzchni klubowej – od 2016 r. Klub działa na dwóch kondygnacjach. Jak w domu czują się w nim seniorzy biorący udział w urozmaiconej ofercie pełnej wykładów, spotkań i wycieczek. Organizowane są liczne zajęcia dla dzieci: grupy dla przedszkolaków, zajęcia taneczne, plastyczne, baletowe, sztuk walk wschodnich, zajęcia językowe, zumba, joga, półkolonie w okresie letnim i zimowym. To ta grupa wiekowa wyznacza główny nurt działalności Klubu i z nią Klub wiąże największe nadzieje na przyszłość – zarówno na płaszczyźnie artystycznej, jak i społecznej. W myśl zasady, że nie ma dzieci nieuzdolnionych artystycznie – są tylko takie, którym nigdy nie dano możliwości kontaktu ze sztuką, Klub stara się poprzez różnorodne działania zapoznawać dzieci z wieloma formami sztuki słowa, dźwięku i obrazu. Ważne miejsce w działalności Mirage nadal zajmują imprezy okolicznościowe od lat organizowane zgodnie z klubowymi tradycjami czy okolicznościowym kalendarzem, których jest doprawdy niezliczona ilość. Od kilku lat regularnie organizowane są również Maratony fitness, coroczne Dni Rodziny, koncerty, prezentacje malarstwa i różnorodne warsztaty.

Planów na przyszłość Klub ma wiele: marzy mu się reaktywacja zespołu muzycznego seniorów, stworzenie zespołu artystycznego dla dzieci, a przede wszystkim bycie blisko z mieszkańcami i podtrzymywanie w klubie prawdziwie rodzinnego klimatu, który jest przecież hasłem Mirage. Spełnienie tych marzeń to najlepsze, czego można życzyć Klubowi na 30-lecie Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta. **(f)**

KALENDARZ NOWOHUCKI

NIEDZIELNE MSZE ŚW.

Bazylika w Mogile: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 14.00, 16.30, 18.00.
Kościół św. Bartłomieja: 10.00, 11.30.
Szklane Domy: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 17.00, 19.00, 20.30.
Arka Pana: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 17.30, 19.00.
Czyżyny: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00.
Dywizjonu 303: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 19.15.
Mistrzejowice: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 17.00, 19.00.
Kalinowe: 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00.
Wzgórza Krzesławickie: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 19.00.
Boh. Września: 6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 13.30, 16.30, 18.00, 19.30.
ul. Bulwarowa: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00, 20.00.
Teatralne: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 18.00, 19.30.
Krzesławice: sobota 17.00, niedziela 9.30.
Pleszów: 7.30, 11.30.
Kantorowice: 9.00, 11.00, 19.00, od X do IV – 18.00.
Ruszcza: 7.00, 9.00, 11.00, 16.00.
Górka Kościelnicka: 7.00, 12.00.
Kościelniki: 10.30, 18.30.
Wolica: 9.00, 18.00.
Lubocza: 8.00, 10.30, 17.00.

Słowa na niedzielę

Za kogo uważają Mnie ludzie?
/por. Mk 8/

Czy Pan Jezus był plotkarzem? Absolutnie nie. Czy Pan Jezus bał się opinii postronnych? W żadnym wypadku. Dlaczego zatem interesują Go nastroje pośród ludzi? Bo tak postępuje każdy roztropny przywódca. Tak winien postępować także mądry duszpasterz. Jeśli chcemy ludziom coś przekazać lub do czegoś ich przekonać, najpierw musimy poznać z jakim środowiskiem, poglądami i przekonaniami będziemy mieć do czynienia.

Łatwiej się stawia budowle materialne niźli zmienia mentalność. A jeszcze trudniej zaprosić do wyrzeczenia czy poświęcenia. A jednak trzeba to czynić, gdyż inaczej mury szybko opustoszeją albo po prostu przejdą w posiadanie innych.

ks. Piotr Gąsior

DYŻURY SZPITALI

● **Ostre dyżury w zakresie chirurgii dziecięcej przez cały tydzień** pełnią: Instytut Pediatrii, ul. Wielicka 265, tel. 658-20-11 i Szpital im. Żeromskiego, tel. 644-01-44.

Nie obowiązują już dyżury z zakresu chirurgii ogólnej i urazowej. Pacjenci mają zgłaszać się do szpitalnych oddziałów ratunkowych (w Nowej Hucie funkcjonują dwa takie oddziały – przy Szpitalu im. S. Żeromskiego i przy Szpitalu im. L. Rydygiera). Szczegóły pod numerem informacji medycznej 12 661-22-40.

DYŻURY APTEK

● **Od piątku do czwartku:** os. Centrum A, bl. 3, tel. 12 425-75-40 (całą dobę).
● **Ponadto przez cały tydzień** dyżur pełni apteka w os. Kazimierzowskim 30, tel. 12 648-59-57 – od poniedziałku do piątku w godz. 8–21, w soboty od godz. 8 do 16, w niedziele – nieczynna.

NOCNA I ŚWIĄTECZNA OPIEKA ZDROWOTNA

● Szpital Rydygiera, Kraków os. Złotej Jesieni 1, tel. 12 64-68-792.
● NZOZ OPC, Kraków os. Na Skarpie 66, tel. 12 357-52-48.

MUZEUM ARCHEOLOGICZNE: ODDZ. N. HUTA

Muzeum Archeologiczne w Krakowie, Oddział Nowa Huta zaprasza na ekspozycję poświęconą garncarstwu prahistorycznemu, która znajduje się w os. Branice, ul. Sasanek 2A, w budynku Lamusa (renesansowy dwór). Wystawa jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. 10.00–14.00, dodatkowo w sezonie maj–październik w każdą sobotę i niedzielę w godz. 14.00–18.00. Informacje: 12 640-80-60; http://ma.krakow.pl/odwiedz-muzeum/godziny-otwarcia/.

MUZEUM CZYNU ZBROJNEGO

Małopolska Fundacja „Dom Kombatanta RP – Muzeum Czynu Zbrojnego" zaprasza na stałą ekspozycję do Muzeum Czynu Zbrojnego mieszczącego się w os. Górali 23 (pod czołgiem). Muzeum czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 10–15. Strona internetowa **www.mczz.wkraj.pl**. Zapraszamy też na odświeżoną graficznie stronę **www.mczz.opx.pl**. Tel. 12-357-19-19.

Uwaga! Muzeum działa zgodnie z obowiązującym trybem sanitarnym.
Muzeum można zwiedzać wirtualnie na stronie internetowej www.mczz.wkraj.pl.

KINO „SFINKS"

● **10.09. (piątek): 17.00** – „Czarna owca" (Polska), **18.00** – „Polański, Horowitz. Hometown" (Polska) (MM), **19.20** – „Mistrz" (Polska). ● **11.09. (sobota): 16.00** – „Polański, Horowitz. Hometown" (MM), **17.00** – „Czarna owca", **18.00** – „O nieskończoności" (Szwecja/Norwegia) (MM), **19.00** – „Mistrz". ● **12.09. (niedziela): 16.00** – „O nieskończoności", **17.00** – „Mistrz", **18.00** – „Polański, Horowitz. Hometown" (MM), **19.10** – „Czarna owca". ● **13.09. (poniedziałek):** DKF Kropka: „Na spacer z aniołami" (Polska). ● **14.09. (wtorek): 17.00** – „Mistrz", **18.00** – „O nieskończoności", **19.10** – „Czarna owca". ● **15.09. (środa): 17.00** – „Czarna owca", **18.00** – „Polański, Horowitz. Hometown" (MM), **19.20** – „Mistrz". ● **16.09. (czwartek): 17.00** – „Mistrz", **18.20** – DKF Kropka: „Tylko kochankowie przeżyją", **19.10** – „Czarna owca".

W TEATRZE LUDOWYM

■ **Scena Pod Ratuszem, Rynek Główny 1**: ● **10, 11 i 12 IX (piątek, sobota i niedziela), godz. 19** – Bezmatek. ● **14 i 15 IX (wtorek i środa), godz. 19** – Wszystko o mężczyznach.

Od-Nowa Huta?

Nowa Huta to nie tylko miejsce, ale również historia społecznej solidarności, która została uwieczniona na fotografiach. W archiwach francuskiego Ministerstwa ds. Europy i Spraw Zagranicznych La Courneuve, zachowały się zdjęcia z czasu budowy i otwarcia Arki Pana.

Chcielibyśmy dotrzeć do autorów/autorek fotografii. Część tych zdjęć, zapewne pełniła rolę cegiełek, dzięki którym zbierano konieczne dla budowy fundusze. Może wiecie, kto i kiedy wykonał te fotografie? Jakie uroczystości przedstawiają? A może sami braliście udział w tych wydarzeniach i chcielibyście nam o tym opowiedzieć? Czym w latach 70. i 80. była solidarność społeczna? Jakie znacznie miało wówczas słowo wspólnota?

Poszukiwania autorów/autorek fotografii oraz rozmowy z mieszkańcami Nowej Huty poprzedzają wystawę współorganizowaną przez Instytut Włoski oraz Instytut Francuski w Krakowie oraz Domu Utopii – Międzynarodowym Centrum Empatii. Wystawa dostępna będzie dla publiczności od 16 września a towarzyszące jej panele dyskusyjne w dniach 23-24 września 2021 w Domu Utopii na os. Szkolnym. Całość pod wspólnym szyldem przedsięwzięcia: „Od-Nowa Huta" zainicjowanego i realizowanego wspólnie przez Instituto Cervantes, Institut français de Pologne, Istituto Italiano di Cultura, Bureau Wallonie-Bruxelles a Varsovie, Goethe-Institut, Österreichisches Generalkonsulat Krakau przy strategicznym wsparciu EUNIC.

W ramach wystawy, panoramy wyludnionych miejskich placów we włoskich miastach w trakcie pandemii, sfotografowanych przez wybitnych włoskich artystów (m.in. Olivo Barbieri, Paolo Ventura), skrywające swoje rzeczywiste życie za murami, zestawione zostaną z historycznymi kadrami przedstawiającymi tłumy wypełniającymi ulice Nowej Huty w geście wspólnoty.

Towarzyszące jej dyskusje poprowadzą eksperci z 6 krajów tworzących klaster EUNIC w Krakowie, dzieląc się doświadczeniami ich krajów ojczystych, które mogą znaleźć odniesienie w Nowej Hucie.

★★★

Od-Nowa Huta aktualizuje spojrzenie na Nową Hutę, uwzględniając zarówno jej przeszłość jak i ewolucję, które doświadczyła dotąd oraz tę, która dopiero nadejdzie. W przeciwieństwie do scenariuszy odgórnych, które zdeterminowały powstawanie dzielnicy, Od-Nowa Huta odwraca perspektywę, uwzględniając jako współcześnie nadrzędną i szczególnie dziś aktualną - społeczną. Czego dziś doświadcza społeczność Nowej Huty i jak wspólny głos mieszkańców może determinować rozwój i ewolucję miasta?

Ujmuje Nową Hutę w kategorii lustra szerzej ujętego doświadczenia nowoczesności, zarówno angażowanej na potrzeby reżimów autorytarnych, jak i wobec transformacji postindustrialnej, która w dużej mierze stała się doświadczeniem wspólnym dla wielu europejskich miast na przestrzeni ostatnich 30 lat. Od-Nowa Huta analizuje europejskie ścieżki, dyskutując dzielnicę krakowską na tle przedwojennego Rzymu czy postindustrialnego Bilbao. Od-Nowa Huta śledzi scenariusze gentryfikacji, które nieodwołalnie naznaczyły centra wielu europejskich miast, nie oszczędzając samego Krakowa. Jednocześnie antycypuje potencjalne ścieżki dalszej ewolucji dzielnicy w poszukiwaniu jej nowych funkcji gospodarczych, społecznych i artystycznych.

★★★

EUNIC (Narodowe Instytuty Kultury Unii Europejskiej), z siedzibą w Brukseli to sieć europejskich krajowych instytutów kultury i innych organizacji publicznych zaangażowanych w działalność kulturalną poza swoim krajem, której celem jest promowanie europejskiej kultury i języków. EUNIC zrzesza organizacje ze wszystkich 27 państw członkowskich Unii Europejskiej. Łącząc zasoby i wiedzę swoich członków, prowadzi prace we wspólnych obszarach zainteresowań, wspierając definiowanie i wdrażanie europejskiej polityki kulturalnej na rzecz kultury w UE i poza nią.

KALENDARZ WYDARZEŃ „OD-NOWA HUTA":

WYSTAWA:

● 16–25 IX 2021 – wystawa „Przed i za kurtyną – scenariusze solidarności społecznej" Dom Utopii – Międzynarodowe Centrum Empatii, organizacja: Instytut Włoski, Instytut Francuski w Krakowie.

PANELE DYSKUSYJNE:

● **23 IX 2021** – Dom Utopii – Międzynarodowe Centrum Empatii

● **godz. 17:00-18:45** – „Od Utopii do rzeczywistości" (panel dyskusyjny w j. Francuskim); rozmówcy: Géry Leloutre, Georgois Maillis, Georgi Stanishev, moderator – Piotr Lewicki;

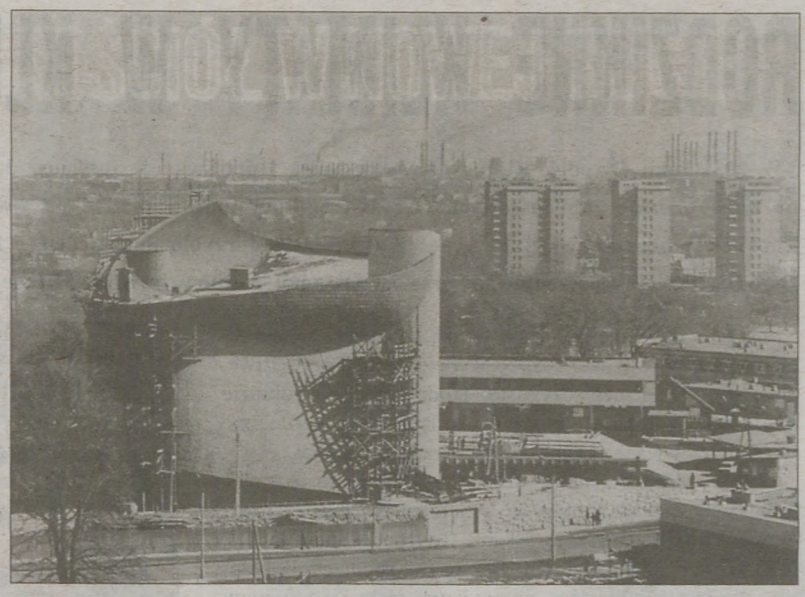

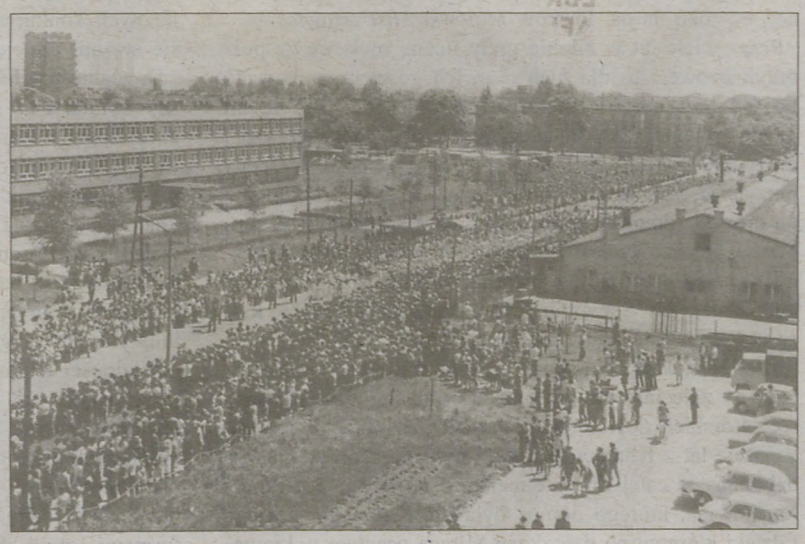

● **godz. 18:45-20:30** – „Modernizm w architekturze XX wieku" (panel dyskusyjny w j. Włoskim); rozmówcy: Luca Palmarini, Luigi Valerio, moderator – Ugo Rufino.

● **24 IX 2021** – Dom Utopii – Międzynarodowe Centrum Empatii

● **godz. 17.00–18.45** – „Uwodzicielska czy przerażająca? Gentryfikacja i rewitalizacja współczesnych miast Polski, Niemiec i Austrii" (panel dyskusyjny polsko-austriacko-niemiecki); rozmówcy: Jacek Gądecki, Srdjan Mandić, moderator – Michał Wiśniewski;

● **godz. 18.45–20.30** – „Efekt Bilbao – Nowa Huta" (panel dyskusyjny w j. Hiszpańskim); rozmówca: José Miguel Fernández Güell, moderator – Diego Llorente Domínguez.

★★★

Organizatorzy Od-Nowa Huta: Instituto Cervantes, Institut français de Pologne, Istituto Italiano di Cultura, Bureau Wallonie-Bruxelles a Varsovie, Goethe-Institut, Österreichisches Generalkonsulat Krakau przy strategicznym wsparciu EUNIC. Współpraca: Teatr Łaźnia Nowa / Dom Utopii - Międzynarodowe Centrum Empatii.

(f)

UROCZYSTOŚCI ODPUSTOWE

KU CZCI PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚW.

W SANKTUARIUM W KRAKOWIE-MOGILE

14-21 WRZEŚNIA 2021

PROGRAM NABOŻEŃSTW W DNI POWSZEDNIE

14, 15, 16, 17, 18, 20, 21 WRZEŚNIA

6.00 – Odsłonięcie wizerunku Chrystusa Ukrzyżowanego
– Msza św.
7.00 – Msza św.
– Godzinki o Męce Pańskiej
8.30 – Msza św.
9.30 – Różaniec
10.00 – Msza św.
11.00 – Droga Krzyżowa na Placu św. Jana Pawła II
11.30 – **MSZA ŚWIĘTA CELEBRA PIELGRZYMUJĄCYCH ZAKONÓW**
– uczczenie relikwii Krzyża Świętego
15.00 – Koronka do Miłosierdzia Bożego
– *Gorzkie Żale*
15.30 – Msza św.
16.15 – Droga Krzyżowa na Placu św. Jana Pawła II
17.00 – Droga Krzyżowa na Placu św. Jana Pawła II
18.00 – **MSZA ŚWIĘTA CELEBRA PIELGRZYMUJĄCYCH PARAFII**
– procesja eucharystyczna
– uczczenie relikwii Krzyża Świętego
– Litania do Pana Jezusa Mogilskiego
– zasłonięcie wizerunku Chrystusa Ukrzyżowanego

GŁÓWNY DZIEŃ ODPUSTU NIEDZIELA, 19.09.

MSZE ŚW.: 6.00, 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.15

10.00 – Droga Krzyżowa na Placu św. Jana Pawła II
11.00 – **SUMA PONTYFIKALNA** na Placu św. Jana Pawła II
Mszy św. przewodniczy bp Roman Pindel – biskup bielsko-żywiecki
15.00 – Koronka do Miłosierdzia Bożego i Gorzkie Żale
16.30 – Litania do Pana Jezusa Mogilskiego i procesja eucharystyczna
17.00 – **MSZA ŚW.**
Procesji i Mszy św. przewodniczy o. Szymon Warciak OCist – opat szczyrzycki

ZE WZGLĘDU NA SYTUACJĘ EPIDEMIOLOGICZNĄ MOGĄ NASTĄPIĆ ZMIANY PROGRAMU!

ROZPOCZĘCIE ODPUSTU 13 WRZEŚNIA GODZ. 18.00

CENTRALNA UROCZYSTOŚĆ NIEDZIELA 19 WRZEŚNIA GODZ. 11.00

MSZE ŚW. PIELGRZYMUJĄCYCH ZAKONÓW I PARAFII

14.09. WTOREK
11.30 – Dominikanie
18.00 – Parafie: MB Królowej Polski, Najświętszego Serca Pana Jezusa, św. Józefa, MB Pocieszenia

15.09. ŚRODA
11.30 – Franciszkanie Konwentualni
18.00 – Parafie: św. Brata Alberta, św. Judy Tadeusza, Czulice, Rybitwy-Przewóz

16.09. CZWARTEK
11.30 – Franciszkanie Reformaci
18.00 – Parafie: Pleszów, Ruszcza, Lubocza, Górka Kościelnicka, Nowy Bieżanów

17.09. PIĄTEK
11.30 – **DIECEZJALNA PIELGRZYMKA CHORYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH CARITAS**
Mszy św. przewodniczy abp Marek Jędraszewski – metropolita krakowski
18.00 – Parafie: św. Maksymiliana, Matki Bożej Nieustającej Pomocy; Bractwo Świętego Krzyża

18.09. SOBOTA
11.30 – Cystersi
Sumie przewodniczy o. Eugeniusz Augustyn OCist – opat wąchocki, opat prezes Polskiej Kongregacji Zakonu Cysterskiego
18.00 – Parafie: Pana Jezusa Dobrego Pasterza, św. Jana Chrzciciela, Najśw. Imienia Maryi, MB Ostrobramskiej, Chrystusa Króla, Węgrzce, Bibice, Więcławice, Michałowice

20.09. PONIEDZIAŁEK
11.30 – Księża Misjonarze św. Wincentego à Paulo
18.00 – Parafie: Miłosierdzia Bożego, Raciborowice, Prusy, Kantorowice

21.09. WTOREK
11.30 – Paulini
18.00 – Parafie: MB Częstochowskiej – Szklane Domy, św. Bartłomieja – Mogiła

ROZPOCZĘCIE ODPUSTU PONIEDZIAŁEK, 13.09.

18.00 – **MSZA ŚW.**
– Procesja z relikwiami Krzyża Świętego

ZAKOŃCZENIE ODPUSTU WTOREK, 21.09., GODZ. 18.00

Opactwo Cystersów w Mogile
www.mogila.cystersi.pl

Parafia św. Bartłomieja Ap.
Kraków-Mogiła

salvetv

krp

Pallotti FM

Dróżki różańcowe do kaplicy MB Częstochowskiej w Lasku Mogilskim, w niedzielę 26 września 2021. Rozpoczęcie o godz. 10.00 w kościele św. Bartłomieja Ap. w Mogile.

Sport

Z NOTESU KIBICA

11.09 (sobota) – godz. 10, piłkarska Małopolska Liga Juniorów: Puszcza Niepołomice – Hutnik

11.09 (sb) – godz. 11, IV liga piłki nożnej – grupa zachodnia: Sokół Kocmyrzów – MKS Trzebinia; godz. 17: Wiślanka Grabie – Clepardia Kraków

11.09 (sb) – godz. 11, piłkarska klasa A – grupa III: Wanda – Iskra Krzęcin

11.09 (sb) – godz. 16, piłkarska klasa A – grupa I: Ekler Baranówka – Płomień Kościelec; godz. 17: Galicja Raciborowice – Juvenia Prandocin

11.09 (sb) – godz. 16, piłkarska klasa A – grupa wielicka: Batory Wola Batorska – Wolni Kłaj

11.09 (sb) – godz. 16, piłkarska klasa B – grupa I: Zawisza Sulechów – Olimpia Czaple Wielkie; godz. 16.30: Kosynierzy Łuczyce – Sparta Skrzeszowice

11.09 (sb) – godz. 16, piłkarska klasa B – grupa III: Albertus – Bieżanowianka II Kraków

11.09 (sb) – godz. 17, piłkarska klasa okręgowa – grupa III: Złomex Branice – Raba Dobczyce

11.09 (sb) – godz. 17, piłkarska klasa B – grupa wielicka: Dąb Zabierzów Bocheński – Gdovia II Gdów, Wawrzynianka – Wieliczanka Wieliczka

12.09 (niedziela) – godz. 13.30, piłkarska klasa C – grupa wielicka: Dąb II Zabierzów Bocheński – Start II Brzezie; godz. 14: Błyskawica II Wyciąże –Błyskawica Wyciąże

12.09 (nd) – godz. 17, piłkarska klasa okręgowa – grupa II: Hutnik II – Radziszowianka Radziszów

12.09 (nd) – godz. 17, piłkarska klasa A – grupa I: Szreniawa Koszyce – Błękitni II Modlnica

15.09 (śr) – godz. 16, II liga piłki nożnej: Hutnik – Garbarnia Kraków

15.09 (śr) – godz. 16, piłkarska Małopolska Liga Juniorów: Hutnik – Okocimski Brzesko

15.09 (śr) – godz. 17, III runda piłkarskiego Pucharu Polski w podokręgu wielickim: Nadwiślanka Nowe Brzesko – Błękitni Bodzanów

15.09 (śr) – godz. 18, I liga piłki nożnej: Puszcza Niepołomice–Sandecja.

HUTNICY MIELI NAD CZYM PRACOWAĆ

Całkiem nieoczekiwanie piłkarzom Hutnika przydarzyła się dwutygodniowa przerwa w rozgrywkach II ligi. Czas ten spędzili trenując na klubowych boiskach na Suchych Stawach.

– Szukaliśmy zespołu, z którym chcieliśmy rozegrać sparing, ale były z tym problemy. Zamierzaliśmy spotkać się z kimś z niższych lig, ale nikt nie chciał grać, tłumacząc się wąskimi kadrami. Zdecydowaliśmy się więc odpuścić – mówi trener **Szymon Szydełko**.

Było zresztą co robić podczas codziennych zajęć. – Przydały się nam te dni. Pozyskaliśmy przecież dwóch nowych zawodników i pracowaliśmy między innymi nad tym, jak wprowadzić ich do drużyny. Liczymy, że ich obecność to będzie pewien bodziec dla innych. Możliwe są też zmiany w ustawieniu zespołu i przesunięcia na pozycjach, było więc czym się zajmować. Nie możemy przecież popełniać tylu prostych błędów, które nas drogo kosztują. Czy też nie wykorzystywać stwarzanych sytuacji, jak to było w ostatnim meczu z rezerwami Lecha. Nie brakowało nam wtedy strzeleckich okazji – zaznacza szkoleniowiec Hutnika.

Dwaj nowi piłkarze, obrońca **Adrian Jurkowski** i napastnik **Jakub Wilczyński**, znajdują się w różnym położeniu. Pierwszy z nich, który jest wychowankiem Hutnika i powrócił po latach, doskonale zna środowisko. Z kolei dla młodszego Wilczyńskiego jest to całkiem nowe otoczenie. – Po Jurkowskim widać doświadczenie, które stara się przekazać kolegom, sporo im choćby podpowiadając. Wilczyński to niezły piłkarsko chłopak, dobrze gra tyłem, walczy w powietrzu – mówi o niektórych ich walorach Szymon Szydełko.

Dla nowohuckich zawodników ta przerwa była także pewnym okresem wytchnienia po nieudanych ostatnio występach. W niejednym przypadku odbija się to np. na zawodnikach. – Jest jednak spokojnie, tak jeśli chodzi o zarząd, jak i samych piłkarzy – podkreśla trener hutników. – Nie ma jakiejś nerwowości. Chociaż oczywiście każdy z nas doskonale pamięta o sytuacji, w jakiej obecnie się znajdujemy.

(dan)

WETERANI Z RAKIETKAMI PRZY STOLE

Rozegrany został pierwszy w tej edycji turniej Grand Prix Polski Weteranów w tenisie stołowym. W hali im. Andrzeja Grubby w Międzyzdrojach wystąpiło aż 256 osób, a najstarszy z uczestników liczył 86 lat. Tak liczne grono startujących sprawiło, że pierwszego dnia pojedynki zakończyły się dopiero po północy z soboty na niedzielę.

Wśród grających była tylko jedna pingpongistka z Nowej Huty, **Jolanta Szatko-Nowak**, który regularnie uczestniczy w zawodach GP i zawsze liczy się w klasyfikacji. Również teraz zajęła w swojej kategorii pierwsze miejsce, kończąc każde starcie od wygranej 3–0. Zaczęła od zwycięstwa nad **Danutą Nowakiewicz** z Katowic, a następnie pokonała krakowiankę **Magdalenę Łapińską.** W półfinale okazała się lepsza od **Haliny Siewert** (Siemianowice Śląskie), z którą często przychodzi jej rywalizować. O pierwsze miejsce przyszło jej znowu grać z Nowakiewicz, której dała zdobyć w trzech setach ledwie osiem punktów.

Następny turniej odbędzie się za miesiąc w Gliwicach. I jeśli nie przeszkodzi koronawirus to frekwencja powinna być większa, bo pomimo rekordowego udziału na Wolin nie przyjechało trochę pingpongistów z południa kraju.

(dan)

Z PIŁKARSKICH BOISK

IV liga – grupa zachodnia. Pcimianka – Wiślanka Grabie 4–0 (1–0); Słomniczanka – Sokół Kocmyrzów 1–0 (0–0). Aż sześć spotkań z 1 września, w tym Sokół – Unia Oświęcim i Wiślanka – KS Chełmek, zostało przełożonych na nowe terminy. Przede wszystkim ze względu na zły stan boisk po długotrwałych opadach deszczu. Znowu najwyżej jest Wieczysta Kraków – 18 pkt, Sokół spadł na jedenastą pozycję – 7 pkt, a Wiślanka na czternastą – 6 pkt.

Małopolska Liga Juniorów. Hutnik – Bruk–Bet Termalica Nieciecza 1–2 (0–0): **Bogacz**; MKS Trzebinia – Puszcza Niepołomice 0–9 (0–5): **Stokłosa 5, Belski 3, Pasternak**; Unia Tarnów – Hutnik 3–0 (1–0); spotkanie Puszcza – Orzeł Myślenice zostało przełożone na 20 października. Prowadzi Podhale Nowy Targ – 16 pkt, 6. Puszcza – 10 pkt, 12. Hutnik – 3 pkt.

Małopolska Liga Juniorów Młodszych. Tarnovia Tarnów – Hutnik 1–3 (0–0): **Grabowski, Łapczyński, Stachyrak**. Nowym liderem został Hutnik – 10 pkt.

Klasa okręgowa – grupa II. Bronowianka Kraków – Hutnik II 0–4 (0–): **Drąg 3, Stasz**; Grębałowianka – Borek Kraków 4–0 (2–0): **Pikuła, Kaczmarski, Krawczyk, Kozioł**. Na pierwsze miejsce wspięła się Radziszowianka Radziszów – 12 pkt, 7. Grębałowianka – 6 pkt, 11. Hutnik – 3 pkt.

Klasa okręgowa – grupa III. Puszcza II Niepołomice – Złomex Branice 0–6 (0–1): **Chlebowski 4** (wystarczyły mu cztery minuty na uzyskanie hat–tricku), **Lekki, Łucarz**; Wiarusy Igołomia – LKS Śledziejowice 0–5 (0–2); Nadwiślanka Nowe Brzesko – Węgrzcanka Węgrzce Wielkie 1–1 (0–1): **Przybył**. Na czele tabeli wciąż znajduje się Złomex – 12 pkt, 7. Nadwiślanka – 5 pkt, 12. Puszcza II – 2 pkt, 14. Wiarusy – 0 pkt.

Klasa A – grupa I. Juvenia Prandocin – Szreniawa Koszyce 1–1 (0–0): **Stalmach**; Błękitni II Modlnica – Ekler Baranówka 0–3 (0–1): **Wierzbicki, Kałkus, Kącki**; Partyzant Dojazdów – Czarni Grzegorzowice 8–0 (5–0): **Kleszcz 3, Linczowski 3, Kubacki, Przemysław Kalisz**; Maszycanka Maszyce – Galicja Raciborowice 1–6 (0–2): **Jeleń 3, Jędryas, Karpierz, Anioł**. Galicja pozostała przodownikiem – 9 pkt, 2. Partyzant – 7 pkt, 5. Ekler – 6 pkt, 7. Szreniawa – 4 pkt.

Klasa A – grupa III. Zwierzyniecki Kraków – Wanda 5–1 (1–1): **Wolko**. Wanda spadła na drugą lokatę – 6 pkt, a wyprzedziły ją rezerwy Wieczystej Kraków – 9 pkt.

Klasa A – grupa wielicka. Sokół Chorągwica – Batory Wola Batorska 4–0 (3–0). Prowadzi Iskra Zakrzów – 10 pkt, 13. Batory – 0 pkt.

Klasa B – grupa I. Sparta Skrzeszowice – Agricola Klimontów 2–0, Olimpia Czaple Wielkie – Kosynierzy Łuczyce 3–3, Strażak Goszcza – Cobra Wężerów 9–1, Niedźwiedź II – Zawisza Sulechów 4–0. 1. Strażak – 9 pkt, 5. Sparta – 6 pkt, 6. Zawisza – 4 pkt, 10. Kosynierzy – 1 pkt.

Klasa B – grupa III. Wawel Kraków – Albertus 5–2. 1. Victoria Kraków – 7 pkt, 7. Albertus – 4 pkt.

Klasa B – grupa wielicka. Gdovia II Gdów – Wawrzynianka Wawrzeńczyce 3–1, Złomex II Branice – Dąb Zabierzów Bocheński 4–3, Wiarusy II Igołomia – UKS Sygneczów 3–5. 1. Piłkarz Podłęże – 10 pkt, 2. Złomex II – 9 pkt, 3. Wiarusy II – 9 pkt, 10. Dąb II – 4 pkt, 13. Wawrzynianka – 3 pkt.

Klasa C – grupa wielicka. Błyskawica Wyciąże – Dąb II Zabierzów Bocheński 13–0, Tęcza Słomiróg – Błyskawica II 4–0, Contra II Sułków – Batory II Wola Batorska 2–1. 1. Błyskawica – 9 pkt, 6. Błyskawica II – 3 pkt, 7. Batory II, 8. Dąb II – po 1 pkt.

III runda Pucharu Polski w podokręgu krakowskim. Galicja Raciborowice – Niedźwiedź 0–3 vo, gospodarze zrezygnowali z gry.

III runda Pucharu Polski w podokręgu wielickim. Spotkanie Nadwiślanka Nowe Brzesko – Błękitni Bodzanów zostało przełożone na 15 września. **(dan)**

Po raz szósty rozegrany został młodzieżowy międzynarodowy turniej siatkówki Wawelskiego Smoka. Do rywalizacji przystąpiło 48 zespołów dziewcząt i chłopców – przyjechało prawie 700 młodych siatkarek i siatkarzy – w trzech kategoriach wiekowych z całej Polski oraz Czech.

SMOK DLA PRZYJEZDNYCH

W tym z dwóch klubów nowohuckich – SMS Sparta AGH (chłopcy) i SMS Sparta UJ (dziewczęta) oraz chłopcy z UKS 22 (SP 155, os. II Pułku Lotniczego) – ale w porównaniu do poprzednich turniejów niezbyt im się wiodło. Tylko jedna drużyna wywalczyła miejsce w czołowej trójce. Zwycięstwami, a przede wszystkim najwyższymi lokatami, najczęściej cieszyły się zespoły przyjezdne, przeważnie z Warszawy. Rywalizacja trwała przez trzy dni, a spotkania toczyły się zależnie od kategorii do dwóch wygranych setów, bądź do trzech partii bez względu na wynik.

Młodziczki: 1. MOS Wola Warszawa, 2. kadra województwa świętokrzyskiego, 3. UKS 15 Przemyśl, 4. MOSM Tychy; juniorki młodsze: 1. Kralowo Pole Brno (Czechy), 2. MOS Wola, 3. Jedynka Tarnów, 4. MKS V LO Rzeszów; juniorki: 1. Kralowo Pole, 2. SMS Sparta UJ, 3. AGH Kraków, 4. Sandecja Nowy Sącz.

Młodzicy: 1. kadra województwa opolskiego, 2. MOS Wola, 3. Metro Warszawa, 4. UKPS Lubin; juniorzy młodsi: 1. MOS Wola, 2. Metro, 3. Trefl Gdańsk, 4. AKS Resovia Rzeszów; juniorzy: 1. AKS Resovia, 2. Metro, 3. MOS Wola, 4. Trefl.

Organizatorami imprezy byli Zespół Szkół Ogólnokształcących Sportowych nr 2 (os. Teatralne 35) i działający przy nim klub SMS Sparta. Spotkania odbywały się w czterech halach – ZSOS 2, Szkoły Aspirantów Pożarnictwa (os. Zgody), AWF (al. Jana Pawła II) i Uniwersytetu Ekonomicznego (ul. Rakowicka). Pomocą przy organizacji turnieju służyły m.in. Rada Dzielnicy XVIII Nowa Huta, gmina Kraków, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. **(dan)**

JURKOWSKI ZNOWU W DOMU

Do ostatniej chwili, czyli do zamknięcia okna transferowego 1 września, dochodziło do zmian w kadrach zespołów piłkarskich. Również w drugoligowym Hutniku zaszło parę zmian.

Na Suche Stawy powrócił wychowanek nowohuckiego klubu, 29-letni stoper **Adrian Jurkowski**, który został wypożyczony do końca sezonu z Wieczystej Kraków. Hutnika opuścił on ponad dziewięć lat temu, przenosząc się do ŁKS Łódź. Potem był jeszcze zawodnikiem GKS Katowice, Sandecji Nowy Sącz, Wigier Suwałki i Garbarni Kraków. W rozwoju kariery przeszkodziły mu jednak częste kontuzje.

Kolejnym nabytkiem Hutnika jest 19-letni napastnik **Jakub Wilczyński**, wypożyczony z Arki Gdynia, a jest wychowankiem Warty Poznań. On również został wypożyczony do końca rozgrywek 2021/22. W umowie została jednak zawarta możliwość do zespołu z Wybrzeża przed rundą rewanżową.

Z zespołu z Nowej Huty odszedł jednak już teraz 25-letni stoper **Tomasz Wojcinowicz**. Jego umowa upływała 31 grudnia, ale po podpisaniu przez niego kontraktu z pierwszoligową Puszczą Niepołomice – ważnego od 1 stycznia – kluby doszły do porozumienia i Wojcinowicz może w rundzie jesiennej już reprezentować „Żubry".

Do niepołomickiej drużyny trafił jeszcze jeden stoper, wypożyczony do końca rundy jesiennej. Jest nim 32-letni ukraiński piłkarz, **Oleksij Dytiatjew**, który minione cztery lata spędził w Cracovii. Przez trzy sezony sporo w niej grał, ale po kontuzji odniesionej latem ubiegłego roku szkoleniowiec „Pasów" nie widział już dla niego miejsca w zespole. **(dan)**

Drugoligowe piłkarskie derby Krakowa, Hutnik – Garbarnia, pierwotnie miały odbyć się 4 września. Jednak na prośbę klubu z Ludwinowa, który w tym roku obchodzi stulecie powstania i chciał w tym dniu rozegrać jubileuszowy mecz z Wisłą Kraków, spotkanie zostało przełożone na 7 września.

DERBY 15 WRZEŚNIA

Do tego spotkania 7 września jednak również nie doszło. Tym razem z wnioskiem o jego przełożenie wystąpił Hutnik. Otóż do reprezentacji Polski U-19 powołany został zawodnik z Suchych Stawów **Daniel Hoyo–Kowalski** – wyszedł w podstawowym składzie przeciwko Norwegii – i na tej podstawie nowohucki klub wystąpił o przeniesienie starcia z „brązowymi". Nowy termin został wyznaczony na środę, 15 września, o godz. 16.

Nie odbyło się także spotkanie I ligi, Puszcza Niepołomice–Sandecja, zaplanowane na niedzielę, 5 września. Otóż z powodu trwających przez długi czas opadów deszczu nie udało się na stadionie w Niepołomicach zakończyć prac związanych z dostosowaniem tego obiektu do obsługi systemu VAR (od tego sezonu obowiązuje w tej lidze). „Żubry" jednak nie próżnowały. Pojechały do Zabrza, rozgrywając tam sparing z Górnikiem. Zakończył się on ich porażką 1–2.

(dan)

Tydzień TELEWIZJA

PIĄTEK 10.09

TVP1

5.15 Przysięga (474) **6.05** Elif (1045) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Matka niewidomych: Dzieło Lasek – serial dokumentalny **7.45** Pasterz: Maryja **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.35** Ranczo 5 (54): Czysty biznes **9.35** Komisarz Alex 13 (153): Bardzo długi dzień **10.35** Ojciec Mateusz 22 (287): Chrzestny **11.25** Remiza (4) – serial TVP **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda **12.35** Magazyn rolniczy **12.55** Natura w Jedynce: Dzika Austria **14.00** Elif (1046) **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! **15.35** Gra słów. Krzyżówka (425) **16.05** Przysięga (475) – serial obyczajowy, Turcja (2020) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4636) – teleturniej muzyczny **17.55** Klan (3839) – telenowela TVP **18.20** Remiza (5) – serial TVP **18.55** *Jeden z dziesięciu (5/125)* – teleturniej **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** *Alarm!* – magazyn **20.35** Ojciec Mateusz *25 (329)*: Niespodzianka – serial kryminalny TVP **21.25** Kulisy serialu Na sygnale (135) – felieton **21,30** Na sygnale (322): Spisek – serial fabularyzowany TVP **22.05 Twój na zawsze – film obyczajowy, USA (2010); reż.: Allen Coulter; wyk.: Robert Pattinson, Pierce Brosnan, Emilie de Ravin 0.05 Tropem bezprawia – film fabularny, USA (2019); reż.: Giorgio Serafini; wyk.: Anna Falchi, Dolph Lundgren, Cosimo Fusco (dozwolone od lat 16) 1.45** SEAL Team – komando Foki (1) – serial, USA (2017) **2.40** Kopciuszek (44) – serial obyczajowy TVP **3.05** Kopciuszek (45) **3.40** Magazyn kryminalny 997 – magazyn (dozwolone od lat 16) **4.30** Notacje: Anna Rastawicka: Święte życie kardynała Wyszyńskiego **4.45** Zakończenie dnia

TVP2

5.25 Na dobre i na złe (747): Miłość w czasie zarazy – serial TVP **6.20** Anna Dymna – spotkajmy się: Justyna i Grzegorz Jasińscy **6.55** Familiada (2667) – teleturniej **7.30** Pytanie na śniadanie – pobudka **7.55** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.15** Policzmy się dla Polski – felieton **11.25** Rodzinka.pl 6 (135): Zawsze z rodziną – serial komediowy TVP **11.50** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2469) – serial obyczajowy TVP **12.25** Koło fortuny (930) – teleturniej **13.15** Kozacka miłość (179) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **14.05** Va Banque (271) – teleturniej **14.35** Na sygnale (320): Toksyczne relacje tygrysów – serial fabularyzowany TVP **15.10** Górscy ratownicy (72): Bez tchu (2) – serial obyczajowy, Niemcy (2015) **16.00** Koło fortuny (1068) – teleturniej **16.35** Familiada (2668) – teleturniej **17.15** Promyk nadziei (107) – serial, Turcja (2019) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (272) – teleturniej **18.45** Kozacka miłość (180) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **19.30** Barwy szczęścia (2469) – serial obyczajowy TVP **20.00** You Can Dance: Nowa Generacja (1): Casting w Gdańsku – widowisko rozrywkowe **21.00** You Can Dance: Nowa Generacja (2): Casting w Katowicach – widowisko rozrywkowe **22.00** Kabaret. Super Show Dwójki 2 (13) – program kabaretowy **23.05** Muzyka, Taniec, Zabawa (60) – koncert **0.10 Mamy 2 mamy – komedia, Francja (2017); reż.: Noemie Saglio; wyk.: Camille Cottin, Lambert Wilson, Juliette Binoche (dozwolone od lat 16) 1.55 Nigdy nie mów nigdy – film sensacyjny, USA (1983); reż.: Irvin Kershner; wyk.: Sean Connery, Max Von Sydow, Barbara Carrera, Klaus Maria Brandauer, Kim Basinger 4.15 Braterstwo – western, USA (2005) (dozwolone od lat 16) 5.40** Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Leśniczówka (165) **7.00** Wojciech Cejrowski – boso przez świat (108): Peru. Cuzco **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Co na obiad: Pstrąg z grilla **11.30** Na sygnale (306): Lepszy świat **12.00** Wiadomości **12.15** Poland in Undiscovered (82): Tczew **12.35** Chichot losu (11/13): Narodziny gwiazdy – serial TVP **13.25** Chichot losu (12/13): Spadkobiercy **14.20** Junio. Magiczny świat Józefa Mehoffera – film dokumentalny **15.10** Skarb bydgoskiej katedry **15.25** W kotle historii: Oliwa. Marzenia o hiszpańskiej Armadzie – magazyn **15.55** Bajki naszych rodziców: Przygody Bolka i Lolka: Biwak (7) – serial animowany **16.05** Przygody Bolka i Lolka: Nad jeziorem (8) **16.15** Dziwne przygody Koziołka Matołka (4): Regaty – serial animowany **16.30** Rodzinka.pl 7 (163): Wspomnień czar – serial komediowy TVP **17.00** Teleexpress **17.20** Polonia jest kobietą (14) – magazyn **17.50** Na sygnale (306): Lepszy świat – serial fabularyzowany TVP **18.20** Polonia Express **18.40** Ola Polonia: Polacy w Brazylii i Ameryce Południowej (45) – magazyn, Niemcy (2021) **19.00** Msza święta w intencji Ofiar Katastrofy Smoleńskiej **20.15** Wiadomości **20.50** Sport **20.55** Pogoda **21.05** Przystań (12/13): Plecaczek – serial TVP **22.05** Polonia 24 **22.35** Z biegiem lat, z biegiem dni: Kraków 1914 – serial TVP **0.00** Focus on Poland (679) **0.20** Gra słów. Krzyżówka – teleturniej **0.50** Polonia Express **1.10** Ola Polonia: Polacy w Brazylii i Ameryce Południowej (45) – magazyn, Niemcy (2021) **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.05 Dla niesłyszących: Telekurier **6.30** Policzmy się dla Polski (180) **6.35** Wiadomości rolnicze **7.00** Telezakupy **7.30** Kronika dnia **7.46** Pogoda **7.48** Czas pogodnej jesieni. Magazyn nie tylko dla seniorów **8.04** Kronika kulturalna **8.15** Odkryj regiony **8.30** Kronika dnia **8.40** Pogoda **8.43** Tematy dnia **9.00** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **9.10** Pogoda **9.15** Niecodziennik **9.30** Okrasa łamie przepisy **10.00** Więzień miłości (15) **10.55** Moja praca – magazyn **11.25** Policzmy się dla Polski (180) **11.35** Wiadomości rolnicze **12.05** Składka. Emerytura. Przyszłość **12.15** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **12.30** Piątek z Radiem w Telewizji **13.00** Agroporadnik **13.25** Pogoda **13.35** Agrobiznes **13.55** Agropogoda **14.00** Telezakupy **14.30** Filmoteka Małopolska: Po drugiej stronie rzeki – film dokumentalny **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Wieczna miłość (113) **16.05** Dla niesłyszących: Telekurier **16.30** Kryminalna Siódemka **16.45** Dziennik regionów **17.02** Kronika – zapowiedź **17.05** Pogoda **17.10** Msza święta dla chorych **18.02** Kronika kulturalna **18.11** Odkryj regiony **18.24** Pogoda **18.30** Kronika – serwis informacyjny **18.51** Kronika sportowa **18.55** Pogoda **18.59** Tematy dnia **19.11** Turystyczna jazda **19.23** W dobrej wierze **19.42** Pod Tatrami **19.51** Moja rola (1) **19.54** Pogoda **20.00** Antenowe remanenty **20.35** Szansa na sukces. Opole **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.20** Echa dnia **22.40** Pogoda **22.45** Kryminalna Siódemka **23.00** Całkiem niezła historia **23.20** Anything goes. Ale jazda! **0.20** Okrasa łamie przepisy **0.50** Dla niesłyszących: Telekurier **1.20** Piątek z Radiem w Telewizji **1.45** Wieczna miłość (113)

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (380, 381) – serial fabularno-dokumentalny Polska **9.40** Sekrety rodziny – serial paradokumentalny **10.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **11.40** Gliniarze – serial paradokumentalny Polska **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja – magazyn reporterów **13.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **14.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **15.50** Wydarzenia, sport, pogoda **16.15** Interwencja – magazyn reporterów **16.30** Na ratunek 112 – serial paradokumentalny **17.00** Gliniarze – serial paradokumentalny **18.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.00** Twoja Twarz Brzmi Znajomo – program rozrywkowy **22.10** Love Island. Wyspa miłości – reality show **23.10 Deadpool 2 – film s.f. USA (2018) 1.50 Pomiędzy nami góry – dramat przygodowy USA (2017)**

tvn

5.40 Uwaga! **6.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **7.00** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **8.00** Dzień Dobry TVN **11.35** Doradca smaku **11.45** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **12.50** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **13.55** Ukryta prawda (1039, 836) – serial paradokumentalny **16.00** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **17.00** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty **19.30** Sport, pogoda **19.50** Uwaga! – magazyn reporterów **20.00 Planeta singli 3 – komedia Polska (2019) 22.20 Wodny świat – film przygodowy USA (1995) 1.05** Kuba Wojewódzki – talk-show **2.05** Uwaga! **2.25** NOC Magii

TVN 7

5.55 Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **7.00** Szpital – serial fabularno-dokumentalny **8.00** Ukryta prawda (931–933) – serial paradokumentalny **11.00** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **12.00** Szpital – serial paradokumentalny **13.00** Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **14.00** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **16.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.00** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **17.35** Brzydula 2 (161) – serial komediowy **18.10** Idealna niania 2 – serial fabularno-dokumentalny **18.55** Uwaga! **19.30** Mamy to (3, 4) – serial komediowy **20.30** Hotel Paradise 4 – reality show **21.35 Duchy moich byłych – komedia USA (2009) 23.50 Miami Vice – film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Urugwaj (2006) 2.40** NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny **7.00** Strażnik Teksasu (160) – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **9.50** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **10.50** Hardkorowy lombard (107, 108) – serial dokumentalny **11.50** Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny **12.50** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.55** Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **15.55** Hardkorowy lombard (109, 149) – serial dokumentalny **17.00** Policjantki i policjanci (794) – serial obyczajowy **18.00** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **19.00** Policjantki i policjanci (795) – serial obyczajowy **20.00** Gwiazdy Kabaretu (79) – program rozrywkowy **21.00** Troje pod przykrywką (1) – serial komediowy **22.00** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny (498, 499) – serial kryminalny **0.05 Martwa cisza – horror USA (2007)**

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (154, 155) – telenowela **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 5 (237, 238) – serial obyczajowy **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy **11.00** Zbuntowany anioł (156) – telenowela **12.00** Zaklinaczka duchów (11, 12) – serial fantasy **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 5 (239, 240) – serial obyczajowy **16.00** Rodzinny interes 5 (189, 190) – serial obyczajowy **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (428, 429) – serial obyczajowy **20.00 Niebezpieczna dzielnica – film sensacyjny USA (2010) 21.45 Twierdza – thriller USA (1996) 0.20 Ocalony – dramat wojenny USA (2013)**

GŁOS
TYGODNIK NOWOHUCKI

PROPOZYCJE NA PIĄTEK

TVN, GODZ. 20.00

● *PLANETA SINGLI 3* – Polska komedia romantyczna z 2019 roku. Tomek i Ania poznali się przypadkiem w jednej z warszawskich restauracji. Z początku się nienawidzili, lecz ostatecznie pokochali. Następnie rozchodzili się i schodzili. Obecnie nadchodzi czas ich ślubu. Panna młoda ma poznać rodzinę swojego ukochanego. Okazuje się, że jej członkowie są tak samo oryginalni jak Tomek. Szczególnie Maks – głowa rodu.

★★★

TVP I, GODZ. 22.05

● *TWÓJ NA ZAWSZE* – Melodramat produkcji amerykańskiej z 2010 roku. Opowieść o kameralnej miłości, która łączy dwoje młodych ludzi. Grany przez Roberta Pattisona bohater stracił chęć do życia po samobójstwie brata. To tragiczne wydarzenie tak bardzo wstrząsnęło rodziną, że praktycznie przestała istnieć. Dopiero znajomość z młodą dziewczyną (znana z serialu Zagubieni Emilie de Ravin) przywraca bohaterowi chęć do życia.

★★★

TVN, GODZ. 22.20

● *WODNY ŚWIAT* – Amerykański film science-fiction z 1995 roku. Wody roztopionego lodowca zatapiają większość obszaru Ziemi. Ludzie chronią się w sztucznych portach, lecz nie opuszcza ich myśl, że gdzieś znajduje się ląd. Nie wierzy w to tajemniczy sternik, który większość czasu spędza na zaprojektowanym przez siebie katamaranie. Pewnego dnia poznaje Helen i jej przybraną córkę Enolę. Na plecach dziewczynki znajduje się rzekomo mapa drogi do stałego lądu. O jej zdobyciu marzy banda pod dowództwem Deacona. W wyniku różnych wydarzeń sternik musi stawić im czoła.

★★★

TV POLSAT, GODZ. 23.10

● *DEADPOOL 2* – Drugi odcinek amerykańskiego filmu sensacyjnego z 2018 roku. Wade Wilson, działający jako Deadpool, przewodzi grupie mutantów, która ma ochronić mającego nadnaturalne moce chłopaka przed brutalnym cyborgiem podróżującym w czasie. Wygadany superbohater ma dobre intencje, ale jego działania nie zawsze przynoszą zamierzony skutek. Na dodatek Wade musi poukładać sobie życie prywatne i nauczyć się, jak być częścią rodziny.

MATEMATYKA
Masz z nią kłopoty?
Tel. 507 869 805

SOBOTA 11.09

TVP 1

5.10 Klan (3835) – telenowela TVP **5.30** Klan (3836) **6.00** Magazyn Ekspresu Reporterów **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.35** Rok w ogrodzie **8.00** Rok w ogrodzie extra – magazyn **8.15** wojsko-polskie.pl (168) – reportaż **8.40** Pełnosprawni (418) – magazyn dla niepełnosprawnych **9.15** Fascynujący świat: Przebudować Nowy Jork. Plany dla Manhattanu – film dokumentalny, Niemcy (2019) **10.15** Sprawa dla reportera **11.10** Ojciec Mateusz 22 (288): Problemy małżeńskie – serial kryminalny TVP **12.05 El Dorado – western, USA (1967); reż.: Howard Hawks; wyk.: John Wayne, Robert Mitchum, James Caan 14.15** Z pamięci: Zofia Nałkowska (1) – felieton **14.25** Okrasa łamie przepisy: Królowe cytryny – magazyn kulinarny **14.55** Ojciec – film dokumentalny, Polska (2020); reż.: Tomasz Kamiński **15.55** Niewidoma Matka niewidomych – film dokumentalny, Polska (2021); reż.: Piotr Kot **17.00** Teleexpress **17.20** Pogoda **17.30** Jaka to melodia? (4638) – teleturniej muzyczny **18.25** Serial fabularny **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.00** Orędzie kard. Kazimierza Nycza z okazji beatyfikacji kard. Stefana Wyszyńskiego i matki Elżbiety Róży Czackiej **20.10** Pogoda **20.13** Alarm! – magazyn **20.40** Komisarz Alex 16 (191): Kibolskie porachunki – serial kryminalny TVP **21.40 Hit na sobotę: Lot 93 – dramat, USA (2006); reż.: Paul Greengras; wyk.: Trish Gates, Polly Adams, Cheyenne Jackson, J.J. Johnson (dozwolone od lat 16) 23.40 Twój na zawsze – film obyczajowy, USA (2010); reż.: Allen Coulter; wyk.: Robert Pattinson, Pierce Brosnan, Emilie de Ravin 1.40 Przeczucie – film fabularny, USA (2007); reż.: Mennan Yapo; wyk.: Sandra Bullock, Julian McMahon, Nia Long, Kate Nelligan, Amber Valletta 3.25** Jaka to melodia? (4638) – teleturniej muzyczny **4.15** Z pamięci: Zofia Nałkowska (1) – felieton **4.20** Zakończenie dnia

TVP 2

5.55 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2466) **6.25** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2467) **7.00** Dla niesłyszących: M jak miłość (1595) **7.55** Pytanie na śniadanie **11.15** Policzmy się dla Polski **11.25** Rodzinny ekspres: Róża Czacka, błogosławiona naszych czasów **12.00** You Can Dance: Nowa Generacja (1): Casting w Gdańsku – widowisko rozrywkowe **12.55** You Can Dance: Nowa Generacja (2): Casting w Katowicach **14.00** Familiada (2731) **14.35** Koło fortuny (1069) **15.15** Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2021 (1): Hity Eurowizji – widowisko muzyczne **16.25** Na dobre i na złe (813): Bądź przy mnie blisko – serial TVP **17.20** Smaki świata: Pośród mórz (1) – magazyn kulinarny **17.45** Słowo na niedzielę: Prywatna wersja Boga **18.00** Panorama **18.20** Pogoda **18.30** Postaw na milion 23 (268) **19.25** Rodzinka.pl 10 (204): Lepiej dobrze żyć z teściową – serial komediowy TVP **20.00** The Voice of Poland 12: Przesłuchania w ciemno (1) **21.05** The Voice of Poland 12: Przesłuchania w ciemno (2) **22.10** Hity wszech czasów (21) – magazyn **23.15 Kino relaks: Jak upolować faceta – komedia kryminalna, USA (2012) 0.55 Ponad wszystko – film obyczajowy, USA (2017) 2.45** Wyprawa Kon-Tiki – film fabularny, Niemcy/Norwegia/Dania/Wielka Brytania/Szwecja (2012) **4.45** Rodzinka.pl **5.10** Rodzinka.pl **5.35** Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Poland in Undiscovered (82): Tczew **6.50** Turystyczna jazda **7.05** Giganci historii (34): Krzysztof Kolumb – odkrycie Ameryki **7.55** Pytanie na śniadanie **11.25** Stawiam na Tolka Banana (5/7): Cygan **12.00** Stawiam na Tolka Banana (6/7): Filipek **12.35** Nazajutrz **12.55** Tamte lata, tamte dni: Alicja Majewska **13.25** The Voice of Poland 11: LIVE (17) **16.00** Kulturalni PL (577) **17.00** Teleexpress **17.20** Chichot losu (13/13): Przyszywani **18.10** Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2021 (1): Hity Eurowizji **19.10** Nazajutrz **19.30** Wiadomości **20.00** Orędzie kard. Kazimierza Nycza z okazji beatyfikacji kard. Stefana Wyszyńskiego i matki Elżbiety Róży Czackiej **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Stulecie Winnych 3 (27) **21.15 Uwaga! Premiera!: Powidoki – dramat, Polska 23.10** Muzyka, Taniec, Zabawa (57) **0.10** Chichot losu (13/13): Przyszywani **1.00** Zakochaj się w Polsce (199): Pieniny **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.00 Dla niesłyszących: Telekurier **6.30** Reportaż – cykl reportaży społecznych **6.45** Reportaż **7.05** Dla niesłyszących: Spotkania w świecie ciszy – ma **7.25** Pogoda **7.35** Turystyczna jazda **7.50** Starszaki **8.15** Antenowe remanenty **8.30** Antenowe remanenty **8.45** Reportaż **9.00** Przyrodnik na tropie **9.30** Antenowe remanenty **9.45** Nożem i widelcem **10.00** Pogoda **10.03** Muzealne opowieści **10.06** Moja rola (1) **10.19** W dobrej wierze **10.39** Kronika kulturalna **10.51** Turystyczna jazda **11.02** Jedź bezpiecznie **11.11** Odkryj regiony – magazyn **11.26** Prosto z lasu **11.45** Onkoczujni: Kraków **12.05** Sukces na bank: Turniej wiedzy ekonomicznej dla szkół średnich **13.00** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie **13.30** Antenowe remanenty **13.45** Piosenka u Ciebie **14.15** Całkiem niezła historia **14.35** Antenowe remanenty **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Dla niesłyszących: Dobre historie: Laski – magazyn **15.50** Antenowe remanenty **16.05** Okiem wiary **16.30** Antenowe remanenty **16.40** Pogoda **16.45** Dziennik regionów **17.00** Tomek na granicach... Rzeczypospolitej **17.30** Pogoda **17.40** Pod Tatrami **17.51** Spichlerz smaków **18.01** Kalejdoskop regionalny **18.12** Krzemionki 30. Przystanek reportaż **18.30** Kronika – serwis informacyjny **18.52** Pogoda **18.55** Rzecz w kulturze **19.18** Kronika kulturalna **19.26** Małopolska Panorama Kultury **20.00** Piosenka dla Ciebie **21.00** Tygodnik polityczny **21.20** Policzmy się dla Polski **21.30** Kronika – serwis informacyjny **21.44** Pogoda **21.46** Kronika Sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.25** Regionalny magazyn sportowy **22.35** Pogoda **22.45** Kryminalna Siódemka – magazyn **23.05** Kabaret. Super Show Dwójki **0.00** Astronarium **0.30** Pożyteczni.pl **1.00** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie **1.25** Reportaż **1.45** Starszaki **2.10** Dla niesłyszących: Spotkania w świecie ciszy **2.35** Kryminalna Siódemka

POLSAT

5.45 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.00 Herkules – film animowany USA (1997) 10.00** Dzieci na tropie prawdy – magazyn **10.10** Ewa gotuje – magazyn kulinarny **10.40** Family Food Fight –Pojedynek na smaki– program rozrywkowy **11.40** Nasz nowy dom (210) – reality show **13.40** Drwale i inne opowieści Bieszczadu (11, 12) – serial dokumentalny **14.40** Rolnicy. Podlasie – serial dokumentalny **15.40** Więzienie (36–39) – serial dokumentalny Polska **17.40** Chłopaki do wzięcia (229, 230) – serial dokumentalny **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.05** Kuchnia (3, 4) – serial komediowy **21.05 Avengers: Czas Ultrona – film s.f. USA (2015) 0.10 Life – horror s.f. USA (2017) 2.20** Kabaretowa Ekstraklasa

tvn

5.10 Uwaga! **5.25** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **6.25** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **7.25** Rozenek chudnie cudnie – program rozrywkowy **8.00** Dzień Dobry TVN **11.30** Brzydula 2 (158–161) – serial komediowy **13.35** Na Wspólnej (3283–3286) – serial obyczajowy **15.20** MasterChef (1) – program rozrywkowy **16.50** Papiery na szczęście (1, 2) – serial obyczajowy **17.55** Zaplanuj długie życie! – program medyczny **18.00** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **19.00** Fakty **19.25** Sport, pogoda **19.45** Uwaga! – magazyn reporterów **20.00** Mam talent! – program rozrywkowy **21.45 Kac Vegas w Bangkoku – komedia USA (2011) 23.55 Planeta singli 3 – komedia Polska (2019) 2.05** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **3.05** NOC Magii

TVN 7

4.55 Szkoła – serial paradokumentalny **6.00** Wizja na miłość 7 – reality show **7.00** Timmy i przyjaciele – serial animowany **7.15** Ukryta prawda (919, 922, 925) – serial paradokumentalny, Polska **10.20** Makłowicz w drodze 3 – magazyn **10.55** Hotel Paradise 4 (6–8) – reality show **13.55** Mamy to (3, 4) – serial komediowy **15.05 Beethoven 4 – komedia USA (2001) 17.00 Człowiek ze stali – film s.f. USA/Kanada/Wielka Brytania (2013) 20.00 Saga „Zmierzch": Zaćmienie – film fantasy USA (2010) 22.35 American Pie 2 – komedia USA (2001) 0.50** Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką 5 – serial dokumentalny **1.50** Druga strona medalu (8-ost.) – talk-show **2.50** NOC Magii

TV 4

6.00 Flintstonowie (160) – serial animowany **6.30** 102 minuty, które zmieniły Amerykę – film dokumentalny USA (2016) **8.35** Galileo (886, 887) – program popularnonaukowy **10.45 A.X.L. – film przygodowy USA (2018) 12.50** Dzieci na tropie (1) – magazyn **13.00** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.00** Policjantki i policjanci (791–795) – serial obyczajowy **19.00** Galileo **20.00 Powrót do przyszłości – komedia s.f. USA (1985) 22.25** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny (500, 501) – serial kryminalny **0.35 Pamięć absolutna – film s.f. USA (1990) 2.55** Śmierć na 1000 sposobów – serial dokumentalny **3.25** Top 10 – lista przebojów

PULS

6.00 Castle 3 – serial kryminalny **7.00** Taki jest świat **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 2 (56, 57) – serial obyczajowy Polska **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 5 (236–240) – serial obyczajowy **15.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (425–429) – serial obyczajowy Polska **20.00 Cudzoziemiec – film sensacyjny USA (2017) 22.10 Ostateczna rozgrywka – dramat sensacyjny Wielka Brytania (2018) 0.10 Champion 2 – dramat sensacyjny USA (2006)**

PROPOZYCJE NA SOBOTĘ

TVP I, GODZ. 15.55

● *NIEWIDOMA MATKA NIEWIDOMYCH* – Polski film dokumentalny z 2021 roku. Film dokumentalny o nowej błogosławionej Kościoła katolickiego Matce Elżbiecie Róży Czackiej ma na celu przybliżenie postaci Matki Czackiej i jej roli w życiu Kościoła w Polsce. Opowie o latach nowej błogosławionej podczas I wojny światowej, które młoda Róża spędziła w Żytomierzu. Po upadku z konia doświadcza utraty wzroku. Ten życiowy wstrząs jest inspiracją do poświęcenia swego życia ociemniałym. By lepiej wypełnić te misję powołuje zgromadzenie zakonne, które służyłoby ludziom niewidomym. Od 1 grudnia 1918 roku zaczyna istnieć Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża. Jego charyzmatem staje się służba ludziom niewidomym i wynagradzanie za duchową ślepotę świata.

TV POLSAT, GODZ. 21.05

● *AVENGERS: CZAS ULTRONA* – Drugi odcinek amerykańsko-niemieckiego filmu science-fiction z 2015 roku. Avengersi są zmęczeni ciągłą walką ze złem. Tony Stark postanawia wrócić do korzeni. Angażuje się w stworzenie zaawansowanej sztucznej inteligencji, która ma samodzielnie oceniać i eliminować zagrożenia. Niestety, jego wynalazek, Ultron, wymyka się spod kontroli. Robot zamienia się w potwora, który zagraża ludzkości. Po raz kolejny Iron Man, Kapitan Ameryka, Thor, Hulk, Czarna Wdowa, Sokole Oko oraz Nick Fury muszą połączyć siły, aby ocalić planetę przed zagładą.

TVN, GODZ.21.45

● *KAC VEGAS W BANGKOKU* – Komedia zrealizowana we współpracy kinematografii Stanów Zjednoczonych i Tajlandii w roku 2011. Minęły dwa lata od niezapomnianego wieczoru kawalerskiego Douga. Mężczyzna z przyjaciółmi udaje się do Tajlandii, gdzie ma się odbyć wesele Stu. Po doświadczeniach z Las Vegas przyszły pan młody nie chce urządzać wieczoru kawalerskiego. Mimo to kolegom udaje się przekonać go do zorganizowania skromnej imprezy na plaży. Następnego dnia Stu, Phil i Alan budzą się w nieznanym pokoju hotelowym.

TVP II, GODZ. 23.15

● *JAK UPOLOWAĆ FACETA?* – Amerykańska komedia romnatyczna z 2012 roku. Stephanie (Katherine Heigl) jest młoda i piękna, ale brakuje jej pieniędzy. Musi zarobić, żeby spłacić długi i wykupić samochód, ale nie może znaleźć sensownej pracy. Zwraca się z prośbą o pomoc do kuzyna i dzięki niemu podejmuje pracę jako łowczyni nagród. Musi schwytać faceta podejrzanego o zabicie policjanta; niestety, okazuje się, że to chłopak, w którym podkochiwała się w czasach szkolnych...

ZAPRASZAMY DO BARÓW MLECZNYCH
NA SMACZNE I NIEDROGIE POTRAWY

● Bar „BIEŃCZYCE", os. Kazimierzowskie 22 ➨ tel. 12 648 15 10
● Bar „CENTRALNY", os. Centrum C1 ➨ tel. 12 644 14 95
● Bar „SZKOLNY", os. Na Skarpie 24 ➨ tel. 12 644 34 02
● Bar „PÓŁNOCNY", os. Teatralne 11 ➨ tel. 12 644 40 87

Nowohuckie bary mleczne działają przy zachowaniu reżimu sanitarnego.

Bary już otwarte (z ograniczoną liczbą miejsc)

POTRAWY i GARMAŻERIA – W WYKONANIU PRACOWNIKÓW RESTAURACJI „PIASTOWSKA"
os. Kazimierzowskie 22, BAR MLECZNY obok „LUDWIKA"
Tel. 606 205 558 lub 12 648 15 10.
Zapraszamy stałych i nowych klientów do zamawiania pysznych wyrobów garmażeryjnych bez konserwantów.
Różne rodzaje pierogów: ruskie, z mięsem, z serem, z kapustą białą i pieczarkami, z kapustą kiszoną i mięsem lub grzybami, z jagodami i truskawkami, a także leniwe Ewy ● kluski śląskie i kopytka ● uszka z grzybami i z mięsem ● naleśniki z serem i jabłkami ● placki ziemniaczane ● gołąbki z ryżem i mięsem ● kotlety mielone ● krokiety z mięsem, z jajkiem, kapustą białą i pieczarkami, kapustą kiszoną i mięsem lub grzybami oraz z serem i pieczarkami ● surówka z kiszonej kapusty ● sałatki: jarzynowa, pieczarkowa, „palce lizać" i śledziowa ● śledziki w śmietanie i po japońsku.
ODBIÓR I ZAMAWIANIE W BARZE MLECZNYM, os. Kazimierzowskie 22
lub W SKLEPACH: Delikatesy w os. Centrum C tel. 12 644 30 20, os. Kościuszkowskim tel. 12 644 05 34, os. Mogiła tel. 12 644 47 11, DH Wanda tel. 12 648 13 25. Zapraszamy w godzinach 10-18.

NIEDZIELA 12.09

TVP1

4.40 Klan (3837) – telenowela TVP **5.05** Klan (3838) – telenowela TVP **5.30** Klan (3839) **6.00** Słownik polsko@polski – talk-show prof. Jana Miodka **6.25** wojsko-polskie.pl (168 – reportaż **6.55** Słowo na niedzielę: Prywatna wersja Boga **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.30** Zakochaj się w Polsce (223): Sopot – magazyn **9.05** Las bliżej nas (37) – magazyn **9.30** Weterynarze z sercem (111) **10.05** Wyszyński – dobry kontakt w Niebie – film dokumentalny, Polska (2021); reż.: Jacek Tarasiuk **11.10** Między ziemią a niebem **12.00** Beatyfikacja kard. Stefana Wyszyńskiego i matki Elżbiety Róży Czackiej **15.00** Między ziemią a niebem **15.45** Z pamięci: Zofia Nałkowska (2) – felieton **16.00** Komisarz Alex 16 (191): Kibolskie porachunki – serial kryminalny TVP **17.00** Teleexpress **17.20** Pogoda **17.30** Ojciec Mateusz 25 (329): Niespodzianka – serial kryminalny TVP **18.30** Jaka to melodia? (4644) – teleturniej muzyczny **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.15** „Ten zwycięża, kto miłuje" – koncert z okazji beatyfikacji Kardynała Stefana Wyszyńskiego i matki Elżbiety Róży Czackiej **21.30** Jako w niebie, tak i w Komańczy – dokument fabularyzowany, Polska (2017); reż.: Maciej Wójcik, Bogdan Miszczak **22.30** Widzieć w ciemności – film dokumentalny; reż.: Piotr Górski **23.35 Lot 93 – dramat, USA (2006); reż.: Paul Greengras; wyk.: Trish Gates, Polly Adams, Cheyenne Jackson, J.J. Johnson (dozwolone od lat 16) 1.35 USS Squalus zatonął – thriller, USA (2001); reż.: James Keach; wyk.: Sam Neil, Shea Whigham, Emily Procter 3.10** Jaka to melodia? (4644) – teleturniej muzyczny **3.55** Z pamięci: Zofia Nałkowska (2) – felieton **4.00** Zakończenie dnia

TVP2

5.55 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2468) **6.25** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2469) **7.00** Dla niesłyszących: M jak miłość (1596) **7.55** Pytanie na śniadanie **11.05** Policzmy się dla Polski – felieton **11.15** Smaki świata – pośród mórz (2) – magazyn kulinarny **11.45** The Voice of Poland 12: Przesłuchania w ciemno (1) **12.50** The Voice of Poland 12: Przesłuchania w ciemno (2) **14.00** Familiada (2732) **14.35** Koło fortuny (1070) – teleturniej **15.15** Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2021 (2): Piosenki Pana Kleksa **16.15** Przyjaciele na zawsze (4): Piotr Kupicha – program rozrywkowy **17.05** Wojciech Cejrowski – boso przez świat (109): Peru. Koka – cykl reportaży **17.40** Lajk! **18.00** Panorama **18.20** Pogoda **18.30** Na sygnale (321): Szach mat – serial fabularyzowany TVP **18.55** Na sygnale (322): Spisek – serial fabularyzowany TVP **19.20** Rodzinka.pl 10 (205): Pogadajmy o facetach – serial komediowy TVP **20.00** Postaw na milion 23 (267) – teleturniej **20.55 Ponad wszystko – film obyczajowy, USA (2017); reż.: Stella Meghie; wyk.: Amanda Stenberg, Nick Robinson, Anika Noni Rose 22.45 Kino bez granic: Sama przeciw wszystkim – film fabularny, USA (2016); reż.: John Madden; wyk.: Jessica Chastain, John Lithgow (dozwolone od lat 16) 1.05 Giuseppe w Warszawie – komedia, Polska (1964); reż.: Stanisław Lenartowicz; wyk.: Elżbieta Czyżewska, Antonio Cifariello, Zbigniew Cybulski, Jarema Stępowski, Aleksander Fogiel, Zdzisław Maklakiewicz 2.50 Mała matura 1947 – dramat, Polska (2011); reż.: Janusz Majewski; wyk.: Adam Wróblewski, Antoni Królikowski, Artur Żmijewski, Agnieszka Michalska, Wiktor Zborowski 4.40** Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Hity wszech czasów (12) – magazyn muzyczny **7.00** Czterdziestolatek (1/21): Toast, czyli bliżej niż dalej – serial TVP **7.55** Pytanie na śniadanie **11.10** Między ziemią a niebem **12.00** Beatyfikacja kard. Stefana Wyszyńskiego i matki Elżbiety Róży Czackiej **15.00** Między ziemią a niebem **15.45** Powroty (58) – magazyn **16.05** Leśniczówka (285) **16.30** Leśniczówka (286) **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (1587) – serial TVP **18.15** Debata Polonia 24 **19.10** Lajk! **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.15** „Ten zwycięża, kto miłuje" – koncert z okazji beatyfikacji Kardynała Stefana Wyszyńskiego i matki Elżbiety Róży Czackiej **21.25** Blondynka 9 (100): Życie na krawędzi – serial TVP **22.20 Halo, halo, tu mówi Warszawa – spektakl teatralny, Polska 23.35** Kabaretowe Naj: Legenda Kabaretu: Jan Kobuszewski **0.10** M jak miłość (1587) – serial TVP **1.00** Słownik polsko@polski – talk-show prof. Jana Miodka **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.00 Pożyteczni.pl – magazyn **6.30** Astronarium – magazyn **7.05** Sanatorium miłości – reality show **7.30** Terytorialsi **7.55** Pogoda **8.00** Agape – magazyn **8.30** Antenowe remanenty **8.45** Reportaż – cykl reportaży społecznych **9.00** Prywatne życie zwierząt **9.30** Antenowe remanenty **9.45** Nasze najpyszniejsze – magazyn kulinarny **10.00** Pogoda **10.02** Muzealne opowieści **10.05** Pod Tatrami **10.16** Krzemionki 30. Przystanek reportaż – cykl reportaży **10.31** Magazyn medyczny: Technologiczna sztuczna trzustka – magazyn medyczny **10.46** Nasza ziemia (1) – cykl reportaży **11.01** Wolę dokument – dyskusja **12.05** Głos regionów **13.00** Twój wybór – program publicystyczny **13.30** Antenowe remanenty **13.45** Rączka gotuje – magazyn kulinarny **14.15** Całkiem niezła historia – cykl reportaży **14.35** Antenowe remanenty **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Kościół z bliska **15.50** Antenowe remanenty **16.05** 1200 Muzeów – cykl reportaży **16.30** Antenowe remanenty **16.40** Pogoda **16.45** Dziennik regionów **17.00** Tydzień **17.30** Pogoda **17.41** Małopolska Panorama Kultury **18.06** Rzecz w kulturze **18.30** Kronika – serwis informacyjny **18.52** Pogoda **18.55** Bliżej polityki **19.09** Krzemionki 30. Przystanek reportaż – cykl reportaży **19.24** Muzyczny kalejdoskop **20.00** Hity wszech czasów – magazyn muzyczny **21.00** Cafe piosenka – talk-show **21.30** Kronika – serwis informacyjny **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.25** Regionalny magazyn sportowy **22.40** Pogoda **22.45** Kryminalna Siódemka extra – magazyn **23.05** Pasmo rozrywkowe **0.05** Antenowe remanenty **0.30** Reportaż – cykl reportaży społecznych **0.45** Reportaż **1.00** Film dokumentalny **2.05** Tydzień **2.35** Kryminalna Siódemka extra – magazyn **2.50** Przyrodnik na tropie **3.15** Reportaż – cykl reportaży społecznych **3.30** Cafe piosenka – talk-show **4.00** Agape – magazyn **4.30** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **5.00** Głos regionów **5.55** Zakończenie dnia

POLSAT

5.45 Telezakupy **6.00** Nowy dzień z Polsat News **8.15 Gwiezdne wojny: Część 2 – Atak klonów – film s.f. USA (2002) 11.20 Toy Story 4 – film animowany USA (2019) 13.40** Ninja Warrior Polska – reality show **15.40** Koncert Fundaci Polsatu **17.45** Nasz nowy dom – reality show **18.50** Wydarzenia **19.20** Sport, pogoda **19.30** Państwo w państwie **20.00** Kabaret na żywo. Młodzi i moralni (1) – program rozrywkowy **22.10** Love Island. Wyspa miłości – reality show **23.25 Skarb narodów – film przygodowy USA (2004) 2.00 To już jest koniec – komedia USA (2013)**

tvn

4.55 Uwaga! **5.15** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **6.15** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **7.15** Nowa Maja w ogrodzie – magazyn ogrodniczy **7.45** Akademia ogrodnika – magazyn ogrodniczy **7.50** Zaplanuj długie życie – program medyczny **8.00** Dzień Dobry Wakacje **11.30** Co za tydzień **12.15** Receptura (1) – serial obyczajowy Polska **13.15** Top Model– reality show **14.50** Mam talent – program rozrywkowy **16.35** Mastercard OFF Camera 2021 – Gala wręczenia nagród – widowisko **18.00** Ślub od pierwszego wejrzenia (1) – reality show **19.00** Fakty **19.25** Sport, pogoda **19.45** Uwaga! **20.00** MasterChef – program rozrywkowy **21.30** Receptura – serial obyczajowy Polska **22.30 Podatek od miłości – komedia romantyczna Polska (2018) 0.45 Król Skorpion 3: Odkupienie – film przygodowy USA (2012)**

TVN 7

4.55 Szkoła – serial paradokumentalny **6.00** Wizja na miłość 7 – reality show **7.00** Timmy i przyjaciele – serial animowany **7.15** Ukryta prawda (926, 927, 929, 931) – serial para dokumentalny **11.15** Hotel Paradise 4 (9, 10) – reality show **13.15** Papiery na szczęście (1–4) – serial obyczajowy **15.40 Flicka – film familijny USA/Wielka Brytania (2006) 17.45 Bliźniacy – komedia USA (1988) 20.00 Batman kontra Superman. Świt sprawiedliwości – film sensacyjny USA (2016) 23.15 Grindhouse: Planet Terror – horror USA (2007) 1.25** Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką 5 – serial dokumentalny

TV 4

6.00 Flintstonowie (157–159) – serial animowany **7.40 Tom i Jerry: Czarnoksiężnik z Krainy OZ – film animowany USA (2011) 8.50 Powrót do przyszłości – komedia s.f. USA (1985) 11.20** Galileo (887, 888) – program popularnonaukowy **13.25 Alvin i wiewiórki 3 – film familijny USA (2011) 15.05 Ści(ą)gany – komedia sensacyjna Niemcy/USA (1998) 17.00** Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **18.00** STOP Drogówka – magazyn **19.00** Galileo – program popularnonaukowy **20.00** Troje pod przykrywką – serial komediowy Polska **21.00 Czego pragną kobiety – komedia USA (2000) 23.45 Grudge: Klątwa 2 – horror USA (2006) 1.55** Śmierć na 1000 sposobów – serial dokumentalny

PULS

6.00 Rodzinny interes 5 (186, 187) – serial obyczajowy **7.35 Smokiem i mieczem – film przygodowy Niemcy/Wielka Brytania/Luksemburg/USA (2004) 9.50 Wyspa Nim – film familijny USA (2008) 11.50 Najpiękniejsze baśnie: Śpiąca królewna – baśń filmowa Niemcy (2008) 13.35 Najpiękniejsze baśnie: Kraina obfitości – baśń filmowa Niemcy (2016) 14.45 Król Artur – film przygodowy USA/Wielka Brytania/Irlandia (2004) 17.25 John Carter – film przygodowy USA (2012) 20.00 Transporter 3 – film sensacyjny Francja/Wielka Brytania (2008) 22.00 Niebezpieczna dzielnica – film sensacyjny USA (2010) 23.45 Tylko jeden – thriller s.f. USA (2001) 1.15** Zobacz to!

MIÓD – ZŁOTY PRZYSMAK

Sam zaś Jan nosił odzienie z sierści wielbłądziej i pas skórzany około bioder, a jego pokarmem była szarańcza i miód leśny. (Mt 3, 4)
Synu, jedz miód, bo jest dobry, plaster miodu jest dobry na podniebienie. (Prz 24, 23)

Archeologiczne badania wykopaliskowe dostarczają niezliczonej ilości przeróżnych przedmiotów. Są to głównie gliniane naczynia i ich fragmenty, a także narzędzia krzemienne, kamienne czy metalowe. Przy opracowywaniu zabytków coraz częściej archeolodzy współpracują z uczonymi innych dziedzin nauki co skutkuje nowymi możliwościami poznawania przeszłości człowieka.

Badania fizykochemiczne i biologiczne (takie jak np.: C_{14}, dendrologiczne, chemiczne) pozwalają odkrywać to, co zwykle jest niewidoczne gołym okiem tak jak np. ślady wosku czy tłuszczów, które zgromadziły się w niewielkich porach naczyń ceramicznych od ich wewnętrznej strony. Każdy produkt organiczny ma swój biochemiczny znak, na podstawie którego można rozpoznawać różne substancje. I tak przed kilku laty w trakcie analizy naczyń pochodzących z Kujaw ustalono, że już w okresie wczesnego neolitu produkowano sery. W podobny sposób rozpoznano ślady wosku, (który jest estrem wyższych kwasów tłuszczowych) na naczyniach związanych z neolityczną kulturą ceramiki wstęgowej rytej (5600-4900 r. p.n.e.). Wykrycie pozostałości takiego związku chemicznego na szczątkach naczyń to sygnał dla badaczy o kontakcie dawnych ludzi z pszczołami. W Polsce na pewno miało to miejsce na stanowisku w Wolicy Nowej (k. Brześcia Kujawskiego) i Ludwinowie (k. Włocławka), w Europie Środkowej takie znaleziska pochodzą z terenów Austrii i Niemiec i datowane są na drugą połowę VI tysiąclecia p.n.e. Na stanowiskach Bliskiego Wschodu (Anatolia) ślady pszczelego wosku na naczyniach datowane są na VII tysiąclecie p.n.e.

Pszczoły miodne pojawiły się na Ziemi dużo wcześniej niż Homo sapiens sapiens (najstarsza pszczoła uwięziona w bursztynie pochodzi sprzed ok. 80 milionów lat), dlatego nasi przodkowie od początku mieli kontakt z tymi owadami jak i ich produktami – woskiem i miodem. Nie ma niestety jednoznacznych dowodów na to, kiedy człowiek zaczął rabować gniazda pszczół w poszukiwaniu miodu ani kiedy zorientował się, że pszczoły warte są uwagi. Za najstarsze przedstawienie momentu wybierania miodu z dziupli w drzewie przez człowieka uważane jest malowidło naskalne odkryte w 1919 r. w grocie w pobliżu hiszpańskiej Walencji. Czas powstania tego przedstawienia oceniany jest przez badaczy nawet na ok. 10-12 tysięcy lat p.n.e. O wykorzystywaniu przez ludzi miodu i wosku świadczą też m.in.: ikonografia pochodząca ze starożytnego Egiptu (datowana na ok. 2400 lat p.n.e.), a także fragmenty z Biblii.

Miód to słodki produkt spożywczy, który w warunkach naturalnych wytwarzany jest przez pszczoły poprzez przetwarzanie nektaru kwiatowego roślin miododajnych i niektórych wydzielin występujących na liściach drzew. Pszczoła zbiera nektar lub spadź, który gromadzi w swoim wolu miodowym i przenosi go do ula. Jednorazowa porcja wynosi 40-50 mg nektaru co przy wadze pszczoły ok. 110 mg jest sporym wyzwaniem. Pod wpływem enzymów i kwasu mrówkowego sacharoza przekształca się w przewodzie pokarmowym pszczoły w glukozę i fruktozę. Miód składowany jest w plastrze, w którym dojrzewa. Zwykle ma też konsystencję gęstego płynu zwanego - patoka lub stałą - krupiec, a barwę od białej przez jasnożółtą po brunatno-brązową. Skład chemiczny miodu to głównie węglowodany, a także kwasy organiczne. O smaku i aromacie decydują olejki eteryczne pochodzące z nektaru kwiatów, kolor zależy od barwników. W miodzie znajdują się też niewielkie ilości witamin, a także nadtlenek wodoru o właściwościach antyseptycznych.

Początkowo człowiek wykradał pszczołom miód i wosk z gniazd znajdujących się w pniach drzew - barciach. Z czasem nauczył się hodować pszczoły i dziś zwykle miód pochodzi z pasiek. Do czego wykorzystywany był wosk pszczeli, a przy okazji również miód nie jest do końca wyjaśnione. Nie można wykluczyć, że człowiek neolityczny znał już nie tylko słodkie właściwości miodu, ale także lecznicze i kosmetyczne wosku, podobnie jak i miodu.

Irena Wójcik
Fot. Janusz Bober

PONIEDZIAŁEK 13.09

TVP1

5.15 Przysięga (475) **6.05** Elif (1046) **6.55** Policzmy się dla Polski **7.00** Transmisja mszy świętej **7.30** Okiem wiary **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.35** Ranczo 5 (55): Wielki powrót **9.35** Komisarz Alex 13 (154): Efedryna **10.35** Ojciec Mateusz 22 (289): Mistyfikacja **11.25** Remiza (5) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda **12.35** Magazyn rolniczy **12.50** Klasztory Europy – żywe ośrodki duchowości. Nad wodami **14.00** Elif (1047) **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! **15.35** Gra słów. Krzyżówka (426) **16.05** Przysięga (476) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4639) **17.55** Klan (3840) **18.20** Remiza (6) **18.55** Jeden z dziesięciu (6/125) **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** Alarm! **20.30** Leśniczówka (412) **21.00 Podwójna tożsamość – film sensacyjny, USA (2007) (dozwolone od lat 16) 22.50** Autor Solaris – film dokumentalny **23.55** Serial fabularny **0.55 Alfie – komediodramat, Wielka Brytania, USA (2004); reż.: Charles Shyer; wyk.: Jude Law, Renee taylor, Jane Krakowski (dozwolone od lat 16) 2.50** Oficer (2/13): Ludzie z miasta (dozwolone od lat 16) **3.55** Barbra Streisand – narodziny gwiazdy – film dokumentalny **4.55** Notacje: Elżbieta Dzikowska. Polska to wspaniały kraj **5.05** Zakończenie dnia

TVP2

4.50 Cafe piosenka **5.25** Na dobre i na złe (748) **6.20** Doceniać życie **6.55** Familiada (2668) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.25** Rodzinka.pl 6 (136) **11.55** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2469) **12.30** Koło fortuny (931) – teleturniej **13.15** Kozacka miłość (180) **14.05** Va Banque (272) **14.35** Na sygnale (1) – serial fabularyzowany, Polska (2014) **15.10** Górscy ratownicy (73): Pięta Achillesa (1) – serial obyczajowy, Niemcy (2016) **16.00** Koło fortuny (1071) **16.35** Familiada (2669 **17.15** Promyk nadziei (108) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (273) **18.45** Kozacka miłość (181) **19.35** Barwy szczęścia (2469) **20.10** Barwy szczęścia (2470) **20.40** Kulisy serialu „M jak miłość" (1330) **20.55** M jak miłość (1597) **21.55** Wojenne dziewczyny 3 (32) **22.55** Wojenne dziewczyny 3 (33) **23.50 Siedem minut po północy – dramat, Wielka Brytania/Hiszpania/USA (2016); reż.: J. A. Bayona; wyk.: Sigourney Weaver, Felicity Jones, Lewis Macdougall 1.50** Warto kochać (74) **2.45 Sama przeciw wszystkim – film fabularny, USA (2016); reż.: John Madden; wyk.: Jessica Chastain, John Lithgow (dozwolone od lat 16) 5.00** Zakończenie programu

TV POLONIA

6.00 Słownik polsko@polski **6.30** Prawosławny Zachód **6.50** Rok 1981. Kalendarium (33) **7.00** W kotle historii: Zamach Majowy **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.15** Co na obiad **11.30** Barwy szczęścia (2412) **12.00** Wiadomości **12.15** W obiektywie Polonii: Wschód **12.35** Stulecie Winnych 3 (27) **13.25** Blondynka 9 (100): Życie na krawędzi **14.20** Kulturalni PL (577) **15.20** Okrasa łamie przepisy: Zapomniany agrest i porzeczki **15.50** Ugotuj nam bajkę: Pinokio **16.05** Figu Migu (13): Bez ogródek **16.15** Wieczór z Wiadomirkiem (2): Maria Skłodowska-Curie **16.30** Rodzinka.pl 7 (164): Życie to powieść **17.00** Teleexpress **17.20** Słownik polsko@polski **17.50** Gra słów. Krzyżówka (421) **18.20** Barwy szczęścia (2412) **18.50** Miłość bez granic (2) **19.20** Polscy naukowcy światu: Karol Olszewski **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Zniewolona (3) (dozwolone od lat 16) **21.10** Zniewolona (4) (dozwolone od lat 16) **22.05** Polonia 24 **22.35** Ocaleni – reality show (dozwolone od lat 16) **23.30** Rodzinka.pl 7 (164): Życie to powieść **0.00** Focus on Poland **0.20** Gra słów. Krzyżówka (421) **0.50** Polonia jest kobietą (14) **1.20** Polscy naukowcy światu: Karol Olszewski **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.05 Tydzień **6.30** Policzmy się dla Polski (181) **6.35** Wiadomości rolnicze **7.00** Telezakupy **7.30** Kronika dnia **7.46** Pogoda **7.48** Kronika sportowa **7.53** Uwolnić Dobro: Fundacja Mam Marzenie **8.02** Etnopejzaże **8.30** Kronika dnia **8.40** Pogoda **8.43** Bliżej polityki **9.00** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **9.10** Pogoda **9.15** Pod Tatrami **9.30** W kotle historii: Noc listopadowa. Powstańcy i kucharze **10.00** Więzień miłości (16) **10.55** Dla niesłyszących: Spotkania w świecie ciszy **11.25** Policzmy się dla Polski (181) **11.35** Wiadomości rolnicze **12.05** Składka. Emerytura. Przyszłość – program poradnikowy **12.15** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **12.30** Agape – magazyn **12.55** Pogoda **13.00** Agroporadnik – magazyn rolniczy **13.35** Agrobiznes **13.55** Agropogoda **14.00** Telezakupy **14.30** 21. Ogólnopolski Festiwal Dzieci i Młodzieży. Piosenki Jana Wojdaka (2) – koncert **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Wieczna miłość 2 (115) **16.05** Dla niesłyszących: Telekurier **16.30** Kryminalna Siódemka extra – magazyn **16.45** Dziennik regionów **17.00** Tygodnik polityczny **17.32** Kronika – zapowiedź **17.35** Pogoda **17.41** Więcej sportu **18.04** Jedź bezpiecznie **18.13** Warto być miastem. Miasto i gmina Czarny Dunajec **18.24** Pogoda **18.30** Kronika **18.51** Kronika sportowa **18.55** Pogoda **18.59** Tematy dnia – rozmowa **19.12** Nowohucka Kronika Filmowa – magazyn **19.22** Niecodziennik **19.32** Magazyn medyczny **19.48** Budujemy sportowy Kraków – felieton **19.54** Pogoda **20.00** Lubelskie parki krajobrazowe: Szczebrzeszyński Park Krajobrazowy – reportaż **20.15** Pasterski żywioł: Szlak kultury Wołoskiej **20.35** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie **21.00** Starszaki **21.20** Policzmy się dla Polski (181) **21.30** Kronika – serwis informacyjny **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.20** Echa dnia **22.40** Pogoda **22.45** Kryminalna Siódemka **23.00** Alarm! **23.20** Pasmo rozrywkowe **0.20** W kotle historii: Noc listopadowa. Powstańcy i kucharze – magazyn **0.50** Dla niesłyszących: Telekurier **1.20** Agape – magazyn **1.45** Wieczna miłość 2 (115)

POLSAT

4.40 Disco Gramy **5.45** Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (382, 383) **9.40** Sekrety rodziny – serial paradokumentalny **10.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **11.40** Gliniarze – serial paradokumentalny Polska **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja – magazyn reporterów **13.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **14.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **15.50** Wydarzenia, sport, pogoda **16.15** Interwencja – magazyn reporterów **16.30** Na ratunek 112 – serial paradokumentalny **17.00** Gliniarze – serial paradokumentalny **18.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.05** Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami 12 – program rozrywkowy **22.10** Love Island. Wyspa miłości – reality show **23.10 Pierwszy strzał – thriller USA/Kanada/Wielka Brytania (2017) 1.20 Człowiek zasad – film sensacyjny Rumunia/USA (2015)**

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN **11.35** Top 10 Playera – program rozrywkowy **11.45** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **12.50** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **13.55** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **16.00** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **17.00** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.55** Uwaga! – magazyn reporterów **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej – serial obyczajowy **20.55** Milionerzy **21.30** Chyłka – Inwigilacja – serial kryminalny **22.30 Londyn w ogniu – film sensacyjny Wielka Brytania/USA/Bułgaria (2016) 0.35** Co za tydzień **1.20** Wewnętrzny wróg – serial szpiegowski **2.20** Uwaga! **2.40** NOC Magii

TVN 7

5.55 Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **7.00** Szpital – serial fabularno-dokumentalny **8.00** Ukryta prawda (934–936) – serial paradokumentalny **11.00** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **12.00** Szpital – serial paradokumentalny **13.00** Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **14.00** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **16.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.00** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **17.35** Brzydula 2 (161) – serial komediowy **18.15** Idealna niania 2 – serial fabularno-dokumentalny **19.00** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **19.30** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **20.00** Brzydula 2 (162) – serial komediowy **20.30** Hotel Paradise 4 – reality show **21.35 Testosteron – komedia Polska (2007) 0.05 Ostatni dom po lewej – thriller USA (2009) 2.25** Trzy noce z duchami 2 – serial dokumentalny

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny **7.00** Strażnik Teksasu – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **9.50** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **10.50** Fabryka jedzenia (24) – serial paradokumentalny **11.20** Hardkorowy lombard (109, 149) – serial dokumentalny **11.50** Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny **12.50** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.55** Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **15.55** Hardkorowy lombard (150, 151) – serial dokumentalny **17.00** Policjantki i policjanci (795) **18.00** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **19.00** Policjantki i policjanci (796) – serial obyczajowy **20.00** Święty – serial komediowy **20.30** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny **21.40 Walka z cieniem. Ostatnia runda – film sensacyjny Rosja (2011) 0.15** Wikingowie– serial historyczny **1.15** Śmierć na 1000 sposobów – serial **1.45** Pękniesz ze śmiechu

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (155, 156) – telenowela **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 5 (238, 239) – serial obyczajowy Polska **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy **11.00** Zbuntowany anioł (157) – telenowela **12.00** Zaklinaczka duchów (12, 13) – serial fantasy **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 5 (240, 241) – serial obyczajowy **16.00** Rodzinny interes 5 (190, 191) – serial obyczajowy **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (429, 430) – serial obyczajowy Polska **20.00 Ucieczka z piekła – thriller USA/Tajlandia (2015) 22.00 Cudzoziemiec – film sensacyjny Wielka Brytania/Chiny/USA (2017) 0.10 Outlander – film przygodowy USA/Niemcy/Francja (2008)**

Nasze miasto

STRZEŻMY GRANIC

Co do skutecznej ochrony granic w Polsce zawsze panowała powszechna zgoda. Czy więc można sobie wyobrazić, że znajdzie się ktoś, kto nawołuje do ich otwarcia dla nielegalnych imigrantów, terrorystów, handlarzy narkotyków, przemytników ludzi? Granice państw zawsze były strzeżone, a nawet gdy są otwarte tak jak w Unii Europejskiej, to żadne państwo nie może sobie pozwolić na całkowitą rezygnację z ich kontroli. Granice zewnętrzne Unii są szczególnie strzeżone, właśnie w obawie przed zorganizowaną przestępczością i terrorystami. Wydaje się, że wszyscy obywatele powinni troszczyć się o bezpieczeństwo swoje, swoich rodzin, swoich domów, wreszcie swojego kraju. A jednak tak nie jest.

Są tacy, którzy dla nienasyconego pragnienia władzy, gotowi są narażać bezpieczeństwo całego państwa. Przypatrzmy się tym głupkom, którzy przepychają się z żołnierzami, policjantami i funkcjonariuszami Straży Granicznej, usiłując doprowadzić do nieograniczonego przepływu imigrantów. A przede wszystkim tym, którzy ich do tego namawiają, którzy ich chwalą, którzy robią im reklamę, którzy ich przekonują, że wygłupy służą słusznej sprawie. A także, którzy przynajmniej niektórym z nich dobrze płacą. To nie tylko zacietrzewienie w walce o władzę utraconą sześć lat temu, o wpływy i pieniądze. To także nienawiść do własnego państwa, w którym nie mają już nic do powiedzenia i mogą sobie tylko ponarzekać i pokrzyczeć w kłamliwej, wrogiej Polsce telewizji. Udając obrońców praw człowieka, zatroskanych o biednych imigrantów, gotowi są służyć każdemu, kto zapewni im powrót do władzy. Zrobią awanturę na granicy, fałszywie doniosą do obcych trybunałów, nakłamią w obcych mediach. Ta współczesna Targowica różni się od swojego pierwowzoru tym, że jeszcze nie zaprasza do Polski obcych wojsk. Ale może to dopiero przed nami?

Czym jest nieodpowiedzialne zachowanie w obliczu niebezpieczeństwa prowokacji, gdy o krok za naszą wschodnią granicą odbywają się wielkie manewry rosyjskiej armii, uzupełniane białoruskim wojskiem? Czym jest występowanie przeciwko zabezpieczeniu granicy poprzez wprowadzenie w pasie trzech kilometrów stanu wyjątkowego? Zacietrzewione partie opozycji gotowe są na każdą nikczemność, byle tylko dogodzić swoim zagranicznym protektorom. Czy trudno się dziwić, że tracą w sondażach?

Polacy, nauczeni historycznym doświadczeniem, wysoko cenią sobie niepodległość. Występy politycznych krzykaczy, oglądane w Sejmie, w mediach i na wiecach, na których z reguły zawodzi frekwencja, przekonują tylko nielicznych. Pomysły, żeby w Europie utworzyć jedno państwo i tym samym Polskę oddać pod kuratelę Niemiec, nie znajdują zbyt wielu zwolenników. Wobec zagrożenia ze strony Rosji w unijnym państwie nie będziemy bardziej bezpieczni. Pamiętamy jak wielokrotnie Niemcy i Rosja dogadywały się ponad naszymi głowami i wbrew naszym interesom, nawet dzieląc się Polską i pozbawiając nas wolności. Incydenty na granicy mają na razie małą skalę. Pokazują jednak wyraźnie, kto dzisiaj w Polsce gotów jest służyć obcej sprawie w zamian za obietnicę ograniczonej władzy, ale dużych pieniędzy.

RYSZARD TERLECKI

Sprawy duże i małe

DOKĄD ZMIERZAMY?

To co ostatnio wyczyniają wydawałoby się patrioci polscy, przechodzi ludzkie pojęcie. W kilku województwach bezmyślni politycy upierają się przy podjętych wcześniej uchwałach anty-LGBT. Reakcja władz Unii Europejskiej zaczyna być coraz bardziej zdecydowana. Do władz Polski został skierowany list Komisji Europejskiej który jest jednoznaczny. Czytamy w nim m.in. „działania władz regionalnych, które przyjęły deklaracje, uchwały czy rezolucje nazywające LGBTIQ ideologią i uznały swoje terytoria za nieprzyjazne dla osób nieheteroseksualnych kwestionują tym samym ich zdolność do zapewnienia zgodności z zasadą niedyskryminacji. A to jest warunkiem wdrożenia europejskich funduszy wspierających rozwój gospodarczy". Bruksela w tym przypadku mówi wprost, że jeżeli decyzje dyskryminujące obywateli o innych poglądach nie zostaną uchylone to zakręci kurek z pieniędzmi. Jak wynika z informacji przekazywanych w mediach na początek zostaną zamrożone fundusze z REACT-EU, czyli pieniądze przeznaczone na opiekę zdrowotną, dofinansowanie szpitali i wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw w związku z epidemią koronawirusa. Najwięcej straci Małopolska, bo przeszło 33,5 mln euro. To jednak nie wszystko. Już rozpoczęły się negocjacje w sprawie wypłat regionalnych programów operacyjnych na lata 2021-27. To fundusze przeznaczone m.in. na infrastrukturę, drogi, rewitalizację miast, edukację i fotowoltaikę. Ich też nie będzie, jeśli samorządowcy nie wycofają się z głupich uchwał. W tym przypadku są zagrożone dla Małopolski fundusze w kwocie 2,32 mld euro. To już naprawdę są spore pieniądze. W skali kilku województw łódzkiego, lubelskiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego chodzi o utratę 10,5 mld euro tj. blisko 50 mld zł.

To nie koniec strat, które mogą ponieść Polacy. Polska wciąż nie dostała 57 mld zł euro z Funduszu Odbudowy (tych pieniędzy nie dostają też Węgrzy). W tym przypadku przedłużający się brak decyzji Komisji Europejskiej jest spowodowany obawami o niezależność sądownictwa i mediów w tych dwóch krajach oraz sporu o nadrzędność polskiego prawa nad unijnym.

Polski MSZ ma jeszcze tylko kilka dni, aby odpowiedzieć Brukseli na pisma skierowane w sprawie wspomnianych uchybień. Termin mija 15 września. Potem Komisja Europejska może podjąć decyzję o przekazaniu Polsce i Węgrom uzasadnionej opinii w tej sprawie. W dalszej kolejności sprawy zostaną skierowane do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, gdzie możemy się spodziewać niekorzystnego dla nas orzeczenia.

W efekcie Polska straci miliardy euro, które mogłoby być przeznaczone na odbudowę kraju po kryzysie wywołanym pandemią. Zdecydowana większość krajów członkowskich skorzysta z tej pomocy, a my możemy ją utracić. Zastanawiam się, czy chodzi tu tylko o głupotę, czy jest to gra o wyższą stawkę. Jaką? Otóż jeżeli Polska utraci pieniądze z Unii Europejskiej to będzie argument do wystąpienia z Unii Europejskiej. Już słyszę wypowiedzi, że Unia jest bezużyteczna i nie daje nam pieniędzy. Tak, tak są siły polityczne w Polsce, które próbują wyprowadzić nasz kraj ze wspólnoty krajów demokratycznych i pozbawić nasz kraj olbrzymich pieniędzy. Tylko nasuwa się pytanie, dokąd ci ludzie nas prowadzą?

SŁAWOMIR PIETRZYK

WTOREK 14.09

TVP 1

5.15 Przysięga (476) **6.05** Elif (1047) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.35** Ranczo 5 (56): Amerykańska baza **9.35** Komisarz Alex 13 (155): Co mówią kości **10.35** Ojciec Mateusz 22 (290): Stalkerka **11.25** Remiza (6) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda – magazyn **12.35** Magazyn rolniczy **12.50** Klasztory Europy – żywe ośrodki duchowości. Budowle niezwykłe – cykl dokumentalny, Francja (2018); reż.: Arnaud Marie, Jacques Debs **14.00** Elif (1048) – serial, Turcja (2018) **14.50** Policzmy się dla Polski – felieton **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! – magazyn **15.35** Gra słów. Krzyżówka (427) – teleturniej **16.05** Przysięga (477) – serial obyczajowy, Turcja (2020) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4640) – teleturniej muzyczny **17.55** Klan (3841) – telenowela TVP **18.20** Remiza (7) **18.55** Jeden z dziesięciu (7/125) **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** Alarm! **20.30** Leśniczówka (413) **21.00** Pełny obraz: Mierzeja Wiślana **21.55** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.00** Ocaleni – reality show (dozwolone od lat 16) **0.00** Magazyn śledczy Anity Gargas – magazyn **0.35 Podziemny krąg – dramat, USA (1999); reż.: David Fincher; wyk.: Brad Pitt, Helena Bonham Carter, Meat Loaf (dozwolone od lat 16) 3.00** Strażacy (2/10) **3.50** Magazyn Ekspresu Reporterów **4.50** Notacje: Emilia Krakowska. Smak życia **5.05** Zakończenie dnia

TVP 2

5.30 Na dobre i na złe (749): Kubeł zimnej wody **6.25** Luteranie w Cieplicach. Szkic historii **6.55** Familiada (2669) **7.30** Pytanie na śniadanie – pobudka **7.55** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.25** Rodzinka.pl 6 (137): Płoną góry, płoną lasy – serial komediowy TVP **11.55** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2470) – serial obyczajowy TVP **12.30** Koło fortuny (932) – teleturniej **13.15** Kozacka miłość (181) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **14.05** Va Banque (273) – teleturniej **14.35** Na sygnale (2) – serial fabularyzowany TVP **15.10** Górscy ratownicy (74): Pięta Achillesa (2) – serial obyczajowy, Niemcy (2016) **16.00** Koło fortuny (1072) – teleturniej **16.35** Familiada (2670) – teleturniej **17.15** Promyk nadziei (109) – serial, Turcja (2019) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (274= – teleturniej **18.45** Kozacka miłość (182) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **19.35** Barwy szczęścia (2470) – serial obyczajowy TVP **20.10** Barwy szczęścia (2471) **20.40** Kulisy serialu „M jak miłość" (1331) **20.55** M jak miłość (1598) – serial TVP **21.55** Wojenne dziewczyny 3 (34) – serial TVP **22.55** Wojenne dziewczyny 3 (35) **23.50** Wyszyński. Wróg nr 1 – film dokumentalny, Polska (2020) **1.00 Pitbull. Nowe porządki – film sensacyjny, Polska (2015); reż.: Patryk Vega; wyk.: Andrzej Grabowski, Piotr Stramowski, Bogusław Linda, Maja Ostaszewska, Agnieszka Dygant, Beata Kawka, Krzysztof Czeczot (dozwolone od lat 18) 3.20** Amy – film dokumentalny, USA (2015) (dozwolone od lat 16) **5.25** Zakończenie programu

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Pożyteczni.pl **7.00** Okrasa łamie przepisy **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.20** Co na obiad: Sandacz **11.30** Barwy szczęścia (2413) **12.00** Wiadomości **12.15** Polonia jest kobietą (14) **12.45** Z biegiem lat, z biegiem dni: Kraków 1914 – serial Polska (1980) **14.20** Giganci historii (35): Upadek komunizmu w Europie **15.10** Polscy naukowcy światu: Karol Olszewski **15.20** Smaki świata – pośród mórz (2) **15.50** Przyjaciele Misia i Margolci (41) **16.15** Zwierzaki Czytaki: Wielki wyścig z przeszkodami (110) **16.30** Rodzinka.pl 7 (165) **17.00** Teleexpress **17.20** Zakochaj się w Polsce (217): Leżajsk **17.50** Gra słów. Krzyżówka (422) **18.20** Barwy szczęścia (2413) **18.50** Nad Niemnem – magazyn Polaków na Białorusi (402) **19.10** Studio Lwów **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Ojciec Mateusz 3 (39) **21.10** Ojciec Mateusz 3 (40) **22.05** Polonia 24 **22.35** Niewidoma Matka niewidomych **23.30** Rodzinka.pl 7 (165): Trudna miłość **0.00** Focus on Poland **0.20** Gra słów. Krzyżówka (422) **0.50** Nad Niemnem **1.10** Studio Lwów **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.05 Dla niesłyszących: Telekurier **6.30** Policzmy się dla Polski (182) **6.35** Wiadomości rolnicze **7.00** Telezakupy **7.30** Kronika dnia **7.46** Pogoda **7.48** Magazyn medyczny **8.03** Więcej sportu **8.20** Nowohucka Kronika Filmowa **8.30** Kronika dnia **8.40** Pogoda **8.43** Tematy dnia **9.00** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **9.10** Pogoda **9.15** Turystyczna jazda **9.30** Pospołu z wieprzem i wołu **10.00** Więzień miłości (17) **10.55** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie **11.25** Policzmy się dla Polski (182) **11.35** Wiadomości rolnicze **12.05** Składka. Emerytura. Przyszłość **12.15** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **12.30** Kościół z bliska **13.00** Pogoda **13.02** Agroporadnik **13.35** Agrobiznes **13.55** Agropogoda **14.00** Telezakupy **14.30** Wesołe lata Telewizji Kraków **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Wieczna miłość 2 (116) **16.05** Dla niesłyszących: Telekurier **16.30** Kryminalna Siódemka **16.45** Dziennik regionów **17.00** Twój wybór **17.32** Kronika – zapowiedź **17.35** Pogoda **17.37** Moja rola (2) **17.40** Moja historia: Kraków **17.53** Budujemy Sportowy Kraków **17.59** Niecodziennik **18.09** Nasza ziemia (2) **18.24** Pogoda **18.30** Kronika **18.51** Kronika sportowa **18.55** Pogoda **18.59** Tematy dnia **19.12** Twarze i pejzaże Małopolski **19.54** Pogoda **20.00** Zakochaj się w Polsce **20.35** Sprawa dla reportera **21.20** Policzmy się dla Polski (182) **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.20** Echa dnia **22.40** Pogoda **22.45** Kryminalna Siódemka **23.00** Alarm! **23.20** Piosenka dla Ciebie życzeń **0.20** Pospołu z wieprzem i wołu **0.50** Dla niesłyszących: Telekurier **1.20** Kościół z bliska **1.45** Wieczna miłość 2 (116)

POLSAT

4.40 Disco Gramy – program muzyczny **5.45** Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (384, 385) **9.40** Sekrety rodziny – serial paradokumentalny **10.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **11.40** Gliniarze – serial paradokumentalny Polska **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja – magazyn reporterów **13.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **14.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **15.50** Wydarzenia, sport, pogoda **16.15** Interwencja – magazyn reporterów **16.30** Na ratunek 112 – serial paradokumentalny **17.00** Gliniarze – serial paradokumentalny **18.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.05** Ninja Warrior Polska– reality show **22.10** Love Island. Wyspa miłości – reality show **23.10 X-Men 2 – film s.f. USA/Kanada (2003) 2.00 W ciemności: Star Trek – film s.f. USA (2013)**

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN **11.35** Doradca smaku – magazyn kulinarny **11.45** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **12.50** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **13.55** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **16.00** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy Polska **17.00** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty **19.35** Sport, pogoda **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku – magazyn kulinarny **20.15** Na Wspólnej – serial obyczajowy **20.55** Milionerzy – teleturniej **21.30** Ślub od pierwszego wejrzenia – reality show **22.30** Kuba Wojewódzki – talk-show **23.30** Superwizjer **0.05** Chyłka – Inwigilacja– serial kryminalny **1.05** W garniturach – serial obyczajowy **2.05** Uwaga! **2.45** NOC Magii

TVN 7

5.55 Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **7.00** Szpital – serial fabularno-dokumentalny **8.00** Ukryta prawda (937–939) – serial paradokumentalny **11.00** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **12.00** Szpital – serial paradokumentalny **13.00** Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **14.00** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **16.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.00** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **17.35** Brzydula 2 (162) – serial komediowy **18.15** Idealna niania 2 – serial fabularno-dokumentalny **19.00** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **19.30** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **20.00** Brzydula 2 (163) – serial komediowy **20.30** Hotel Paradise 4 – reality show **21.35 Zamieć – thriller USA/Kanada/Francja (2009) 23.50 Siostry – komedia USA (2015) 0.10** Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką 5

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny **7.00** Strażnik Teksasu – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **9.50** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **10.50** Hardkorowy lombard (150, 151) – serial dokumentalny **11.50** Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny **12.50** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.55** Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **15.55** Hardkorowy lombard (152, 153) – serial dokumentalny **17.00** Policjantki i policjanci (796) – serial obyczajowy **18.00** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **19.00** Policjantki i policjanci (797) – serial obyczajowy **20.00** Święty – serial komediowy **20.30** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny **21.40 Ocalenie – thriller Kanada (2015) 23.30** Wikingowie – serial historyczny **0.35** Śmierć na 1000 sposobów (10–12, 9)

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (156, 157) – telenowela **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 5 (239, 240) – serial obyczajowy **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy **11.00** Zbuntowany anioł (158) – telenowela **12.00** Zaklinaczka duchów (13, 14) – serial fantasy **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 5 (241, 242) – serial obyczajowy **16.00** Rodzinny interes 5 (191, 192) – serial obyczajowy **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (430, 431) – serial obyczajowy **20.00 Niepokonani – dramat USA/Polska/Zjednoczone Emiraty Arabskie/Indie (2010) 22.40 Jeniec: Tak daleko, jak nogi poniosą – dramat przygodowy Niemcy (2001) 1.05** Zobacz to!

Zapiski Jakuba Klenia

NA WRZEŚNIOWE KARPIE

Po najzimniejszym od lat tegorocznym sierpniu, wrzesień zapowiada się zupełnie przyzwoicie. Ma być i słońce, i ciepło. A karpie ciepło lubią. Co prawda, ze statystyk wynika, że najwięcej karpi wędkarze łowili w miesiącach wakacyjnych, ale statystyki dla września, też nie są najgorsze. Zresztą popatrzmy jak one wyglądają.

Otóż z zestawienia, jakie za lata 1979-1983 przedstawiły „Wiadomości wędkarskie" wynika, że najwięcej medalowych karpi złowiono pomiędzy czerwcem a końcem sierpnia – 82 sztuki. Na drugi miejscu uplasowały się miesiące jesienne – 34 sztuki. Trochę mniej medalowych okazów złowiono wiosną – 24 sztuki, a najmniej w podgrzanych wodach (w zbiornikach przy elektrowniach) zimą – tylko 5 sztuk. Z danych tych wynika, że wrzesień, zwłaszcza, że to dopiero początek jesieni, jest miesiącem, w którym na karpia można zapolować z powodzeniem.

I jeszcze jedno zestawienie, obejmujące ten sam okres (lata 1979–1983), dotyczące także medalowych karpi i przynęt na jakie zostały złowione. Okazuje się, że najwięcej karpi złowiono na ziemniaka – 69 sztuk. Na drugim miejscu znalazły się kasza manna lub inne ciasta z dodatkami smakowymi i zapachowymi – 39 ryb. Na trzecim miejscu uplasowała się rosówka – 12 karpi. Na czwartym, popularna wśród wędkarzy kukurydza – 7 karpi. Na piątym (ex aequo), czerwony robak i groch – po 5 ryb.

Czytając o przynętach trzeba pamiętać, skąd może brać się na przykład popularność ziemniaka. Wydaje się, że jego najwyższa pozycja w rankingu przynęt wynika zapewne z tego, że jest to przynęta łatwa w przygotowaniu w większej ilości, a stąd z kolei wynika łatwość zanęcania nią łowiska. Zwłaszcza jeśli nad konkretną wodą mieszkamy jakiś czas i możemy sobie pozwolić na regularne zanęcanie, a tym samym na przyzwyczajanie ryby do chętnego pobierania naszej przynęty.

Na koniec proponuję ciekawy fragmenty dotyczący karpi, jaki znalazłem w arcyciekawej książce Wacława Strzeleckiego „Czytać w rzece. Rozumieć ryby": „Gdzieś w karpiowym regionie rzeki trzeba wynaleźć ustronne łowisko i w nim szczęście. Szczególnie duże egzemplarze lustrzeni, szukając dla siebie bezpieczeństwa, lubią się wtulać w głębokie doły przybrzeżne, oddzielone od świata gąszczem drzew i kładących się na wodę zarośli, najchętniej tam, gdzie zawracający prąd niesie żer do ostoi. Nawet sazan, lepiej od zdziczałego lustrzenia, przystosowany do życia w prądzie, pilnie szuka azylu w śródrzecznych dołach i odmętach ufortyfikowanych wszelkiego rodzaju przeszkodami dla sieci oraz innych naturalnych wrogów".

JAKUB KLEŃ

Za kierownicą

NIE POGANIAJ MNIE...

„Nie poganiaj mnie, bo tracę oddech, nie poganiaj mnie, bo gubię rytm" – śpiewała niegdyś Kora de domo Ostrowska primo voto Jackowska. I tę właśnie melodyjkę nucę sobie na trasie z Radomia do Janek, kiedy podążam do Warszawy samochodem. Najczęściej bowiem na tym odcinku – ale też na wielu innych trasach szybkiego ruchu – tuż za moim tylnym zderzakiem sadowi się tzw. cywilny radiowóz policji i światłami ponagla mnie, bym jechał prędzej. Zwykle znakomicie wiem, czy to tajny radiowóz – z kamerą na dodatek – zatem zwalniam do 90 km/godz. I z tą prędkością przemieszczam się w krajobrazie. Choć mógłbym pomykać szybciej, wszak to droga ekspresowa. W końcu umundurowani funkcjonariusze w paracywilnym aucie dają za wygraną i wyprzedzając mnie jadą szukać kogoś, kto ulegnie świetlnej prowokacji i przyspieszy ponad miarę wyznaczoną przez przepisy.

Niestety, na naszych wąskich i zatłoczonych ponad miarę drogach nie tylko policjanci ponaglają światłami do szybszej, lecz niezgodnej z przepisami, jazdy. Mrugają ci, którzy bardzo się spieszą. Głównie tzw. przedstawiciele handlowi kierujący samochodami osobowymi czy dostawczymi. Jednak celują w łamaniu przepisów i dopingowaniu do szybszej jazdy kierowcy wszelakich ciężarówek, zarówno z ładunkiem, jak i bez niego. Z minionych kilku lat zapamiętałem sporo tragicznych zdarzeń. A to zginęli na miejscu kierowca i pasażerowie samochodu osobowego, który nieopatrznie znalazł się pomiędzy dwoma ciężarówkami, z których jedna jechała zbyt szybko, bądź jej kierowca hamował zbyt późno. A to kierowca ciężarówki „nie dostosował prędkości do warunków jazdy" – by użyć policyjnego języka – i najechał na tył poprzedzającego go samochodu osobowego „kasując" pół auta. I dlatego staram się, jeżeli tylko sytuacja na drodze pozwala, nie jeździć między dwoma ciężarówkami. Zaś jeżeli kierowca ciężarówki jedzie za mną zbyt szybko i na dodatek zbyt blisko, to zwalniam, zjeżdżam na pobocze i umożliwiam mu wyprzedzanie. Co z tego, że w czasie nagłego hamowania wina będzie po stronie tego z ciężarówki, kiedy ja – jeżeli przeżyję po zetknięciu kilkudziesięciu ton ciężarówki z toną mojego samochodu – dostanę w twarz poduszką powietrzną i na dodatek zagłówkiem w potylicę.

Przed kilku laty w województwie kujawsko-pomorskim doszło do kuriozalnego przypadku. Kierowca ciężarówki, zdenerwowany zbyt wolną jazdą kierowcy samochodu osobowego przed nim... ostrzelał jego auto z broni pneumatycznej. Policja dość szybko złapała strzelca. Pewnie mogą mu naskoczyć na lewy pedał (ten od sprzęgła), albo na prawy (ten od gazu). Grozą napawa mnie jednak myśl, że podobnie jak ten kierowca z Kujaw mogą się zachować policjanci z Mazowsza. Wszak oni mają ostrą broń... Liczę jednak na to, że zbyt rzadko bywają na strzelnicy. Dlatego warto też pamiętać nie tylko fragment piosenki Kory, ale także strawestowany fragment piosenki z „Czterdziestolatka" – „a gdy cię ktoś pogania, przodem puszczaj drania". Co czynię i zalecam wszystkim. Zwłaszcza, by puszczali przodem tajne radiowozy policyjnej grupy „speed".

WOJCIECH MACHNICKI

ŚRODA 15.09

TVP1

5.15 Przysięga (477) **6.05** Elif (1048) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Rodzinny ekspres: Róża Czacka, błogosławiona naszych czasów **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.35** Ranczo 5 (57): Człowiek z Rio **9.35** Magia polskiej przyrody. Turkusowy Wojownik. Zimorodek **10.00** Transmisja mszy świętej z udziałem Papieża Franciszka z Sanktuarium Matki Bożej w Szasztinie na Słowacji **12.35** Rok w ogrodzie extra **12.50** Klasztory Europy – żywe ośrodki duchowości. Miejsca pielgrzymkowe **14.00** Elif (1049) **14.45** Policzmy się dla Polski **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! **15.35** Gra słów. Krzyżówka (428) **16.05** Przysięga (478) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4641) **17.55** Klan (3842) – telenowela TVP **18.20** Remiza (8) – serial TVP **18.55** Jeden z dziesięciu (8/125) – teleturniej **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** Alarm! – magazyn **20.30** Leśniczówka (414) **21.00 Ocalona – film sensacyjny, USA (2015) 22.50** Historia bez tajemnic: Jak istnieje Świat. O Romanie Ingardenie – film dokumentalny **0.00 Cena zemsty – film akcji, USA (2018); reż.: Sam Irvin; wyk.: Nicky Whelan, Heather Morris, Ashley Rickards (dozwolone od lat 16) 1.30** Tajemnica twierdzy szyfrów (2/13) – serial sensacyjny TVP **2.30** Pogoda na piątek (15) – serial obyczajowy TVP **3.20** wojsko-polskie.pl (168) – reportaż **3.40** Terytorialsi – cykl reportaży **3.55** Summa – film dokumentalny; reż.: Andrei Kutsila **4.45** Notacje – cykl dokumentalny **5.00** Zakończenie dnia

TVP2

5.30 Na dobre i na złe (750): Krew z krwi **6.25** Sprawiedliwi Wśród Narodów Świata **6.55** Familiada (2670) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.25** Rodzinka.pl 6 (138): Nowocześni dziadkowie **11.55** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2471) **12.30** Koło fortuny (933) **13.15** Kozacka miłość (182) **14.05** Va Banque (274) **14.35** Na sygnale (3) **15.10** Górscy ratownicy (75): Tabula rasa (1) – serial obyczajowy, Niemcy (2016) **16.00** Koło fortuny (1073) **16.35** Familiada (2671) **17.15** Promyk nadziei (110) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (275) **18.45** Kozacka miłość (183) **19.35** Barwy szczęścia (2471) – serial obyczajowy TVP **20.10** Barwy szczęścia (2472) **20.40** Kulisy seriali „Na dobre i na złe" i „Na sygnale" (134) – felieton **20.55** Na dobre i na złe (814): Czyj ty jesteś? – serial TVP **21.55** Wojenne dziewczyny 3 (36) – serial TVP **22.50** The Voice of Poland 12 – kulisy **22.55** Wojenne dziewczyny 3 (37) – serial TVP **23.55 Miłość w spadku – film obyczajowy, USA (2017); reż.: Charlie Vaughn; wyk.: Heather McComb, Paul Greene, Lexi Giovagnoli 1.30** Hotel Vidago Palace (2) – serial obyczajowy, Portugalia (2016) **2.35** Defilada zwycięzców – film dokumentalny, Polska (2007); reż.: Grzegorz Braun, Robert Kaczmarek **3.35** Afganistan, poraniony kraj (1) – film dokumentalny, Niemcy (2020) **4.35** Pod wspólnym niebem (11): Para – psychologia – serial komediowy TVP **5.10** Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Korona królów (329) **7.00** Rączka gotuje **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.20** Co na obiad: Golonka **11.30** Barwy szczęścia (2414) **12.00** Scena Muzyczna Kulturalni.pl (15) **12.15** Nad Niemnem – magazyn Polaków na Białorusi (402) **12.35** Ojciec Mateusz 3 (39) **13.25** Ojciec Mateusz 3 (40) **14.15** Niewidoma Matka niewidomych **15.10** Rzecz Polska: FSM Syrena 105 **15.25** Kuchnia Polskich Żydów: Jom Kipur. Post i obżarstwo **15.50** Animowanki: Agatka **16.00** Mami Fatale: Laboratorium smaku (15) **16.10** Nela Mała Reporterka (88) **16.30** Rodzinka.pl 7 (166): Podział **17.00** Teleexpress **17.20** Barnusiów droga do Polski **17.50** Gra słów. Krzyżówka (423) **18.20** Barwy szczęścia (2414) **18.50** Kierunek Zachód (130) **19.10** Magazyn z Wysp (157) **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Ranczo 6 (72): Przeciek kontrolowany **21.10** Ranczo 6 (73) **22.05** Polonia 24 **22.35** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.30** Rodzinka.pl 7 (166): Podział **0.00** Focus on Poland **0.20** Gra słów. Krzyżówka (423) **0.50** Kierunek Zachód (130) **1.10** Magazyn z Wysp (157) **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.05 Dla niesłyszących: Telekurier **6.30** Policzmy się dla Polski (183) **6.35** Wiadomości rolnicze **7.00** Telezakupy **7.30** Kronika dnia **7.46** Pogoda **7.48** Nasza ziemia (2) **7.59** Jedź bezpiecznie **8.15** Zdrowie dla Ciebie (8) **8.30** Kronika dnia **8.40** Pogoda **8.43** Tematy dnia **9.00** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **9.10** Pogoda **9.15** Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki Historii: Szalowa **9.30** Słodka kuchnia Pszczółek **10.00** Więzień miłości (18) **10.55** Tomek na granicach... Rzeczypospolitej **11.25** Policzmy się dla Polski (183) **11.35** Wiadomości rolnicze **12.05** Składka. Emerytura. Przyszłość **12.15** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **12.30** Okiem wiary **12.55** Pogoda **13.00** Agroporadnik **13.35** Agrobiznes **13.55** Agropogoda **14.00** Telezakupy **14.30** Urok życia: Janusz Grzywaczż **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Wieczna miłość 2 (117) **16.05** Dla niesłyszących: Telekurier **16.30** Kryminalna Siódemka **16.45** Dziennik regionów **17.00** Antenowe remanenty **17.15** Policzmy się dla Polski (183) **17.32** Kronika – zapowiedź **17.35** Pogoda **17.41** W dobrej wierze **18.02** felieton **18.12** Spichlerz smaków **18.24** Pogoda **18.30** Kronika **18.51** Kronika sportowa **18.55** Pogoda **18.59** Tematy dnia **19.12** Jedź bezpiecznie **19.22** Kwartet **19.44** Niecodziennik **19.54** Pogoda **20.00** Ukryte skarby: Rogalin **20.35** Ocaleni (dozwolone od lat 16) **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.20** Echa dnia **22.40** Pogoda **22.45** Kryminalna Siódemka **23.00** Całkiem niezła historia **23.20** Pasmo rozrywkowe **0.20** Słodka kuchnia Pszczółek **0.50** Dla niesłyszących: Telekurier **1.20** Okiem wiary **1.45** Wieczna miłość 2 (117)

POLSAT

4.40 Disco Gramy **5.45** Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (386, 387) – serial fabularno-dokumentalny **9.40** Sekrety rodziny – serial paradokumentalny **10.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **11.40** Gliniarze – serial paradokumentalny **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja **13.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **14.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **15.50** Wydarzenia, pogoda **16.15** Interwencja **16.30** Na ratunek 112 – serial paradokumentalny **17.00** Gliniarze – serial paradokumentalny **18.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.00** Family Food Wight – pojedynek na smaki – program rozrywkowy **21.05** Komisarz Mama – serial kryminalny **22.10** Love Island. Wyspa miłości – reality show **23.25 Negocjator – film sensacyjny Niemcy/USA (1998) 2.20 Stary, gdzie moja bryka? – komedia USA (2000)**

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN **11.35** Doradca smaku **11.45** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **12.50** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **13.55** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **16.00** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **17.00** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny Polska **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty **19.35** Sport, pogoda **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej – serial obyczajowy **20.55** Milionerzy – teleturniej **21.30** Top Model – reality show **23.00 Oszukać przeznaczenie – horror USA (2000) 1.10** Superwizjer **1.45** Uwaga! **2.05** NOC Magii

TVN 7

5.55 Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **7.00** Szpital – serial fabularno-dokumentalny **8.00** Ukryta prawda (940–942) – serial paradokumentalny **11.00** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **12.00** Szpital – serial paradokumentalny **13.00** Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **14.00** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **16.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.00** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **17.35** Brzydula 2 (163) – serial komediowy **18.15** Idealna niania 2 – serial fabularno-dokumentalny **19.00** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **19.30** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **20.00** Brzydula 2 (164) – serial komediowy **20.30** Hotel Paradise 4 – reality show **21.35 Pitch Perfect 2 – komedia muzyczna USA (2015) 0.00 Saga „Zmierzch": Zaćmienie – film fantasy USA (2010) 2.35** Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką 5 – serial dokumentalny

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny **7.00** Strażnik Teksasu – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **9.50** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **10.50** Hardkorowy lombard (152, 153) – serial paradokumentalny **11.50** Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny **12.50** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.55** Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **15.55** Hardkorowy lombard (154, 155) – serial dokumentalny **17.00** Policjantki i policjanci (797) – serial obyczajowy **18.00** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **19.00** Policjantki i policjanci (798) – serial obyczajowy **20.00** Święty – serial komediowy **20.30** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny **21.40 Człowiek na krawędzi – thriller USA (2012) 23.50** Wikingowie – serial historyczny **0.50** Śmierć na 1000 sposobów (12, 13) **1.45** Ucho Prezesa – serial komediowy

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (157, 158) – telenowela **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 5 (240, 241) – serial obyczajowy **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy **11.00** Zbuntowany anioł (159) – telenowela **12.00** Zaklinaczka duchów (14, 15) – serial fantasy **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 5 (242, 243) – serial obyczajowy **16.00** Rodzinny interes 5 (192, 193) – serial obyczajowy **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (431, 432) – serial obyczajowy Polska **20.00 Hellboy – film s.f. USA/Wielka Brytania/Bułgaria/Kanada/Portugalia/Francja (2019) 22.35 Niedobrani – komedia romantyczna USA/Kanada/Kolumbia (2019) 1.00 Dwóch gniewnych ludzi – komedia USA (2003) 2.10** Zobacz to!

Prawnik radzi

PRZELICZENIE ŚWIADCZEŃ

Przeszedłem na emeryturę, ale nadal dorabiam, a mój pracodawca płaci składki do ZUS. Kiedy mogę wystąpić o przeliczenie świadczenia?

★★★

Jeśli masz ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, możesz zgłosić wniosek o przeliczenie wysokości świadczenia (tzw. wniosek ERPO). Tym samym twoje świadczenie może wzrosnąć. Emeryturę lub rentę możemy przeliczyć, jeśli: ● przy składaniu wniosku o ich przyznanie nie miałeś wszystkich dokumentów za okresy ubezpieczenia, które ZUS mógłby uwzględnić przy obliczaniu świadczenia; ● możesz już udokumentować zarobki za lata sprzed roku przejścia na emeryturę lub rentę albo zarobki, jakie uzyskiwałeś po przyznaniu świadczenia; ● po przyznaniu świadczenia pracowałeś lub opłacałeś składki na ubezpieczenie społeczne. Możliwości przeliczenia różnią się w zależności od tego, według jakich zasad masz przyznane świadczenie. Przeliczenie następuje na twój wniosek. Emeryturę lub rentę przeliczą od miesiąca, w którym złożysz wniosek. Jeśli okazałoby się, że przeliczenie jest niekorzystne dla ciebie, nadal będziesz dostawać świadczenie w dotychczasowej wysokości. W pana przypadku obecne przepisy zezwalają na takie wystąpienie do ZUS raz w roku. **(sp)**

CZWARTEK 16.09

TVP1

5.15 Przysięga (478) **6.05** Elif (1049) **6.50** Policzmy się dla Polski – felieton **7.00** Transmisja mszy świętej **7.30** Dobre historie: PoMOC **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.35** Ranczo 5 (58): Obcy krajowcy **9.35** Komisarz Alex 13 (156): Pośród wilków **10.35** Ojciec Mateusz 23 (291): Królik **11.25** Remiza (8) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda **12.35** To się opłaca **12.50** Klasztory Europy – żywe ośrodki duchowości. Na końcu świata **14.00** Elif (1050) – serial, Turcja (2018) **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! – magazyn **15.35** Gra słów. Krzyżówka (429) – teleturniej **16.05** Przysięga (479) – serial obyczajowy, Turcja (2020) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4642) – teleturniej muzyczny **17.55** Klan (3843) – telenowela TVP **18.20** Remiza (9) – serial TVP **18.55** Jeden z dziesięciu (9/125) – teleturniej **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** Alarm! – magazyn **20.30** Leśniczówka (415) **21.00** Na sygnale (323): Na moją odpowiedzialność – serial fabularyzowany TVP **21.20** Sprawa dla reportera **22.15** Magazyn śledczy Anity Gargas (202) – magazyn **22.50** Magazyn kryminalny 997 – magazyn (dozwolone od lat 16) **23.40** Magazyn Ekspresu Reporterów **0.45** Tanie Dranie: Moroz i Kłopotowski komentują świat – talk-show **1.30** Paradoks (10): Animalia – serial kryminalny TVP **2.25** Ocaleni – reality show (dozwolone od lat 16) **3.30** Sprawa dla reportera **4.25** Magazyn śledczy Anity Gargas (202) **4.55** Zakończenie dnia

TVP2

5.25 Na dobre i na złe (751): Miłość matki **6.20** Smaki świata – pośród mórz (2) **6.55** Familiada (2671) **7.30** Pytanie na śniadanie – pobudka **7.55** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.25** Rodzinka.pl 6 (139): Tu są dzieci!!! **11.55** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2472) **12.30** Koło fortuny (934) **13.15** Kozacka miłość (183) **14.05** Va Banque (275) – teleturniej **14.35** Na sygnale (4) **15.10** Górscy ratownicy (76): Tabula rasa (2) **16.00** Koło fortuny (1074) **16.35** Familiada (2672) **17.15** Promyk nadziei (111) – serial, Turcja (2019) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (276) – teleturniej **18.45** Kozacka miłość (184) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **19.35** Barwy szczęścia (2472) – serial obyczajowy TVP **20.10** Barwy szczęścia (2473) **20.45** Kabaret. Super Show Dwójki (14) – program kabaretowy **21.55** Wojenne dziewczyny 3 (38) – serial TVP **22.55** Wojenne dziewczyny 3 (39) **23.55 Zabójczy widok – film sensacyjny, Wielka Brytania, USA (1985); reż.: John Glen; wyk.: Roger Moore, Christopher Walken, Tanya Roberts, Grace Jones 2.10 Monte Carlo – komedia, USA/Węgry (2011); reż.: Thomas Bezucha; wyk.: Selena Gomez, Katie Cassidy, Andie McDowell 4.00** Geniusz: Picasso (2) – serial, USA (2018) (dozwolone od lat 16) **4.50** Art Noc: Warsaw Summer Jazz Days – Kołakowski, Wykpisz, Korelus TRIO – koncert **5.20** Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Korona królów (330) **7.00** Kuchnia Polskich Żydów **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.15** Co na obiad: Tagliatelle z cukinii z suszonymi pomidorami **11.30** Barwy szczęścia (2415) **12.00** Wiadomości **12.15** Studio Lwów **12.35** Ranczo 6 (72): Przeciek kontrolowany **13.20** Ranczo 6 (73): Świadek koronny **14.10** Śpiewała Ewa Demarczyk **15.20** Wojciech Cejrowski – boso przez świat (109) **15.50** Alchemik: Nasz dom (61) **16.05** Szkoła z Kleksem Bystrzakiem (2) **16.20** Licz na Wiktora: Liczba 15 **16.20** Halo halo! (25): Zestaw nietypowych ćwiczeń **16.30** Rodzinka.pl 7 (167): Urlop Boskich **17.00** Teleexpress **17.20** Stacja Innowacja **17.40** Odnalezione skarby **17.50** Gra słów. Krzyżówka (424) **18.20** Barwy szczęścia (2415 **18.50** Wilnoteka (548) **19.10** W obiektywie Polonii: Wschód **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Uwikłani (3): Łucja – w sidłach kłamstwa **21.10** Uwikłani (4): Iza – w obronie własnej **22.05** Polonia 24 **22.35** Trzy mosty **23.00** Sierpem w plecy **23.35** Rodzinka.pl 7 (167) **0.00** Focus on Poland **0.20** Gra słów. Krzyżówka (424) **0.50** Wilnoteka (548) **1.10** W obiektywie Polonii: Wschód **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.05 Dla niesłyszących: Telekurier **6.30** Policzmy się dla Polski (184) **6.35** Wiadomości rolnicze **7.00** Telezakupy **7.30** Kronika dnia **7.46** Pogoda **7.48** Spichlerz smaków **8.02** Wielcy z Małopolski **8.30** Kronika dnia **8.40** Pogoda **8.43** Tematy dnia **9.00** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **9.10** Pogoda **9.15** Dzieła, arcydzieła (6): Walery Goetel **9.20** Tajemnice Książnicy Pomorskiej: Biblia Stargardzka Vulgata **9.30** Rączka gotuje **10.00** Więzień miłości (19) **10.55** Gospodarka tu i teraz **11.15** Reportaż **11.25** Policzmy się dla Polski (184) **11.35** Wiadomości rolnicze **12.05** Składka. Emerytura. Przyszłość **12.15** Dla niesłyszących: Co niesie dzień **12.30** Dla niesłyszących: Dobre historie: Laski **12.55** Pogoda **13.00** Agroporadnik **13.35** Agrobiznes **13.55** Agropogoda **14.00** Telezakupy **14.30** Wesołe lata Telewizji Kraków: Krystyna Prońko **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Wieczna miłość 2 (118) **16.05** Dla niesłyszących: Telekurier **16.30** Kryminalna Siódemka **16.45** Dziennik regionów **17.00** Gospodarka tu i teraz **17.15** Reportaż **17.32** Kronika – zapowiedź **17.35** Pogoda **17.40** Małopolska na rowery **17.50** Turystyczna jazda **18.02** Pod Tatrami **18.10** Czas pogodnej jesieni. Magazyn nie tylko dla seniorów **18.24** Pogoda **18.30** Kronika **18.51** Kronika sportowa **18.55** Pogoda **18.59** Tematy dnia **19.12** Kronika kulturalna **19.20** Moja historia: Kraków **19.35** Odkryj regiony **19.54** Pogoda **20.00** Między wierszami **20.35** Anything goes. Ale jazda! (12) **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.20** Echa dnia **22.40** Pogoda **22.45** Kryminalna Siódemka **23.00** Całkiem niezła historia **23.20** pasmo rozrywkowe **0.20** Rączka gotuje **0.50** Dla niesłyszących: Telekurier **1.20** Dla niesłyszących: Dobre historie: Laski **1.45** Wieczna miłość 2 (118)

POLSAT

4.40 Disco Gramy **5.45** Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (389, 392) **9.40** Sekrety rodziny – serial paradokumentalny **10.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **11.40** Gliniarze – serial paradokumentalny **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja – magazyn reporterów **13.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **14.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **15.50** Wydarzenia, sport, pogoda **16.15** Interwencja **16.30** Na ratunek 112 – serial paradokumentalny **17.00** Gliniarze – serial paradokumentalny **18.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.05** Nasz nowy dom – reality show **21.05** Przyjaciółki – serial obyczajowy **22.10** Love Island. Wyspa miłości – reality show **23.15 Merley i ja – komedia USA (2008) 1.50 Długo i szczęśliwie – komedia romantyczna USA (1998)**

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN **11.35** Doradca smaku – magazyn kulinarny **11.45** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **12.50** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **13.55** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **16.00** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy Polska **17.00** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty **19.35** Sport, pogoda **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku – magazyn kulinarny **20.15** Na Wspólnej – serial obyczajowy **20.55** Milionerzy – teleturniej **21.30** Kuchenne rewolucje **22.35 LAst Minute – komedia Polska (2013) 0.20** „Skaana": Historia zza krat – felieton **0.55 Kac Vegas 3 – komedia USA (2013)**

TVN 7

5.55 Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **7.00** Szpital – serial fabularno-dokumentalny **8.00** Ukryta prawda (943–945) – serial paradokumentalny **11.00** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **12.00** Szpital – serial paradokumentalny **13.00** Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **14.00** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **16.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.00** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **17.35** Brzydula 2 (164) – serial komediowy **18.15** Idealna niania 2 – serial fabularno-dokumentalny **19.00** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **19.30** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **20.00** Brzydula 2 (165) – serial komediowy **20.30** Hotel Paradise 4 – reality show **21.35 W nowym zwierciadle: Wakacje – komedia USA (2015) 23.45 Duchy moich byłych – komedia romantyczna USA (2009) 1.55** Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką 5 – serial dokumentalny

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny **7.00** Strażnik Teksasu – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **9.50** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **10.50** Hardkorowy lombard (154, 155) – serial dokumentalny **11.50** Pamiętniki z wakacji – serial fabularno-dokumentalny **12.50** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.55** gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **15.55** Hardkorowy lombard (156, 157) – serial dokumentalny **17.00** Policjantki i policjanci (798) – serial obyczajowy **18.00** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **19.00** Policjantki i policjanci (799) – serial obyczajowy **20.00** Święty – serial komediowy **20.30** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny **21.40 Legenda Zorro – film przygodowy USA (2005) 0.25** Wikingowie – serial historyczny **1.25** Śmierć na 1000 sposobów – serial dokumentalny

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (158, 159) – telenowela **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 5 (241, 242) – serial obyczajowy **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy **11.00** Zbuntowany anioł (160) – telenowela **12.00** Zaklinaczka duchów (15, 16) – serial fantasy **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 5 (243, 244) – serial obyczajowy **16.00** Rodzinny interes 5 (193, 194) – serial obyczajowy **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (432, 433) – serial obyczajowy **20.00 Gorący pościg – komedia USA (2015) 21.50 Logan Lucky – komedia kryminalna USA (2017) 0.10 Amerykańska dziewica – komedia USA (2009) 2.00** Zobacz to!

Z księgarskiej półki

PŁOMIENNE SERCE ŚWIĘTEGO BERNARDA

Ukazało się drugie, poprawione i uzupełnione wydanie książki o. dra Korneliusza Jackiewicza, mogilskiego i nowohuckiego cystersa: „Św. Bernard. Płomienne serce oddane Jezusowi i Maryi". Święty Bernard, doktor Kościoła, to jedna z najważniejszych postaci XII wieku. Nazywany był „wyrocznią Europy". Był cystersem, opatem klasztoru w Clairvaux, filozofem, myślicielem, mistrzem kontemplacji.

Jak przypomina o. Korneliusz Jackiewicz, św. Bernard urodził się w rycerskim rodzie burgundzkim, na zamku Fontaines pod Dijon (Francja) w roku 1090. Mając 22 lata wstąpił do surowego opactwa cystersów w Citeaux, pociągając za sobą trzydziestu towarzyszy młodości. Trzy lata później założył opactwo w Clairvaux i był tam przełożonym aż do śmierci. Bernard był nie tylko gorliwym opatem swojej rodziny zakonnej. Umiał łączyć życie czynne z mistyką. Założył około trzystu fundacji zakonnych, w tym także cysterską fundację w Jędrzejowie. Wywarł wpływ na życie Kościoła swej epoki. Był obrońcą papieża Innocentego II. Położył kres schizmie Anakleta w Rzymie. Z polecenia Eugeniusza III ogłosił II krucjatę krzyżową. Napisał regułę templariuszy oraz wyjednał u papieża ich zatwierdzenie. Nadzwyczajny dar wymowy zjednał mu tytuł „doktora miodopłynnego". Był jednym z największych piewców Matki Bożej. Do dzisiaj bardzo popularna jest jego modlitwa:

Pomnij, o Najświętsza Panno
Maryjo, że nigdy nie słyszano,
abyś opuściła tego, kto się do Ciebie ucieka,
Twej pomocy wzywa, Ciebie
o przyczynę prosi.
Tą ufnością ożywiony, do Ciebie, o Panno nad pannami i Matko,
biegnę, do Ciebie przychodzę,
przed Tobą jako grzesznik płaczący staję.
O Matko Słowa, racz nie gardzić
słowami moimi,
ale usłysz je łaskawie i wysłuchaj.
Amen.

Zostawił wiele tekstów teologicznych i homilii. Umarł w Clairvaux 20 sierpnia 1153 roku. Kanonizował go Aleksander III w 1174 roku. Święty Bernard jest patronem cystersów, Burgundii, Ligurii, Genui, Gibraltaru, Pelplina, a także... pszczelarzy. Opiekunem podczas klęsk żywiołowych, sztormów oraz w godzinie śmierci.

Obecne wydanie książki o. Korneliusza zawiera także dwa wątki osobiste mogilskiego cystersa. Pierwszym z nich jest rozdział zatytułowany: „Spod junackiego namiotu do klasztoru. Droga o. Korneliusza do Cystersów". Autor opisuje w nim swoją osobistą drogę, która przywiodła młodego junaka budującego Nową Hutę do mogilskiego klasztoru. Drugim jest napisane przez o. Korneliusza misterium: „Płomienne serce". Składające się z trzech aktów misterium ma formę scenariusza dramatu poświęconego postaci św. Bernarda. Może doczekamy się jego scenicznej realizacji? Mamy wszak zarówno reżyserów jak i aktorów, dla których duchowość stanowi ważny aspekt ich twórczości.

Książkę o. Korneliusza będzie można nabyć w trakcie mogilskiego odpustu. Później będzie dostępna w cysterskiej księgarni przy bazylice Krzyża Świętego w Mogile. **(f)**

★★★

O. Korneliusz Jackiewicz, cysters, *Św. Bernard. Płomienne serce oddane Jezusowi i Maryi*, Kraków-Mogiła 2021, Wydanie II, poprawione i uzupełnione.

KRZYŻÓWKA 37

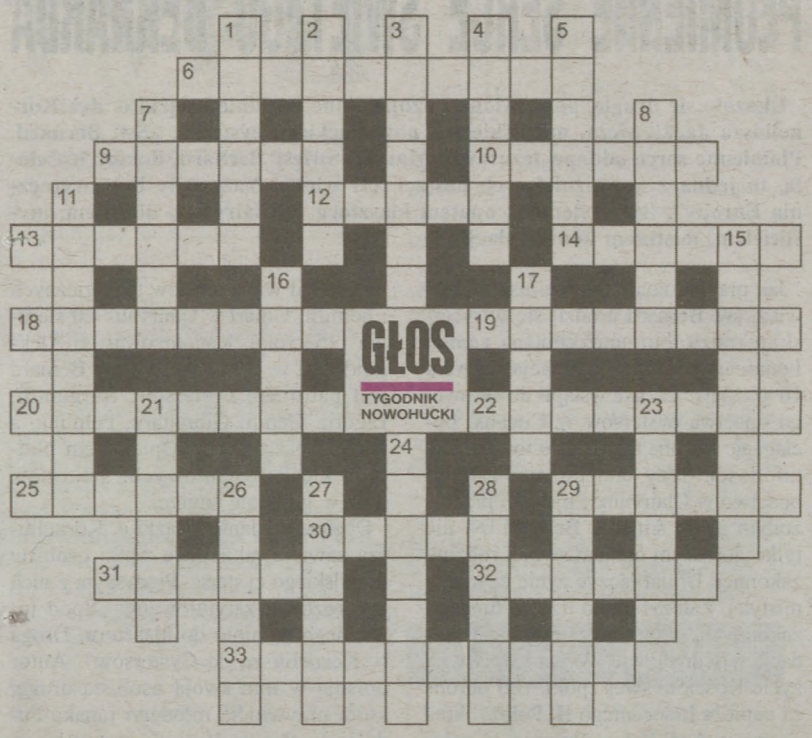

POZIOMO: 6. kołatanie serca, 9. niecodzienne, wybitne osiągnięcie, 10. stolica Armenii, 12. ptak gulgoczący, 13. sobótka, 14. obcisłe majteczki kąpielowe, 18. miasto Mozarta w zachodniej Austrii, 19. rozległy widok, 20. materiał do wyrobu świec, 22. przenośnia, 25. kutwa, 29. szkielet zewnętrzny mięczaków, 30. samice jelenia, 31. wyrób z liści tytoniu, 32. odmiana tchórza pospolitego, 33. skarga wniesiona do sądu.

PIONOWO: 1. elementem średniowiecznych fortyfikacji, 2. mniemanie, sąd, 3. między Wawelem a Kazimierzem, 4. odprowadzają zanieczyszczone wody miejskie, 5. mleczko kauczukowe, 7. wytwarza przedmioty ze skóry, 8. niejeden w Gułagu, 11. wesołe miasteczko, 15. grupa faworyzowanych dworzan, 16. hipnotyczny zapał, uniesienie, 17. handluje kradzionym mieniem, 21. łaknienie, 23. kartka w kartotece, 24. osłona czołgu, 26. miłośnik, 27. smaczna ryba słodkowodna, 28. powtarza się w piosence, 29. wzywa do modlitwy w minarecie.

Rozwiązanie krzyżó1wki nr 35

POZIOMO: 5. ceregiele, 8. kadryl, 9. Rodopy, 12. dogmat, 13. aneksy, 14. marka, 15. wczasy, 17. statyw, 19. pepesza, 20. perfumy, 23. cwibak, 25. Jurata, 27. treść, 28. negliż, 30. gejsza, 31. konwój, 32. absynt, 33. perszeron.

PIONOWO: 1. sekret, 2. żegluga, 3. piernik, 4. flądra, 6. Warmia, 7. Sprewa, 10. podczerwień, 11. astygmatyzm, 16. sesja, 18. Turku, 21. utracjusz, 22. zaścianek, 24. bulion, 26. Rejent, 29. Żywiec, 30. gąsior.

Halina Frąckowiak i Przylasek Rusiecki

NOWOHUCKA KRONIKA FILMOWA

Zapraszamy do oglądania 676. Nowohuckiej Kroniki Filmowej. Pierwszy felieton poświęcony będzie 64. koncertowi z cyklu Nowa Huta. Dlaczego Nie? Odbył się w przepięknej plenerowej scenerii – nad stawem przy ul. Kaczeńcowej. Z uwagi na pandemię był pierwszym od dwóch lat koncertem dedykowanym akcji Pola Nadziei. I chociaż w dalszym ciągu obowiązywały obostrzenia sanitarne i trzeba było zachowywać bezpieczny dystans, to jednak było to wreszcie spotkanie z publicznością, która – jak zawsze – nie zawiodła. Gwiazdą koncertu była Halina Frąckowiak, a widzowie mieli szansę posłuchać jej największych przebojów: Mały Elf, Papierowy księżyc, Serca gwiazd, czy Bądź gotowy do drogi.

W drugiej części Kroniki popatrzymy z góry na Przylasek Rusiecki, który wreszcie stał się upragnioną przez mieszkańców strefą relaksu i odpoczynku. 26 hektarów przyjaznej przestrzeni, kilka kilometrów ścieżek spacerowych, boiska do piłki plażowej, plac zabaw, miejsca parkingowe, inteligentne oświetlenie i monitoring. Główną ideą, która przyświecała twórcom, było stworzenie nowoczesnego miejsca do wypoczynku pośród przyrody, z należytym jej poszanowaniem. Stąd ścieżki meandrują między rosnącymi tu drzewami, a wjazd samochodów w najbliższe otoczenie akwenu został ograniczony.

Do oglądania najnowszej NKF zapraszamy od piątku 10 IX do kina Sfinks, a także na antenę TVP Kraków.

Garmażeria Piastowska,
os. Kazimierzowskie 22,
ZATRUDNI
pracownika
do wyrobu pierogów.
Tel. 12 648-15-10
lub 606-205-558.

● Nowe uprawnienia straży miejskiej. Weszło w życie rozporządzenie, które daje możliwość straży miejskiej podejmowania interwencji wobec rowerzystów, osób kierujących hulajnogami elektrycznymi i urządzeniami transportu osobistego. Strażnicy miejscy mogą karać mandatami m.in. za jazdę po chodniku z nadmierną prędkością. Nowe uprawnienia strażnicy miejscy

NA STRAŻY MIASTA

i gminni zyskali na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z 30 lipca. Jeśli strażnik miejski stwierdzi złamanie przepisów, może ukarać poruszającego się hulajnogą mandatem. Może być to kara w wysokości nawet 500 złotych. 20 maja weszła w życie nowelizacja ustawy „Prawo o ruchu drogowym", porządkująca ruch hulajnóg elektrycznych, urządzeń transportu osobistego oraz urządzeń wspomagających ruch. Wprowadzone ustawą kategorie urządzeń mają kluczowe znaczenie dla odpowiedniego sposobu poruszania się nimi po drodze. Nowe przepisy regulują też zasady pierwszeństwa pomiędzy samochodami i innymi uczestnikami ruchu, których istnienie prawo drogowe dotąd ignorowało. Wprowadzone przepisy nie przewidują dodatkowego oznakowania na ścieżkach rowerowych. Miasto już wcześniej porozumiało się z operatorami hulajnóg elektrycznych, funkcjonującymi w Krakowie. W porozumieniu zapisano, że na terenie ścisłego centrum miasta, w tym m.in. plant i ważniejszych ciągów pieszych, operatorzy zobowiązują się do systemowego ograniczenia maksymalnej prędkości do 18 km/h w celu poprawy bezpieczeństwa kierującego, jak i innych uczestników ruchu. Użytkownicy zobowiązani są do pozostawiania hulajnóg w wyznaczonych do tego punktach mobilności. Obecnie jest ich w Krakowie 260.

● Kolejne defibrylatory na terenie Krakowa. Już niebawem na terenie miasta zostanie zainstalowanych dziesięć nowych, ogólnodostępnych defibrylatorów, które zostały zakupione w ramach programu „Bezpieczny Kraków". Urządzenia czekają na rozmieszczenie w docelowych lokalizacjach. Wyznaczono je na podstawie konsultacji z Krakowskim Pogotowiem Ratunkowym oraz własnego rozeznania potrzeb. Są to: Fundacja Miejski Park Ogród Zoologiczny w Krakowie, al. Kasy Oszczędności Miasta Krakowa 14 – 2 sztuki, Komisariat Policji I, Rynek Główny 29, parking Czerwone Maki P+R, ul. Czerwone Maki 77, Stadion Cracovii im. Józefa Piłsudskiego, ul. Józefa Kałuży 1, Stadion Miejski im. Henryka Reymana, ul. Władysława Reymonta 20, TAURON Arena Kraków, ul. Stanisława Lema 7, Urząd Miasta Krakowa, ul. Jana Dekerta 24, Urząd Miasta Krakowa, ul. Lubelska 29 i Zamek Królewski na Wawelu. **(mp)**

BIURO OGŁOSZEŃ
TEL. 12 643-44-33

Z KRONIKI POLICYJNEJ

NIETRZEŹWY KIEROWCA „PODŁOŻYŁ SIĘ" POLICJANTOM

2 września br., tuż po północy, do policjantów przebywających poza radiowozem, na terenie stacji benzynowej, podszedł mężczyzna i zapytał o informacje na temat miejsca znajdowania się najbliższego hotelu. Policjanci udzielili mu informacji, jednak zwrócili uwagę, że sprawiał wrażenie nietrzeźwego. Po chwili zobaczyli jak 56-latek idzie chwiejnym krokiem w stronę pojazdu, którym jak się okazało sam przyjechał, a następnie wsiada na fotel kierowcy. Wówczas stróże prawa zainterweniowali uniemożliwiając mu dalszą jazdę. Następnie poddali mężczyznę badaniu alkomatem i okazało się, że miał ponad 2 promile alkoholu. Mężczyzna został zatrzymany. Po wytrzeźwieniu usłyszał zarzut kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości, za co grozi mu do 2 lat więzienia i zakaz prowadzenia pojazdów od 1 roku do 15 lat.

KURIER WYKORZYSTANY DO OSZUSTWA

Młody mężczyzna na jednym z serwisów internetowych zamieścił ogłoszenie o tym, że poszukuje pracy. Wkrótce skontaktował się z nim mężczyzna z „niemieckiego" numeru i przedstawił mu ofertę pracy jako kuriera. Rzekomy pracodawca pilnie potrzebował pracownika ponieważ, jak tłumaczył, osoba, którą zatrudniał zachorowała i nie mogła wykonywać swoich obowiązków. 21-latka skusiła ta oferta, ponieważ miał za nią otrzymać wysokie wynagrodzenie, natomiast nie wzbudziło jego podejrzeń to, że praca ta miała być wykonywana „na czarno". Jak zapewniał „pracodawca" dzięki temu mieli uniknąć płacenia podatku. Jedyne na czym zależało mężczyźnie oferującemu 21-latkowi zajęcie była znajomość topografii Krakowa.

Pierwsze zadanie dla 21-latka polegało na odebraniu od krakowskiej seniorki pieniędzy, które miały być zapłatą za koce, które odebrała już wcześniej. Ważną informacją dla nowego kuriera było to, że kobieta z uwagi na swój wiek i stan zdrowia „obawiała się kontaktów w związku z panującą epidemią" i „aby uniknąć kontaktu z kimkolwiek miała przekazać pieniądze wyrzucając je przez balkon".

Zlecony odbiór pieniędzy miał nastąpić 23 sierpnia br. Wtedy to 21-latek chwilę przed godziną 14 pojawił się pod wskazanym adresem na jednym z nowohuckich osiedli. W trakcie podjęcia gotówki mężczyzna został zatrzymany przez kryminalnych z Komisariatu VII Policji w Krakowie. Okazało się, że młody mężczyzna został wykorzystany przez oszustów, którzy metodą „na policjanta" i próbowali od 80-latki wyłudzić 40 000 zł.

Coraz częściej oszuści działający metodami „na policjanta", „na wnuczka" wykorzystują zatrudnianych na czarno „kurierów". Dlatego ostrzegamy. Sprawdzaj przyszłego pracodawcę (sprawdź KRS firmy i informację o zakresie jej działalności w ewidencji gospodarczej). Podejrzane mogą być zwłaszcza oferty pracy „na czarno" i oferty pracodawców z zagranicy którzy nie mają biura w Polsce. Wciągnięci w przestępczy proceder możemy ponieść konsekwencje karne dot. współudziału w przestępstwie (za oszustwo, wyłudzenie grozi kara do 8 lat pozbawienia wolności). Pamiętaj o podpisaniu umowy zawierającej warunki zatrudnienia. Bez tej umowy policjanci mogą uznać że twoja niewiedza o rzeczywistym charakterze zlecenia jest tylko bajeczką – próbą zmylenia organów ścigania.

WAKACJE – POLICYJNE PODSUMOWANIE

Małopolska Policja w okresie od 25 czerwca do 31 sierpnia 2021 roku prowadziła na terenie całego województwa działania pn. „Bezpieczne Wakacje 2021". Ich celem było zapewnienie bezpieczeństwa turystom wypoczywającym na terenie województwa małopolskiego, przy czym bezpieczeństwo wypoczywających dzieci i młodzieży stanowiło priorytet działań.

Jednym z zadań Policji ruchu drogowego w tym czasie, była kontrola prawidłowości przewozu dzieci i młodzieży na letni wypoczynek. Szczególnym nadzorem zostały objęte zorganizowane formy przewozu. Podobnie jak w latach ubiegłych za pośrednictwem mediów przekazano informacje o możliwości skontrolowania autobusu turystycznego przed wyjazdem w trasę. Podczas takiej kontroli sprawdzany był stan trzeźwości kierującego, dokumenty uprawniające do wykonywania przewozu osób, stan techniczny pojazdu i jego obowiązkowe wyposażenie. Ponadto autokary kontrolowane były również podczas podróży. W sumie sprawdzono 920 autobusów.

W trosce o bezpieczeństwo, policjanci w czasie wakacji dużą uwagę kierowali na indywidualne przejazdy. Kontrole dotyczyły wykroczeń popełnianych przez kierujących, zwłaszcza: przekroczenia dozwolonej prędkości, nieprawidłowego wyprzedzania czy też prawidłowości przewozu dzieci. W ramach dbania o bezpieczeństwo pieszych użytkowników dróg szczególnym nadzorem obejmowane były rejony przejść dla pieszych, na których najczęściej dochodzi do zdarzeń drogowych z udziałem niechronionych uczestników ruchu drogowego.

Podczas tegorocznych wakacji, tj. od 25.06 do 31.08.2021 roku, małopolscy policjanci skontrolowali ogółem 89 416 pojazdów. Ujawniono 74 028 wykroczeń. Zatrzymano 1056 praw jazdy i 4068 dowodów rejestracyjnych, w tym 1833 za nieprawidłowy stan techniczny. Do zadań funkcjonariuszy należało też eliminowanie z ruchu nietrzeźwych kierujących. W tym czasie ujawniono 1051 przypadków kierowania pojazdem przez osoby znajdujące się w stanie nietrzeźwości.

Działania kontrolne uzupełniane były aktywną działalnością informacyjno – edukacyjną, polegającą na ścisłym współdziałaniu ze środkami masowego przekazu i spotkaniami profilaktycznymi (865 spotkań) z mieszkańcami, turystami, na piknikach rodzinnych, festynach, czy na innych imprezach.

W okresie od 25 czerwca do 31 sierpnia br. doszło do 520 wypadków drogowych (spadek o 48 tj. 8,5% w stosunku do 2020 roku), w których zginęło 37 osób (bez zmian), a 602 zostały ranne (spadek o 41 tj. 6,4%). Główną przyczyną wypadków drogowych zaistniałych od 25.06. – 31.08. 2021 roku było niedostosowanie prędkości do warunków ruchu (134 wypadki drogowe z tej przyczyny, w których zginęło 12 osób, a 144 zostało rannych).

W grupie wiekowej dzieci do lat 14 nie odnotowano ofiar śmiertelnych, natomiast 62 osoby zostały ranne. **(ab)**

TANIEJ Z „GŁOSEM"

Księgarnia **„ZŁOTY WIEK"** Grażyny Tabor w os. Złotego Wieku 19, pawilon, zaprasza Czytelników „Głosu. Tygodnika Nowohuckiego" na zakupy z 5-procentową bonifikatą książki promowanej w tym numerze.

Kupon jest ważny do 16 września 2021 roku.

Imię i nazwisko: .....

Adres: .....

Księgarnia ZŁOTY WIEK poleca książkę Marcina Margielewskiego pt. „Zaginione arabskie księżniczki" (wyd. Prószyński i s-ka). Wydaje Ci się, że arabskie księżniczki, odziane od stóp do głów w klejnoty i żyjące w pałacach, są szczęśliwe? Jesteś przekonany, że ich życie usłane jest różami i wygląda jak spełniony sen z baśni tysiąca i jednej nocy? To pozory, a docierając do prawdy, możesz doznać prawdziwego szoku!

Głos Młodej Huty

10.09.2021 e-mail: gmh@o2.pl Nr 36 (772)

POZYTYWNIE ZACZYTANI

Promocja czytelnictwa w Zespole Szkół Specjalnych nr 14 w Krakowie

Początek nowego roku szkolnego to nowe inicjatywy, nowe pomysły. To też czas podsumowań ubiegłego roku – po to by powielać dobre praktyki. Może zaprezentowane poniżej działania nauczycieli i uczniów ZSS 14 będą dla kogoś inspiracją?

W ubiegłym roku szkolnym w Zespole Szkół Specjalnych nr 14 realizowano innowację pedagogiczną, której celem było podniesienie poziomu czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży. Uczniowie i nauczyciele podczas zajęć korzystali z bogatego zbioru książek pozyskanych przez szkołę z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Obok nowych wydań klasyki literatury w bibliotece szkolnej pojawiły się pięknie ilustrowane baśnie, bajki, wiersze, powieści i opowiadania dla dzieci i młodzieży, a także książki pomagające utrwalić i poszerzyć wiedzę zdobywaną przez uczniów podczas lekcji.

Nowości książkowe dostarczały nauczycielom i terapeutom pomysłów do tworzenia ciekawych zajęć, podczas których uczniowie doskonalili rozmaite umiejętności: czytania ze zrozumieniem, wyszukiwania i wykorzystania zdobytych informacji, wypowiadania się w mowie i piśmie.

W pracy z uczniami szkoły specjalnej istotny jest odpowiedni dobór tekstów, które powinny być dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości dzieci i młodzieży. Uczniowie chętnie sięgają po książki, które są bliskie ich zainteresowaniom i osobistym doświadczeniom, a atrakcyjną dla nich formą pracy z tekstem jest łączenie czytania z innymi aktywnościami: plastycznymi, teatralnymi, muzycznymi, ruchowymi. Uczniowie lubią podejmować wyzwania, które pozwolą im wykazać się pomysłowością i kreatywnością. Całoroczna szkolna przygoda z czytaniem stwarzała wiele takich możliwości.

W minionym roku szkolnym uczniowie uczestniczyli w różnorodnych zajęciach organizowanych w bibliotece szkolnej. Owocem spotkań z literaturą były piękne prace plastyczne prezentowane na terenie szkoły, a także w środowisku lokalnym: w nowohuckich oddziałach Biblioteki Kraków i w zaprzyjaźnionym Domu Pomocy Społecznej na os. Sportowym.

We wrześniu, w związku z uczestnictwem w akcji „Narodowe Czytanie", uczniowie wykonywali plakaty prezentujące wybrane sceny z „Balladyny" Juliusza Słowackiego. W Dniu Głośnego Czytania młodzież prezentowała swoim koleżankom i kolegom fragmenty ciekawych powieści, a następnie projektowała własne okładki do książek. W październiku powstał krótki film z utworami o jesieni w interpretacji uczniów młodszych i starszych klas. Z okazji Tygodnia Bibliotek młodzież tworzyła samodzielnie ilustrowane opowieści o bohaterach mitologii greckiej. Ciekawym wyzwaniem czytelniczym było poszukiwanie w bibliotece książek pasujących tematycznie do obchodzonych w ciągu roku znanych i mniej znanych świąt, takich jak Dzień Kobiet, Dzień Ziemi, Dzień Bibliotekarza i Bibliotek.

Kontakt z książką przynosi wiele korzyści dla rozwoju intelektualnego dzieci i młodzieży. Systematyczne czytanie pomaga się wyciszyć i skoncentrować, pobudza wyobraźnię, wzbogaca słownictwo, zwiększa wrażliwość, rozwija wiedzę ogólną, uczy myślenia, inspiruje do działania, pomaga zrozumieć siebie i innych. W czasach łatwego dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej książka pełni również bardzo ważną rolę w profilaktyce uzależnień od komputera i smartfona.

W ciągu roku szkolnego podczas zajęć z wykorzystaniem nowego księgozbioru uczniowie ZSS nr 14 przekonali się, że spotkania z książką mogą być ciekawą i inspirującą przygodą. W kolejnym roku szkolnym czekają na nich nowe książkowe wyzwania. **AK**

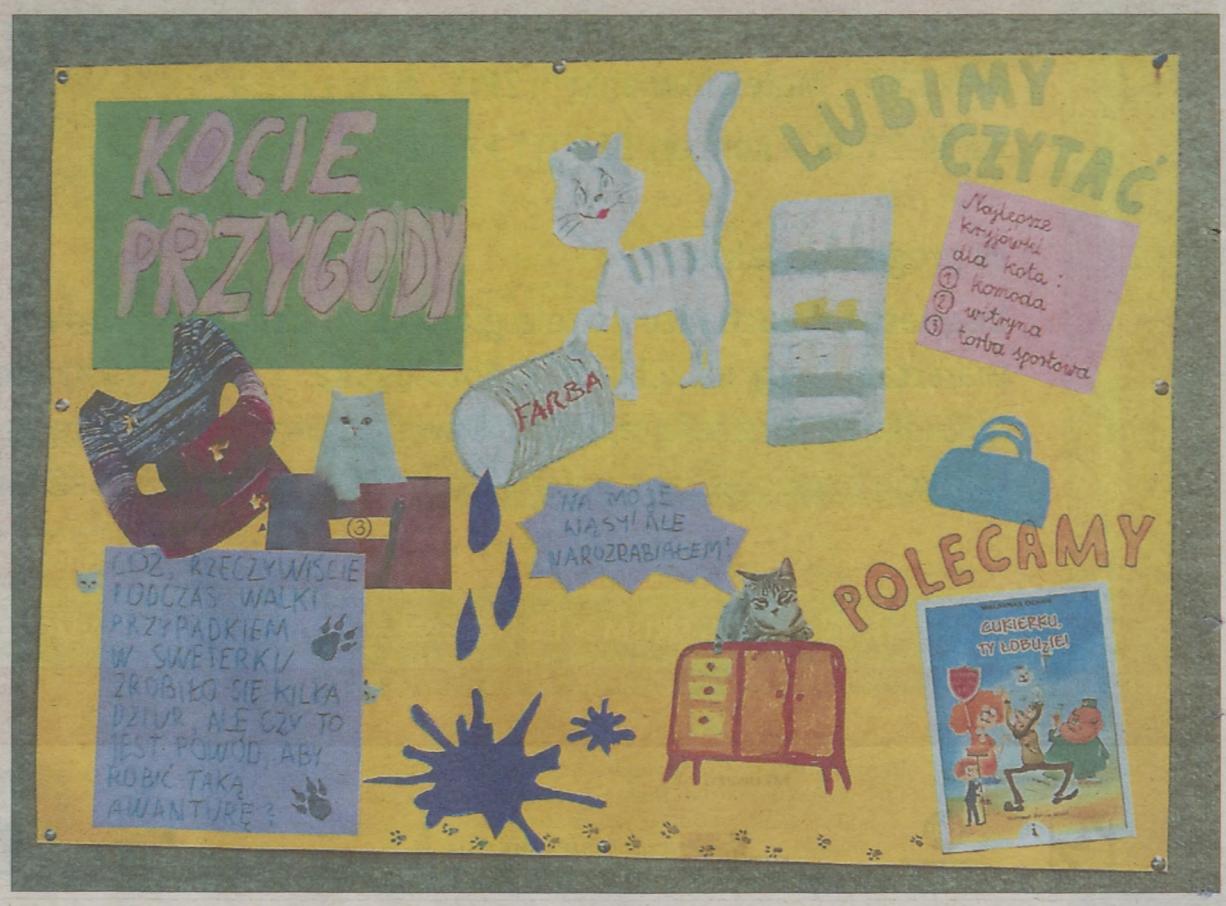

Kraków

Święto Dzielnicy XV
Mistrzejowice

POŻEGNANIE LATA

11 września 2021 r. (sobota), godz. 15:00-22:00, Planty Mistrzejowickie

Na scenie:

15:00-20:00 – występy zespołów ze szkół i placówek Dzielnicy XV oraz ZPiT „Małe Słowianki" i ZPiT „Nowa Huta"

20:30-21:45 – koncert BEAUTY PLATE

W programie także:

bezpłatne dmuchańce i strefa gier XXL | zabawy sportowe i rekreacyjne warsztaty jazdy na rolkach | foto-budka | strefa gastronomiczna | rękodzieło szczudlarze | strefa malucha Wawel Service | konsultacje kosmetyczne atrakcje przygotowane przez Policję, Straż Pożarną i Straż Miejską

CENTRUM MŁODZIEŻY – JEDNOSTKA OŚWIATOWA MIASTA KRAKOWA

ORGANIZATORZY: PARTNERZY: SPONSOR: PATRONAT MEDIALNY:

DZIELNICA XVIII NOWA HUTA
NASZA NOWA HUTA
Magazyn Informacyjny Rady Dzielnicy XVIII
Nr 10/2021 (611) 10 września 2021 r.

140. jubileusz Ochotniczej Straży Pożarnej w Kościelnikach

Powołana do istnienia w 1880 roku Ochotnicza Straż Pożarna w Kościelnikach doczekała się Jubileuszu. Odroczona ze względu na pandemię uroczystość odbyła się końcem sierpnia br. Podczas tego wyjątkowego święta miało miejsce uroczyste poświęcenie i przekazanie nowej remizy oraz samochodu bojowego. Odznaczeni również zostali zasłużeni członkowie OSP.

Strażak to bez wątpienia jeden z zawodów, który przychodzi nam do głowy gdy myślimy o zawodach niebezpiecznych. Kiedy ktoś pełni tą służbę społecznie staje się w oczach społeczeństwa bohaterem. Ochotnicza Straż Pożarna w Kościelnikach gromadzi w swoich szeregach takich bohaterów od 141 lat – to naprawdę szmat czasu, wielu zasłużonych i wiele uratowanych istnień. Gdy taka jednostka obchodzi Jubileusz jest to powód to prawdziwego świętowania. Tak było i tutaj. 29 sierpnia w ramach Jubileuszu 140-lecia powstania jednostki obchodzonego rok później ze względu na pandemię odbyło się uroczyste poświęcenie i przekazanie OSP dwóch niezwykle elementów pracy: budynku i samochodu bojowego. Warto przypomnieć, że stara remiza znajdowała się w lokalu przy ul. Płoszczyny Pierwotnie był to jedynie garaż o powierzchni 50 m2, powiększony w 2003 roku o pomieszczenie socjalne (31m2). W 2006 roku OSP Kościelniki pozyskała lekki samochód pożarniczy marki Volkswagen. Niestety o pozyskaniu lepszego pojazdu ratowniczo gaśniczego nie było mowy z bardzo przyziemnego powodu - ze względu na niską bramę w starej remizie. Sytuacje wymagała podjęcia działań. Pierwszą uchwałę o budowie remizy podjęto na Walnym Zebraniu w 2002 r. Krok po kroku po uzyskani w 2016 roku pozwolenia na budowę w listopadzie 2017 rozpoczęła się budowa nowej remizy. Niespełna 2 lata później 7 października 2019 roku przedstawiciele Zarządu Inwestycji Miejskich UMK oraz wykonawcy przekazali budynek remizy w użytkowanie OSP Kościelniki. Budynek w pełni sfinansowany został przez Gminę Miejską Kraków.

Natomiast nowy samochód to pojazd ratowniczo - gaśniczy marki Volvo FL 280. Jego zakup został sfinansowany z kilku źródeł warto jednak wspomnieć, że pierwsze pieniądze na ten cel przekazane zostały w kwocie 50.000 zł przez Dzielnicę XVIII Nowa Huta w ramach programu jaki radni dzielnicy zapoczątkowali kilka lat temu aby co roku przekazywać do jednostek z terenu Nowej Huty środki pieniężne będące pierwszym wkładem na zakup nowych samochodów. Kolejne środki pochodzą z Gminy Miejskiej Kraków 327.815 zł, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji 130.000 zł, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 100.000 zł oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej 180.000 zł. Pojazd jest w jednostce od 7 grudnia 2020 roku, wprowadzony na pododdział bojowy został 2 stycznia 2021 po zbyciu 42 letniego wysłużonego Stara 244.

Wracając do obchodów Jubileuszu…

Uroczystość rozpoczęła Mszą Święta sprawowana przez Proboszcza Księdza Stanisława Palichleba oraz Kapelana Powiatowego Strażaków Kraków Grodzki Księdza Jana Urbańskiego który wygłosił homilię. Wspomniał o poprzednich pokoleniach strażaków, którzy ją budowali i tych którzy do dzisiejszych czasów prowadzą to dzieło.

Następnie odbyła się uroczysta jubileuszowa zbiórka w której oprócz strażaków wzięli udział zaproszeni goście i licznie zgromadzeni mieszkańcy.

Wśród gości znaleźli się; Prezydent Miasta Krakowa **Jacek Majchrowski,** Wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa **Sławomir Pietrzyk** oraz Radni Miasta Krakowa Agata Tatara, Jacek Bednarz, Edward Porębski, Marek Sobieraj, Dyrektor Departamentu Politycznego Ministerstwa Infrastruktury **Tomasz Tomala,** Dyrektor Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie **Robert Bażela**, Sekretarz Miasta Krakowa **Antoni Fryczek**, Przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy XVIII Nowa Huta, Radny Miasta Krakowa **Stanisław Moryc** oraz Radni Dzielnicy XVIII, Komendant Miejski PSP W Krakowie st. bryg. **Paweł Knapik**, były Komendant Wojewódzki PSP Małopolska generał **Stanisław Nowak**, Wiceprezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP Małopolska **Leszek Zięba,** Wiceprezesi Zarządu Powiatowego ZOSP RP Kraków Grodzki **Jacek Linca i Robert Gurgul,** prezes honorowy **Mieczysław Linca,** Komendant Straży Miejskiej w Krakowie **Jerzy Mądrzyk**, Koło Emerytów i Rencistów PSP w Krakowie, Dyrektor Ośrodka Kultury Kraków Nowa Huta **Małgorzata Jezutek**, uczestnicy Stajni Terenowej „Konisiowo" z szefową **Jagodą Mickiewicz, Stowarzyszenie Przyjaciół Wadowa,** oraz poczty sztandarowe z **OSP Kościelniki, Przylasek, Rusiecki, Czulice, Karniów, Tropiszów, Niepołomice, Wróżenice, Wolica, Wyciąże, Tonie, Tyniec, Przewóz oraz Zbydniowice wraz z Orkiestrą Dętą.**

Dowódcą uroczystości był druh **Dariusz Kozioł,** a spikerem druh **Marcin Jakub Mikulski**.

Pan Prezydent Jacek Majchrowski jako współgospodarz wręczył **Wojciechowi Ruśniakowi** Prezesowi OSP Kościelniki symboliczny klucz oraz breloczek do kluczyków samochodu bojowego oraz przypomniał historię kościelnickiej straży pożarnej oraz wspomniał, że najpierw trzeba było wybudować nową remizę bo do starej nie zmieścił by się nowy nowoczesny samochód bo brama wjazdowa była za niska.

W dalszej części odznaczono zasłużonych druhów.

Złoty Znak Związku OSP RP otrzymali zasłużeni druhowie: Edward Porębski i Kazimierz Ruśniak, Złoty Medal Zasługi dla Pożarnictwa: Maciej Krawczyk, Paweł Ruśniak, Stanisław Ziomek, Piotr Ruśniak, Piotr Klęk, Dariusz Kozioł, Srebrny Medal Zasługi dla Pożarnictwa: Marcin Broda i Roman Bonarski. Brązowy Medal Zasługi dla Pożarnictwa: Łukasz Baran, Roman Świgoń, Szymon Sańka, Patryk Wawrzyńczak, Andrzej Krupa, Grzegorz Piskorz, Michał Mazia. Odznaką Wzorowy Strażak – wyróżnieni zostali druhowie: Jakub Mikulski, Krzysztof Habiński, Jakub Ruśniak, Andrzej Struzik, Krystian Gieras . Brązową Odznaką Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej otrzymali: Kacper Krawczyk, Arkadiusz Ruśniak, Tomasz Król i Dawid Kawula.

Odznakę za Wysługę 70 lat otrzymał: druh Stanisław Ruśniak, Odznaki za Wysługę 60 lat: Tadeusz Warchoł i Jan Macek, 50 lat: Zbigniew Kwaśniewski i Stanisław Ściborowski, 40 lat: Wojciech Ruśniak, Kazimierz Ruśniak, Adam Nowak, Daniel Szymański, Stanisław Ziomek, 35 lat: Piotr Ruśniak, 25 lat: Piotr Klęk, Dariusz Kozioł, Maciej Krawczyk, Paweł Ruśniak, 20 lat: Grzegorz Piskorz, Roman Bonarski, Roman Świgoń, Marcin Broda, 10 lat: Łukasz Baran, Damian Nowak, Krystian Gieras, Patryk Wawrzyńczak, Szymon Sańka, Michał Struzik, Michał Mazia, Tomasz Nowak.

Uroczystość zakończyła wspólna biesiada przy dźwiękach zespołu muzycznego „Arizona Band". Wojskową grochówką i kwaśnicą na koszt strażaków raczył wszystkich chętnych sierżant z Baru Kantyna Andrzej Nowak.

Bogu na chwałę, ludziom na pożytek – 140 lat OSP Kościelniki

W **1880** roku powołano straż ogniową w Kościelnikach. Wodę do gaszenia pożarów czerpano początkowo ze studni w gospodarstwach. Dlatego członkowie straży postanowili zakupić ręczną pompę strażacką produkcji węgierskiej . Kolejna ważną datą był rok **1923** kiedy to po raz pierwszy druhowie założyli dzięki darowiźnie hrabiego Henryka Potockiego mundury strażackie. Węgierska pompa umocowana została na przenośnym pokładzie, otrzymała podwozie i koła. Remizą była drewniana szopa. W **1928** roku jednostka zostaje zgłoszona i przyjęta do Związku Ochotniczych Straży Pożarnych. Od tego czasu mogą się pochwalić udanymi akcjami. Jedną z nich było gaszenie pożaru majątku w Pobiedniku. Jego właścicielka pani Lisiecka, zrewanżowała się za to strażakom dając od siebie i zbierając fanty na organizowana przez druhów loterię. W czasie okupacji wielu członków działało w ruchu oporu. W **1945** roku podczas uroczystości strażackich zebrano pieniądze na zakup motopompy. Jednostka dostała też wóz konny Pozytywnie zapisał się w dziejach OSP rok **1959** wtedy to straż otrzymała z Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie samochód terenowy DOGE i tym samym zaliczona została do jednostek typu „S". W tym samym roku **15 sierpnia** do użytku zostaje oddany wybudowany przez miejscową społeczność „Dom Ludowy". Tam znalazła siedzibę Kościelnicka OSP. Zaistniały dobre warunki do przechowywania, napraw i konserwacji sprzętu pożarniczego. W **1965** roku starą motopompę zastąpiono nową P-03 przekazaną od Państwowej Straży Pożarnej. **1967 rok** zapamiętali druhowie gdyż po staraniach Zarządu uzyskali samochód skrzyniowy Star 25 na którym zamontowali motopompę i sprzęt pożarniczy. Wybudowano w tym czasie zbiornik p - poż na błoniach. W roku **1975** jednostka dostaje dziesięcioletniego Stara GBAM ze Szkoły Aspirantów w Krakowie. W **1994** roku jednostka otrzymuje od społeczeństwa sztandar. W **1995** roku powstają dwie Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze dziewczęcą i chłopięcą. Ożywia to działalność jednostki. W **1996** na błoniach wybudowana zostaje wiata kulturalno-szkoleniowa. W styczniu **2000** jednostka otrzymuje z PSP samochód pożarniczy Star 244 GBA. W **2002** rok osiedle Kościelniki zostaje wyposażone w wodociąg miejski a strażacy prawie na całym terenie mogą korzystać z hydrantów. W **2003** roku powiększenie remizy. Powstaje kosztem sklepu: magazynek sprzętu, sanitariat z prysznicami i sala tradycji. **2 listopada 2006** roku z rąk Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego otrzymuje drugi samochód Volkswagen Transporter. Trzeci samochód pożarniczy Star 244 GBA pozyskali w **2013** roku od przyzakładowej jednostki Acerol Mittal. **10 czerwca 2007** w Kościelnikach odbywają się pierwsze w historii Powiatowe Zawody Sportowo - Pożarnicze. Na Zjeździe Oddziału Powiatowego ZOSP RP Kraków - Grodzki 19 listopada 2011 roku Prezesem Powiatowym i Członkiem Prezydium Zarządu Wojewódzkiego zostaje Prezes OSP Wojciech Ruśniak a członkiem Zarządu Powiatowego Zbigniew Kwaśniewski.

Do chwili obecnej stanowiska prezesów piastowali: **Andrzej Tereszczyk, Franciszek Duras, Władysław Duras, Jan Adamczyk, Józef Baran senior, Jan Duras junior i Wojciech Ruśniak.** Naczelnikami byli: **Mikołaj Łoboda, Jan Ruśniak, Wojciech Krupa, Stanisław Ruśniak, Zbigniew Kwaśniewski i Kazimierz Ruśniak.**

Rozpoczęcie uroczystości.

Uroczysta defilada pododdziałów.

Zaproszeni goście.

Rada Dzielnicy XVIII Nowa Huta; os. Centrum B 6; 31-927 Kraków; tel. 12-644-78-40, e-mail: rada@dzielnica18.krakow.pl; www.dzielnica18.krakow.pl. Zarząd: przewodniczący **Stanisław Moryc**; zastępca przewodniczącego **Józef Szuba**; członkowie zarządu **Marta Bielecka-Woźniak, Andrzej Kowalik, Mariusz Woda**. **Redakcja kolumny:** Rada Dzielnicy XVIII.

Z SZACUNKIEM O PŁK. MIECZYSŁAWIE HERODZIE

8 maja minęła 76 rocznica zwycięstwa nad faszyzmem, a kilka dni później minęła 77 rocznica zdobycia Monte Cassino, a 1 września przypadła 82 rocznica wybuchu II wojny światowej. W Nowej Hucie pracował i mieszkał kilkadziesiąt lat Mieczysław Herod, który istotnie był związany z tymi rocznicami. Z tym wielce zasłużonym dla Polski człowiekiem spotykałem się wielokrotnie. To był najbardziej utytułowany, z bogatym życiorysem kombatant, związany z Nową Hutą. Z całym szacunkiem, czcząc powyższe rocznice przypominam najważniejsze wydarzenia z Jego niepowtarzalnego wojennego szlaku.

Mieczysław Herod urodził się we wsi Rzeplin w 1918 roku. Szkołę powszechną ukończył w Skale. Służbę wojskową i szkołę podoficerską artylerii odbył w 6 PAL-u w Krakowie. Walczył w kampanii wrześniowej pod Pszczyną. Potem uciekł z kraju na Zachód. Dalsze wojenne ścieżki to: Węgry, Liban – gdzie tworzyła się Brygada Strzelców Karpackich. Potem były walki pod Tobrukiem w Afryce. Finałem wojennej kampanii Mieczysława Heroda było Monte Cassino. Odznaczony Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych, Krzyżem Pamiątkowym za Monte Cassino, Gwiazdą Afryki, Gwiazdę Italii i wieloma innymi odznaczeniami. Przez lata był związany z Nową Hutą. Pracował w kombinacie metalurgicznym w Nowej Hucie, mieszkał w Czyżynach przy ul. Narciarskiej. W 2009 r. otrzymał stopień pułkownika rezerwy WP nadany przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego.

Urodził się w 1918 roku, a więc w historycznym roku, kiedy Polska odzyskała niepodległość po 123 latach niewoli. Zaś do ostatnich dni mieszkał w Czyżynach wraz z rodziną. Zmarł w kilka miesięcy po ukończeniu 100 lat. Jego mieszkanie pełne było pamiątek, zdjęć, literatury wojennej i odznaczeń. To najważniejsze to Order Virtuti Militari otrzymany za udział w bitwie pod Pszczyną w 1939 roku. Inne odznaczenia i medale, którym miałem przed laty okazję się przyjrzeć to: Brązowy Krzyż Zasługi z Mieczami, Krzyż Pamiątkowy Monte Cassino, Medal Wojska Polskiego z podwójnym okuciem, Medal Zwycięstwa i Wolności, Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 r., Krzyż Czynu Bojowego Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie; odznaczenia zagraniczne: Gwiazda za Wojnę 1939-1945, Gwiazda Afryki, Gwiazda Italii, Australijski Tobruk – Siege 1941.

MIETEK UCZYŁ SIĘ DOBRZE

Szkołę powszechną Mieczysław Herod ukończył w Skale, w której nauczyciele namawiali młodzież do czytania powieści historycznych rozbudzając w ten sposób patriotyzm. Chłopcy zastanawiali się, że walki zbrojne o wolność Polski ustały, a oni nie brali w nich udziału, nie mając pojęcia, że za chwilę sami będą składać egzamin właśnie z takiego patriotyzmu. Zaczęła się służba wojskowa jako ciekawa droga kariery. Tymczasem z Rzeplina, w którym Mieczysław spędzał młodość, chodziło się do Krakowa piechotą, całe czternaście kilometrów. W domu było sześcioro dzieci, dziewięć morgów pola i długi zaciągnięte na to pole. Mietek uczył się dobrze, ale już od piątej klasy musiał udać się do Skały, by codziennie pokonywać pięć kilometrów drogi. Zawsze jednak dużo czytał. Marzył o rowerze, ale nie stać go było na niego. Swoje marzenie spełnił dopiero po wojnie, kiedy wracając z wojennej tułaczki przytaszczył do Rzeplina rower.

ZOSTAŁ ARTYLERZYSTĄ

W tej swoistej atmosferze rozbudzonego patriotyzmu Mieczysław Herod w wieku dwudziestu lat zgłosił się na ochotnika do 6 Pułku Artylerii Lekkiej w Krakowie. Tam odbył zasadniczą służbę wojskową. Jako kapral został pierwszym działonowym 5 baterii, II dywizjonu, 6 PAL-u. Ponieważ okres służby kończył się 15 sierpnia 1939 roku, napisał podanie o pozostawienie go w wojsku jako nadterminowego. Został instruktorem w Szkole Podofi-

cerskiej. W tym czasie planowana była mobilizacja 6 dywizji dowodzonej przez gen. Bernarda Monda. Zbierało się na wojnę. 25 sierpnia 1939 roku ogłoszono pełną mobilizację. Mieczysław Herod dowodził już działonem w skład którego wchodził jego zastępca, czyli jaszczowy, sześciu ludzi obsługi działa i sześciu jezdnych oraz armata kaliber 75 mm wzór 1898 rok, produkcji francuskiej. 26 sierpnia 1939 r. wyjechali z koszar w Krakowie. Pierwsze dwa dni spędzili w Zabierzowie we dworze, gdzie czyścili i sprawdzali działa, bo wzięli je z fortu zupełnie nowe. 1 września cały ich dywizjon wyszedł na drogę w miejscowości Granica. Każda z baterii zajmowała prawie 120 m długości drogi. Pierwszego września ich kolumnę ostrzelały Messerschmitty. Myśleli, że to ćwiczebny nalot naszych samolotów. Niestety prawda okazała się bolesna. Rozpoczęła się wojna. Potem zobaczyli klucze hitlerowskich samolotów lecących na Kraków i inne miasta Polski, a za chwilę usłyszeli detonacje zrzucanych bomb.

CHRZEST BOJOWY

Pod Pszczyną piąta bateria na rozkaz porucznika Duszyńskiego przygotowywała się do walki z czołgami. Działon kaprala Heroda rozlokował się we wsi Ćwiklice. Czekali w napięciu. Pierwszy września przeszedł im spokojnie. Ranek 2 września powitał ich gęstą mgłą, która dopiero przed południem zaczęła rzednąć. Jak wspomina w swoich pamiętnikach, pomiędzy godziną dziesiątą a jedenastą usłyszeli charakterystyczny łoskot czołgów zmieszany z terkotem umieszczonych na nich karabinów maszynowych i świstem pocisków. Nagle w przedpolu pojawiła się taczanka zaprzężona w trzy konie. Pędziła ona w cwale na przełaj, za nią grupkami wycofywała się piechota ścigana ogniem karabinów maszynowych wroga. Na przedpolu zapaliły się już stogi słomy. Nagle, jak spod ziemi wyłoniły się czołgi. Kiedy zbliżyły się na odległość 800 metrów kapral Herod otworzył ogień z dowodzonego przez siebie działa. Strzelanie rozpoczęły także pozostałe działa 5 Baterii. W pobliżu baterii kaprala Heroda naliczono około 40 czołgów, z których jedne ostrzeliwały baterie, a inne skierowały się na wieś Ćwiklice, gdzie znajdowały się pozostałe baterie 6 PAL-u. Czołgi rozjechały dwie polskie baterie. Działony kaprali Heroda i Dryi strzelały na wprost, najpierw przeciwpancernymi pociskami, a potem rozpryskowymi. Ich działony najlepiej wstrzelane zniszczyły trzy czołgi i kilkanaście unieruchomiły. W tym czasie inne działony wycofywały się. Zapalone stogi słomy, pył i kurz oraz mgła nie pozwalały na dokładne wstrzeliwanie się w nieprzyjacielskie czołgi. Pozostało wycofywanie się. W końcu i im udało się stamtąd wydostać. Ale z dwudziestu czterech armat ich dywizjonu zostało tylko dwanaście. Dopiero potem dowiedzieli się, że zostali zaatakowani przez 150 czołgów gen. Guderiana. Za ten upór, za walkę do ostatka, wśród dwudziestu srebrnych krzyży Virtuti Militari, jeden przypięto kapralowi Mieczysławowi Herodowi.

Potem rozpoczęła się epopeja ewakuacyjna na wschodnie granice Polski. 6 Pułk Artylerii Lekkiej 6 Dywizji Piechoty walczył w składzie armii „Kraków". Dywizja gen. Monda należała do jednostek najbitniejszych i najsprawniej dowodzonych w całej kampanii wrześniowej. Szli zawsze w pogotowiu bojowym, co chwilę ostrzeliwując się Niemcom, którzy chcieli ich otoczyć. Długo w pamięci Mieczysława Heroda pozostawały Biskupice Radłowskie, gdzie stoczyli z hitlerowcami ciężki bój o most na Dunajcu. Tam dotarli do Turobina, gdzie 19 września 1939 roku zostali otoczeni przez Niemców i rozbrojeni. 6 PAL wchodzący w skład VI Dywizji Piechoty Ziemi Krakowskiej przestał istnieć.

KAWALERYJSKA FANTAZJA

Kapitulacja nie musiała oznaczać końca walki z wrogiem. Stąd tylko na dwa dni udało się Niemcom zniewolić kaprala Mieczysława Heroda. Przy pierwszej okazji ulotnił się z konwoju. Droga powrotna w rodzinne strony trwała dwa tygodnie. Po dwóch dniach pobytu w domu udał się piechotą do Krakowa. Zastał miasto zapełnione Niemcami. On jednak szukał starych przyjaciół, by nawiązać z nimi kontakt. Wiedział, że pozostaje mu tylko walka z wrogiem. Marzył, by znowu jego armata przemówiła do Niemców. Ale jak to uczynić? W takiej rozterce pozostało tylko czekanie i wsłuchiwanie się co dzieje się w dalekim świecie. Uzupełniał wiedzę z literatury, z książek, które zostały wywiezione z Uniwersytetu Ludowego w Szycach. W takiej rozterce upływały miesiące, aż dotarły słuchy, iż w dalekiej Francji generał Sikorski montuje polską armię. Tylko jak do niej dotrzeć? Aż cierpliwość się wyczerpała. Wraz z kolegą pułkowym Marianem Bulkiem postanowili na własną rękę dotrzeć do Francji. W tajemnicy przed rodzinami wybrali się pewnej niedzieli do Biesnej koło Bobowej, bo tam mieszkał ich kolega z wojska, także kapral, Jan Libront. Nie mieli jeszcze pojęcia, że funkcjonowały już kurierskie przerzuty przez granicę słowacką i węgierską na Zachód.

Trzeba mieć było rzeczywiście kawaleryjską fantazję, i sporą dozę szczęścia, żeby we trójkę, przebijając się przez Słowację, dotrzeć do Budapesztu. W konsulacie polskim dostali ubrania i paszporty, w które wbito literę „M", co oznaczało Marsylię, a w Belgradzie zamieniono ją na „B" co oznaczało Bejrut. Tak zostali włączeni w ówczesny nurt przerzutowy, by poprzez Skopje i Saloniki dostać się do Aten. Tam w Pireusie czekał na nich statek pasażerski „Warszawa", którym dowodził kapitan Meissner (brat pisarza), żeby dostać się do Bejrutu. W Bejrucie czekała na nich komisja wojskowa. Tam Mieczysław Herod otrzymał legitymację z nr 368 z fotografią. Tak został żołnierzem Brygady Strzelców Karpackich utworzonej w miejscowości Homs, przy francuskiej armii na Wschodzie. Dostali umundurowanie i broń do ręki. I choć działka były jeszcze z pierwszej wojny światowej, to wszystko nie miało takiego znaczenia jak fakt, że znowu dorwali się do broni. Znowu mieli czym walczyć z wro-

giem, który zalał rodzinną ziemię, który tak bardzo ich upokorzył. I choć drogi do Ojczyzny się wydłużyły, to byli przekonani, że wcześniej czy później do niej wrócą.

POD DOWÓDZTWEM BRYTYJSKIM

Niestety Francja skapitulowała przed Niemcami. Sytuacja Brygady Strzelców Podhalańskich przedstawiała się tragicznie. W myśli zarządzenia generała Mittelhausera, dowódcy wojsk francuskich, ich brygada powinna złożyć broń i zostać wysłana do Grecji. Ale oni na to nie mogli się zgodzić. Brygada składała się wyłącznie z ochotników, przeważnie ludzi młodych, stanowiących polską wojskową elitę, dowodzoną przez jednego z najwspanialszych dowódców gen. Kopańskiego. Udało się jednak całej brygadzie wraz z wojskowym sprzętem przedostać do Palestyny, pod dowództwo brytyjskie. Tam w odległości kilkunastu kilometrów od Jerozolimy, w miejscowości Latrum założyli obóz wojskowy. Było to pierwsze zetknięcie Mieczysława Heroda ze światem arabskim, tam znalazł się w środowisku Polaków, wywodzących się ze wszystkich grup społecznych przedwojennej Polski.

Dla Polaków pobyt w Palestynie okazał się rajem, choć na krótko. Byli serdecznie przyjmowani przez osiedlonych tam Żydów z Polski. Kilkumiesięczny pobyt w Palestynie przeznaczony był na szkolenie. Teraz Herod wcielony został do zwiadu pułku. Tu też zaczął realizować swoje młodzieńcze marzenia o ukończeniu szkoły średniej. Jeszcze w Latrum zapisał się do szkoły polskiej, żeby w przerwach bitewnych uczyć się i zdawać egzaminy. W roku 1942 udało się mu zdać maturę, która pozwoliła na dostanie się do podchorążówki. Kiedy Włosi, a potem Niemcy przystąpili do działań wojennych w Libii, ich brygada została przerzucona pod Aleksandrię w Egipcie. Tam ćwicząc czekali na wejście do walk. Pod koniec sierpnia 1942 roku brygada wypłynęła okrętami wojennymi z Aleksandrii. Klucząc po Morzu Śródziemnym, w obawie przed nalotami, nocą dopłynęli do portu w Tobruku. Tam luzowali Australijczyków.

TOBRUK

Pustynia Libijska, to cienka warstwa pyłu (10-60 cm) na wapiennej skale. Dlatego piechota cały czas wkuwała się w skałę, żeby zyskać parę centymetrów okopu, głębokiego początkowo na 60-70 cm. Kilkanaście dodatkowych centymetrów ochrony dawały napełnione pyłem worki, bardzo szybko przestrzeliwane i codziennie przygotowywane od nowa. Toteż przemieszczać się można było tylko na kolanach. Jeżeli temperatura przekraczała niewiele ponad 40 stopni, mówiło się, że jest chłodno. Cztery miesiące w oblężonym przez Włochów i Niemców Tobruku, to cała epopeja żołnierzy, którzy atakowani byli dniem i nocą. Mieczysław Herod spotkał tutaj 10 listopada 1943 r. gen. Sikorskiego będącego na inspekcji. Mieczysław Herod obsługiwał wówczas potężne zdobyczne włoskie działo 149 mm. Po uwolnieniu Tobruku przez aliantów nastąpiła wyprawa pod Gazalę i zdobycie Bardii. Po ukończeniu podchorążówki Mieczysław Herod został przydzielony do pierwszej baterii Karpackiego Pułku Artylerii Lekkiej. Z tą Dywizją Strzelców Karpackich przebył potem szlak bojowy we Włoszech, od *Tarentu aż do zdobycia* Bolonii. Był także w Iraku. Ofensywy, które wydarzyły się pod Stalingradem i El Alamein były punktem zwrotnym w całej wojnie i urealniły marzenia o powrocie Ojczyzny.

POD MONTE CASSINO

Ostatnim akordem wojennej tułaczki była bitwa pod Monte Cassino. Na stanowiskach Polacy byli 30 kwietnia 1944 r. Bitwa rozpoczęła się jednak 11 maja o godz. 11 w nocy. Na całym froncie włoskim ruszyła ofensywa. Mieczysław Herod zapamiętał huraganowy ogień polskiej artylerii. Niemcy zatrzymali naszą piechotę i ostro kontratakowali. Były straty. Natarcie załamało się 17 maja. Na zgliszczach klasztoru ciągle trwali Niemcy. Polacy mokrymi brezentowymi płachtami chłodzili działa, które prowadziły ustawiczny ostrzał wzgórza. Każde z dział posłało na Niemców po 2000 pocisków. Znaczący zapisek w pamiętniku: „18 maja 1944 r. – Wniebowstąpienie Pańskie, o godz. 10.30 na klasztorze zatknęliśmy polską flagę, droga do Rzymu stanęła otworem...".

W Bolonii zakończył się bojowy rozdział życiorysu naszego bohatera. Z początkiem 1945 r. Mieczysław Herod zakończył służbę liniową w stopniu podporucznika. Wrócił do kraju, zdał dużą maturę. Ukończył kierunek ekonomiczny na Uniwersytecie Jagiellońskim. Następnie kilkadziesiąt lat pracował w kombinacie metalurgicznym w Nowej Hucie. W 2009 r. otrzymał stopień pułkownika rezerwy WP nadany przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. W lutym 2018 obchodził setną rocznicę urodzin, w których uroczystościach brałem udział, relacjonując je w „Głosie". Niestety w kilka miesięcy później pożegnaliśmy płk. Mieczysława Heroda na cmentarzu w Grębałowie, gdzie znalazł miejsce na wieczną wartę, jak przystało na żołnierza tak oddanego Ojczyźnie.

SŁAWOMIR PIETRZYK
Fot. Marcin Pietrzyk

INFORMATOR HANDLOWO-USŁUGOWY

SŁUŻBY MIEJSKIE I LOKALNE

Pogotowie Ratunkowe 999 **(także N. Huta).**

Toksykologia 12 411 99-99.

Straż Pożarna 998, 12 646-01-10.

Policja 997.

Policja Nowa Huta: os. Zgody (VIII KP) 12 61-52-910, os. Złotej Jesieni 11C (VII KP) 12 61-52-911, 12 615-33-19.

Straż Miejska 986.

Pogotowie gazowe 992.

Pogotowie dźwigowe 12 644-23-08.

Pogotowie c.o. 12 644-38-46.

Wodociągi 12 648-28-61.

Pogotowie ADREM (elektr., c.o., wod.-kan.-gaz) 12 644-19-69, 12 643-27-43. **ADREM awarie poza budynkiem** 12 644-12-10.

Pogotowie elektryczne dla os. Oświecenia 12 647-05-65 w dni powszednie i 12 647-15-87 w dni świąteczne.

Całodobowy telefon zaufania dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin 12 411-60-44.

MEDYCYNA I ZDROWIE

▼ **GABINET KARDIOLOGICZNY.** Lek. med. Krzysztof Ideć, os. Hutnicze 10/3. Rejestracja: 12 357-36-12.

▼ **KOMPLEKSOWE LECZENIE STOMATOLOGICZNE**: leczenie kanałowe, protetyka, implanty. Kraków, os. Słoneczne 11, lokal U 1.

Tel. 12 644 89 01, kom. 664 395 417. Pon.–pt. 9.00–19.00. www.bjb.net.pl.

▼ **PRACOWNIA USG – LEK. MED. B. STĘPIEŃ** – os. Handlowe 8, tel. 12 644-78-26 lub 696-047-450: badania jamy brzusznej, tarczycy. Czynna: poniedziałek 12.00–16.00 oraz środa i piątek 9.00–12.00.

▼ **NAPRAWA PROTEZ ZĘBOWYCH**. Wzmacnianie metalem. Tel. 608-205-981.

USŁUGI RÓŻNE

▼ **TELEWIZOR ANTENY.**

Tel. 12-640-00-42, 609 586 881.

▼ **USŁUGI SZKLARSKIE, oprawa obrazów,** os. Jagiellońskie 19, Pawilon Handlowo-Usługowy koło kościoła ARKA (wejście z tyłu).

Tel. 12 647-86-50, 504-552-197.

▼ **PRZECHOWALNIA ROWERÓW** (z możliwością przeglądu) **i OPON** (całoroczna). Plac targowy PIAST, paw. 3.

Tel. 647-13-88, kom. 0502-730-087.

▼ **SALON FRYZJERSKI** „Dorota" (damski, męski, dzieci).

Pl. Targowy „Piast", paw. 26, 27.

Tel. 506-529-863.

▼ **ZAKŁAD PIECZĄTKARSKO-GRAWERSKI, Adam Sroka,** przeniesiony z os. Niepodległości do Borzęcina 797A.

Aktualny tel. 14 68-46-756, e-mail: zaklad@odznaki.pl.

▼ **ROWERY** – sprzedaż, części, akcesoria, serwis, naprawy, komis, malowanie ram. FHU „Elmar", plac targowy PIAST, paw. 3.

Tel. 647-13-88, kom. 502-73-00-87.

▼ **ANTEN MONTAŻ**, naprawa telewizorów wszystkich typów u klienta.

Tel. 12 640-00-41, 609-586-881.

POŚREDNICTWA NIERUCHOMOŚCI

▼ **ARKADOM – NAJSKUTECZNIEJSZE BIURO NIERUCHOMOŚCI.** Stowarzyszeni w MSPON, 3 licencje państwowe. Os. Jagiellońskie 19, koło kościoła Arka.

Tel. 12 641-66-74; www.arkadom.pl.

BIURA KSIĘGOWO-PODATKOWE

▼ **FUNDACJA WIĘCEJ SERCA.** Usługi księgowe – pełny zakres – ceny do uzgodnienia. Os. Złotej Jesieni 15 B, lok. 2. Tel. 503-602-661.

BIURA TURYSTYCZNE

▼ **BIURO TURYSTYCZNE Cerro Torre Szkoła Górska,** al. Pokoju 82, 501 568 948, www.szkolagorska-cerrotorre.pl.

Wyjazdy polskie i zagraniczne, górskie wyprawy, pilotaż i przewodnictwo wycieczek, obozy i kursy wspinaczkowe, szkolenia, kursy pierwszej pomocy. Oferta dla grup, szkół, firm, klientów indywidualnych.

USŁUGI MOTORYZACYJNE

▼ **FIRMA AUTOKOMPUTER, Janina Walasek, ul. Makuszyńskiego 9B.**

Tel. 12 644-18-80, 12 684-19-00 (01, 02), pon.–pt. 8.00–18.00. Badania techniczne pojazdów do 3,5 ton (przeglądy rejestracyjne): okresowe, zasilanych gazem, rejestrowanych po raz pierwszy za granicą, powypadkowych. Komputerowy system pomiaru i kontroli układów jezdnych samochodów osobowych i busów oraz ich regulacja. Komputerowy pomiar sprawności amortyzatorów.

www.stacja-autokomputer.pl. E-mail: autokomputer@op.pl.

▼ **AUTOMYJNIA I STUDIO DETAILINGU „SPLASZ". MYCIE RĘCZNE.** Ul. Fatimska 6, tel. 644-72-39. Całodobowy parking.

▼ **ZŁOMOWANIE** samochodów, wystawianie zaświadczeń, transport. 12 681-01-41, 0605-100-845.

KWIACIARNIE

▼ **KWIACIARNIA „KALINA",** os. Centrum D1, czynna od pn. do pt. w godz. 8–19, w soboty 8–17, w niedziele 9–15.

Tel. 12 644-33-36. Przyjmujemy zamówienia z dostawą do domu.

▼ **KWIACIARNIA „CUPIDO"**, pl. Targowy Bieńczyce 6, tel. 641-46-35.

Czynna: pon.–sob. 6.00–19.00, niedziela 9.00–16.00. Zamówienia na telefon. Dowóz w obrębie Krakowa. Wieńce, wiązanki okolicznościowe, bukiety.

PRACOWNIE ZŁOTNICZE

▼ **WYROBY ZŁOTE, SREBRNE. Naprawy. Grawerowanie. Skup złota i srebra. Upominki komunijne. Ceny producenta.** Bieńczycki pl. Targowy 5. Tel. 12 685-53-80.

„Umiera się nie dlatego aby przestać żyć, lecz po to by żyć inaczej"
Paulo Coelho

ZAKŁADY POGRZEBOWE
Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o.

WWW.PUK.KRAKOW.PL

- ul. Rakowicka 35a, tel. 12/411-47-76, sob. 8.00-14.00
- ul. Reduty 1, tel. 12/411-35-26
- cm. Grębałów, tel. 12/645-31-61
- cm. Podgórze, tel. 12/656-55-11

DYŻUR CAŁODOBOWY
RÓWNIEŻ W NIEDZIELE I ŚWIĘTA
tel. 12/411-45-02, 12/411-45-04

Wszystkie punkty czynne od pon. do pt. od 7.30 do 15.30
KOMPLEKSOWA OBSŁUGA POGRZEBÓW
BEZGOTÓWKOWE ROZLICZANIE POGRZEBÓW

OGŁOSZENIA DROBNE

● **ANTEN** montaż, naprawa telewizorów u klienta.

(12)640-00-42, 609-586-881.

● **CZYSZCZENIE** dywanów, tapicerki meblowej i samochodowej.

Tel. 513-587-700.

● **DACHY**, papa termozgrzewalna, obróbki blacharskie. 507-896-506.

● **DZIAŁKA**, 48 a, w tym 10 a ogrodu. Ogrodzona, duży garaż, prąd, altana murowana. Tel. 602-48-53-98.

● **RTV** – telewizory – anteny – serwis profesjonalny od 1985 r.

Tel. 609-719-072.

● **SZKLARZ**, oprawa obrazów, montaż luster, szyby zespolone. Szkolne 30. Transport gratis.

Tel. 600-384-136, (12)644-27-07.

● **ZAWSZE** aktualne. Zakład napraw telewizorów, montaż anten. Profesjonalnie, solidnie, tanio!

(12)640-00-42, 511-942-158.

CORDIA
B. KWIECIŃSKA
www.cordia.com.pl
os. Na Skarpie 24 os. Urocze 5
czynne 8.00–15.30
12 644-87-75, 512-179-466
504-180-180
KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
TANIO – CAŁODOBOWO

MATEMATYKA
Tel. 507 869 805

NEKROLOGI I KONDOLENCJE
przyjmuje
Biuro Ogłoszeń
„Głosu – Tygodnika Nowohuckiego"
(al. Jana Pawła II 232 – NCK).
Tel. 12 643-44-33

CHT.NET.PL
OTWARTE W KAŻDĄ NIEDZIELĘ
ZAPRASZAMY NA ZAKUPY HURT, DETAL HALA I, HALA II
UL. KRZYWDA 1, 30-710 KRAKÓW
Do wynajęcia lokale handlowe – tel. 602-15-30-88, 12 307-11-20

Współistnienie pełne bólu, czyli...

MIGRENA I DEPRESJA CHODZĄ W PARZE

Najnowsze wytyczne ekspertów i konsultantów krajowych w dziedzinie neurologii i psychiatrii potwierdzają trwały związek między migreną a depresją. Migrena szczególnie często współistnieje z depresją. Z kolei depresja zwiększa 3-krotnie ryzyko wystąpienia migreny oraz przejścia migreny epizodycznej w postać przewlekłą.

Niemal wszystkie leki stosowane doraźnie w napadzie migreny, jak i w profilaktyce, zaostrzają przebieg depresji wpływają na skuteczność jej leczenia. Natomiast leki stosowane w leczeniu depresji nasilają objawy migrenowe. To błędne koło, z którego pacjent nie jest w stanie się wyrwać. Zgodnie z najnowszymi rekomendacjami ekspertów szansą na leczenie tych dwóch chorób bez ryzyka zaostrzenia jednej z nich są przeciwciała monoklonalne oraz toksyna botulinowa. Skuteczne leczenie migreny, dzięki klarownym polskim i międzynarodowym wytycznym, daje szansę na podniesienie standardów i zneutralizowanie tego poważnego problemu terapeutycznego w Polsce.

Migrena, to nie tylko ból głowy

Według Światowej Organizacji Zdrowia migrena, jest jedną z 20 chorób o największym, negatywnym wpływie na życie człowieka i drugą w kolejności, po udarach mózgu, która wiąże się z największym obciążeniem zdrowotnym. To nie tylko ból głowy, ale szereg objawów towarzyszących, takich jak nudności, wymioty, zaburzenia widzenia, połowicze drętwienia, zaburzenia mowy, nadwrażliwość na bodźce zewnętrzne, światło, dotyk, dźwięki czy zapachy.

Atakuje ludzi młodych, ograniczając ich funkcjonowanie lub wykluczając z życia społecznego

Co ważne, migrena atakuje głównie ludzi młodych, aktywnych zawodowo oraz trzykrotnie częściej kobiety. Aż u 90% chorych pierwszy napad pojawia się przed 40 rż., a jedynie u około 3% chorych po 60 rż. Z badań przeprowadzonych w Polsce wynika, że 48% chorych doświadcza przynajmniej jednego napadu migreny w miesiącu, a 24% - powyżej dwóch napadów. U kobiet trwają one dłużej niż u mężczyzn. W przypadku migreny przewlekłej bóle głowy występują przez ponad 15 dni w miesiącu, uniemożliwiając pacjentowi normalne życie przez ponad 6 miesięcy w roku (ok. 184 dni).

– Przeprowadzone w 31 krajach na świecie badanie pacjentów z migreną pokazuje dobitnie, w jak destrukcyjny sposób choroba wpływa na ich codzienne funkcjonowanie. Aż 85% ankietowanych wskazało na negatywne aspekty choroby takie jak: uczucie bezradności, depresji, niezrozumienia; 83% zgłosiło trudności ze snem, 55% odczuwa nieustanny strach przed wystąpieniem kolejnego ataku. Prawie połowa (49%) chorych na całym świecie zwróciła uwagę na ograniczenia w codziennych czynnościach we wszystkich fazach migreny, a wpływ na sferę zawodową, prywatną lub społeczną zgłosiło aż 87% respondentów – wylicza dr n.med. Magdalena Boczarska-Jedynak, neurolog, Prezes Fundacji Zapobiegaj.

Migrena jest zaliczana do tzw. pierwotnych bólów głowy, czyli takich, które nie są wynikiem innych towarzyszących chorób. Migrena charakteryzuje się napadowym występowaniem bólów głowy, którym czasem towarzyszą dodatkowe objawy neurologiczne. Teorii dotyczących powstawania i rozprzestrzeniania się migrenowych bólów głowy jest wiele i żadna nie jest ostateczna i wyjaśniająca wszystkie wątpliwości.

Społeczna ignorancja i jej psychiczne konsekwencje

Znikoma świadomość społeczna na temat migreny, mity i stereotypy, które wokół niej powstały powodują, że choroba jest bagatelizowana, a pacjenci spotykają się na co dzień z nieufnością i brakiem zrozumienia ze strony otoczenia, lekarzy, przyjaciół, ale również najbliższych im osób, co jeszcze bardziej nasila poczucie wykluczenia i sprawia, że czują się w swojej chorobie osamotnieni.

W konsekwencji u migrenika można zaobserwować częste współwystępowanie zaburzeń nerwicowych, lękowych i depresji. Ta ostatnia występuje aż u ok. 22% pacjentów z migreną przewlekłą i należy do najczęstszych chorób psychicznych towarzyszących migrenie. – Osoby cierpiące z powodu migreny przewlekłej są niemal sześciokrotnie bardziej narażone na rozwój depresji, a prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększa się wraz ze wzrostem liczby dni z migrenowym bólem głowy w miesiącu. Tacy pacjenci miewają nawet myśli samobójcze i niekiedy podejmują próby zakończenia życia w bólu. – podkreśla dr n. med. Magdalena Boczarska-Jedynak.

Ograniczenia w leczeniu związane ze współistnieniem migreny i depresji

Problemem w przypadku współwystępowania tych dwóch chorób są ograniczone możliwości terapeutyczne.

– Leczenie migreny, mimo wytycznych polskich i międzynarodowych, nadal stanowi poważny problem terapeutyczny. Niemal wszystkie leki, stosowane doraźnie w napadzie, jak i w profilaktyce migreny, zaostrzają przebieg depresji i obarczone są licznymi działaniami niepożądanymi, co wpływa na skuteczność jej leczenia. Natomiast leki stosowane w leczeniu depresji nasilają objawy migrenowe – zwraca uwagę prof. dr hab. n. med. Piotr Gałecki, z Kliniki Psychiatrii Dorosłych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, współtwórca najnowszych zaleceń ekspertów. – Tu potrzebne jest wdrożenie nowoczesnej terapii profilaktycznej, której zadaniem jest możliwie największe ograniczenie ataków migreny bez ryzyka zaostrzenia depresji lub wystąpienia poważnych objawów niepożądanych – dodaje prof. Gałecki.

Zgodnie z najnowszymi zaleceniami ekspertów i konsultantów krajowych w dziedzinie neurologii i psychiatrii jedną z terapii zalecanych leczeniu profilaktycznym migreny przewlekłej u chorych ze współistniejącą depresją są przeciwciała monoklonalne przeciw białku CGRP oraz toksyna botulinowa.

– Opracowanie leków, które blokują działanie białka CGRP było przełomowym i długo wyczekiwanym odkryciem. Leczenie to jest wysoce skuteczne oraz dobrze tolerowane przez pacjentów. Zastosowanie już kilku dawek, pozwala w krótkim czasie na uzyskanie stabilizacji choroby i zmniejszenie częstości oraz intensywności ataków migrenowych. To ogromna szansa dla pacjentów, u których dotychczasowe próby leczenia zakończyły się niepowodzeniem. To szansa na życie, którą każdy kto podejmuje decyzje o dostępie do terapii w Polsce musi dogłębnie zrozumieć. – apeluje dr Boczarska.

Pacjenci cierpią czekając na zmianę

Wprowadzenie nowoczesnych terapii do leczenia migreny wskazywane przez Polskie Towarzystwo Neurologiczne jako jeden z priorytetów strategii neurologicznej na 2021 r. i lata następne, to konieczność i tylko priorytetowe zajęcie się tym tematem pozwoli na przełamanie wykluczenia społecznego, zawodowego i załamania psychicznego młodych Polaków cierpiących z powodu migreny i depresji.

– Znam historie tych pacjentów, ich rzeczywistość i emocje, jakie nimi targają. Ci pacjenci czekają na skuteczną terapię, która pomoże walczyć zarówno z jedną, jak i drugą chorobą. Najnowsze rekomendacje pokazują, że ok. 10% chorych zmuszonych jest zmienić pracę z powodu napadów migreny. Drugie tyle chorych rezygnuje całkowicie z pracy zawodowej. Nie można zwyczajnie funkcjonować czując ciągły ból przez ponad 6 miesięcy w roku – puentuje prezes Fundacji Zapobiegaj.

(red)

CitoReh
Dietetyka
Dietetyka online:
porady przez Internet
pod adresem: www.citoreh.pl
Dietetyka stacjonarna:
porady stacjonarne, analizy i pomiary komputerowe zawartości tłuszczu, masy mięśniowej i wody w organizmie.
Prosimy o telefoniczne lub mailowe uzgodnienie terminu wizyty!
Os. Złotej Jesieni 2, 31-826 Kraków (pok. 222, II piętro)
Tel. 12 641 65 14
lub 696 999 958
e-mail: dietetyka@citoreh.pl
http://www.citoreh.pl

PRACOWNIA RENTGENOWSKA
Wykonujemy zdjęcia:
→ kręgosłupa
→ klatki piersiowej
→ kostne, zębów i panoramiczne zębów
os. Urocze 2
Tel. 12 644-92-82

Vident
lek. stom. Andrzej Zimoch
tech. dent. Marcin Słowiak
os. Boh. Września 1
STOMATOLOGIA
PEŁNY ZAKRES USŁUG
tel. 12/641-48-08
PROTETYKA
KORONY, MOSTY, PROTEZY
EKSPRESOWE NAPRAWY
tel. 12/645-93-33

NIKT POTRZEBUJĄCY NIE ZOSTANIE BEZ POMOCY

W okresie pierwszej, drugiej i trzeciej fali pandemii Covid-19 nikt potrzebujący w Krakowie nie został bez pomocy. Zadania w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień, choć w zmienionej formie, dostosowanej do warunków i możliwości realizowane były bez przerwy. Poniżej przedstawiamy działalność profilaktyczną podejmowaną przez Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie.

Realizacja szkoleń profilaktycznych skierowanych do uczniów, nauczycieli i rodziców w formie bezpośredniej z powodu epidemii Covid-19 w okresie od 16 marca do 26 czerwca 2020 oraz od 24 października do 23 grudnia 2020 roku została wstrzymana w wyniku zamknięcia placówek oświatowych na terenie całej Polski. Moment ten był punktem zwrotnym w realizacji warsztatów profilaktycznych. Zespół Działu Profilaktyki w ciągu kilku tygodni przygotował (realizowane dotąd 24 autorskie programy profilaktyczne) do prowadzenia w formie online, aby wyjść naprzeciw potrzebom zgłaszanym przez pedagogów z krakowskich szkół.

Uczniowie, rodzice i nauczyciele potrzebowali wsparcia psychologicznego oraz wzmocnienia czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi, czyli kompetencji społecznych, których kondycja w okresie pandemii stanęła pod znakiem zapytania.

Od 1 lutego 2021 r. wszystkie programy profilaktyczne realizowane były w formie zajęć online na platformie Zoom dla uczniów, rodziców i nauczycieli krakowskich szkół. Jeszcze w grudniu 2020 roku do wszystkich szkół podstawowych i ponadpodstawowych na terenie Krakowa zostało skierowane pismo z informacją o dostępności programów profilaktycznych MCPU w formie online wraz z zaproszeniem do korzystania. W wyniku informacji od szkół dotyczących zapotrzebowania na tą formę realizacji, wiele placówek podjęło decyzję o rozpoczęciu realizacji szkoleń profilaktycznych w formie online zaraz po zakończeniu ferii zimowych 2021. Szkolenia profilaktyczne były jednocześnie ważnym elementem wspierającym zdrowie psychiczne mieszkańców Krakowa. Podczas zajęć profilaktycznych uczestnicy nabywali kompetencje społeczne tj. podtrzymywania relacji z rówieśnikami i dorosłymi, stosowanie konstruktywnej komunikacji, radzenie sobie ze stresem, planowanie, podejmowanie decyzji, wykorzystują wszelkie dostępne kanały komunikacji cyfrowej. Dorośli – rodzice i nauczyciele na zajęciach online nabywali wiedzę w zakresie aktualnych zagrożeń, czynników ochronnych oraz mogli uzyskać wsparcie i podnieść swoje kompetencje, np.: umiejętności wychowawcze lub prawidłowe postawy względem zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, w szczególności nadużywanie cyfrowych mediów, aby wspierać pozytywny klimat w domu i w szkole.

★★★

Efektem tych działań było nie tylko poszerzenie wiedzy i kompetencji społecznych u odbiorców, ale możliwość efektywnej współpracy pomiędzy rodzicami a dziećmi w sytuacjach wymagających budowania motywacji do zmiany, interwencji specjalistycznej lub skierowania do placówki leczenia uzależnień czy zdrowia psychicznego.

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2021 roku zrealizowano 374 szkolenia profilaktyczne w formie online. Podczas szkoleń objęto oddziaływaniami 7 004 uczestników.

W tym:

- 6 323 uczniów przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
- 188 rodziców,
- 395 nauczycieli,
- 98 innych osób dorosłych.

Warto wspomnieć o kilku nowych programach, które powstały w okresie pandemii i cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród uczestników.

★★★

Jeszcze w maju 2020 roku został opracowany Program dla mieszkańców domów pomocy społecznej i seniorów pt. „Zdrowo i aktywnie". Realizacja rozpoczęła się w już czerwcu 2020 roku, w formie bezpośredniej wśród mieszkańców domów pomocy społecznej z terenu Krakowa. Celem programu było wzmocnienie czynników chroniących przed uzależnieniami oraz promocja zachowań prozdrowotnych zarówno w sferze fizycznej jak i psychicznej. Szkolenia prowadzone były aktywnymi metodami, dostosowanymi do potrzeb i możliwości uczestników. W ramach programu prowadzone były tematyczne szkolenia warsztatowe dla uczestników. Uczestnicy mogli wybrać szkolenie spośród 5 tematów: 1. Zdrowy styl życia, 2. Radzenie sobie ze stresem i kryzysem psychicznym, 3. Komunikacja, która wpływa na relacje, 4. Spędzanie czasu wolnego, 5. Alkohol i inne substancje psychoaktywne.

W domach pomocy społecznej, Centach Integracji Społecznej i oraz dziennych domach pomocy społecznej w zajęciach stacjonarnych w okresie od 1 czerwca 2020 roku do 30 sierpnia 2021 roku udział wzięło 580 osób.

★★★

Aby wspierać dzieci młodsze oraz rodziców pozostających w domach został przygotowany program pt. „Bezpieczny Przedszkolak", który był propozycją oddziaływań profilaktycznych dla dzieci w wieku 4-6 lat oraz dla ich opiekunów. Celem programu był wczesny rozwój kompetencji społecznych u dzieci w zakresie kluczowych czynników chroniących, w tym budowania konstruktywnych relacji w grupie, bezpieczeństwa, dobrej komunikacji i zacieśniania więzi przy aktywnym udziale ich rodziców. Program był realizowany zarówno w formie zdalnej jak i bezpośredniej, w zależności od sytuacji epidemicznej w Polsce.

★★★

Kolejny program pt. Wsparcie na starcie" skierowany był do dzieci w wieku 7–9 lat uczęszczających do klas I-III szkół podstawowych oraz ich rodziców. Celem programu było zapoznanie dzieci z rolą psychoterapeuty, psychologa i zbudowanie pozytywnego obrazu korzystania z pomocy psychologicznej oraz uświadomienie ważnej roli i celu pomocy psychologicznej, terapeutycznej rodzicom/opiekunom dzieci.

Tematyka nowych programów profilaktycznych spotkała się z dużym zainteresowaniem ze strony przedszkoli, szkół, dzieci oraz rodziców. Szczególnie obszar pomocy psychologicznej, kontakt z psychoterapeutą i uczestnictwo w procesie psychoterapii zarówno w formie online jak i w kontakcie osobistym nabrały większego znaczenia wobec potrzeb powstałych podczas izolacji, jak na przykład radzenie sobie z brakiem kontaktu osobistego, poczuciem osamotnienia, zagrożenia, izolacji.

★★★

W okresie pandemii kontakt ze specjalistą z zakresu pomocy psychologicznej zyskał większe znaczenie. Osoby potrzebujące pozostały w swoich domach, dlatego porady i wsparcie w formie rozmów telefonicznych stały się jedyną możliwością specjalistycznej pomocy. W Miejskim Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie działał Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin świadcząc od lat pomoc dla osób uzależnionych, współuzależnionych, używających ryzykownie substancji psychoaktywnych. Specjaliści psychoterapii uzależnień, psychologowie, pedagodzy i radcy prawni udzielali porad psychologicznych i prawnych, kompleksowych informacji na temat problemów związanych z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych oraz zachowań. Osoby potrzebujące miały możliwość poddać się wstępnej diagnozie, w razie potrzeby, kierowanie były do placówek leczenia uzależnień. Również placówki leczenia uzależnień dostosowały swoje warunki realizacji świadczeń do możliwości działania w okresie pandemii. Leczenie uzależnień w poradniach prowadzone były telefonicznie lub za pomocą komunikatorów. Na stronie internetowej MCPU regularnie zamieszczane były informacje o wprowadzanych zmianach, istotnych dla pacjentów.

★★★

Osoby objęte leczeniem były zachęcane do kontaktu z poradnią, aby uzyskać szczegółowe informacje o możliwości zdalnego jej kontynuowania. Listę placówek leczenia uzależnień można było znaleźć pod tym adresem: www.mcpu.krakow.pl, zakładka terapia uzależnień.

Godne polecenia były także formy pomocne w utrzymaniu abstynencji w okresie izolacji, np. oglądanie filmów poświęconych tej tematyce oraz czytanie publikacji i aplikacje mobilne. Przydatne materiały znajdują się m.in. na stronach www.parpa.pl czy www.aa24.pl. W internetowych księgarniach można było znaleźć także wiele książek ekspertów w zakresie psychoterapii uzależnień. Powszechną, choć nową umiejętnością zarówno dla uczestników terapii , jak i terapeutów stało się korzystanie z cyfrowych mediów kontakt przez ekran komputera.

★★★

W okresie epidemii znacznie rozwinęła się działalność Całodobowego Telefonu Zaufania ALCOTEL – 12/ 411 60 44. Liczba rozmów w miesiącu często przekraczała 500. Pomocy poszukiwały osoby uzależnione od alkoholu

i innych substancji psychoaktywnych, ich bliscy, pracownicy instytucji pomocowych. Pracownicy Działu Profilaktyki MCPU udzielali przez całą dobę, 7 dni w tygodniu specjalistycznych porad, konsultacji oraz podtrzymywali nadzieję w sytuacjach kryzysowych. Pomocy telefonicznej poszukiwały osoby nie tylko z Krakowa, ale też całej Polski oraz Polacy mieszkający poza granicami kraju.

★★★

Zaplanowana na marzec konferencja naukowa pt. „Aplikacje Mobilne w Pomocy Osobom z Problemem Alkoholowym". została zorganizowana w momencie złagodzenia pandemii 8 października 2020 r w Auli Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie przy ul. Jakubowskiego 2.

Organizatorami konferencji byli: Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie oraz Zakład Psychologii Lekarskiej Katedry Psychiatrii CMUJ i Zakład Psychologii Klinicznej Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie. Patronat honorowy nad wydarzeniem sprawowali prof. Jacek Majchrowski – Prezydent Miasta Krakowa, dr Dominik Jaśkowiec – Przewodniczący Rady Miasta Krakowa, prof. Tomasz Grodzicki – Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. Collegium Medicum, mgr Marcin Jędrychowski – Dyrektor Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie oraz mgr Katarzyna Łukowska – Dyrektor Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podczas konferencji miało miejsce odznaczenie medalem „Honoris Gratia" przyznawanym przez Prezydenta Miasta Krakowa osobom zasłużonym dla Miasta Prof. Barbary Bętkowskiej – Korpały i Krzysztofa Brzózki. Odznaczenia wręczył Prof. Andrzej Kulig, Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa.

Podczas obrad po raz pierwszy w Polsce zostały zaprezentowane 4 aplikacje mobilne skierowane do osób uzależnionych od alkoholu. W tym: E-POP interaktywna aplikacja dla nadużywających alkoholu, mWSPARCIE dla pacjentów po podstawowym programie leczenia uzależnienia, Helping Hand powered by Addictions.ai – innowacyjny ekosystem wsparcia terapii alkoholowej, Nałogometr 2.0 – przewidywanie i zapobieganie nawrotom w uzależnieniach. Uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznać się z tymi nowoczesnymi propozycjami pomocy osobom uzależnionym oraz praktycznymi wskazówkami ich zastosowania. Konkluzją konferencji stało się podsumowanie, że te nowatorskie cyfrowe rozwiązania są niezwykle aktualna propozycja wsparcia specjalistycznej pomocy szczególnie w sytuacji ograniczonego kontaktu w okresie epidemii Covid-19.

Konferencja odbywała się w formie bezpośredniej, w której wzięło udział 60 uczestników. Zapis wideo z konferencji jest dostępny poprzez link zamieszczony na stronie internetowej MCPU na kanale YouTube.

★★★

Z powodu sytuacji epidemicznej spotkania grup wsparcia, które odbywały się w siedzibie MCPU, przy ul. Rozrywka 1 zostały wstrzymane do odwołania. Na stronie internetowej została zamieszczona informacja o możliwych formach wsparcia realizowanych przez środowiska samopomocowe. Osoby zainteresowane mogły skorzystać ze spotkań grup wsparcia Anonimowych Alkoholików, anonimowych Narkomanów, grup Al ANON (dla rodzin i przyjaciół Alkoholików) w formie online. Ze względu na dostępność wiele zachęciła do udziału w mitingach taka forma kontaktu. Na stronie https://aa24.pl/pl/mityngi-on-line dostępne były informacje o mitingach na terenie całej Polski, dotyczące daty i godziny, platformy na której odbywa się spotkanie oraz możliwościach dołączenia. **Dodatkowe informacje można było uzyskać pod numerem telefonu: 801 033 242 bądź pod adresem e-mail: aa@aa.org.pl.**

★★★

Kolejnym ważnym elementem wsparcia dla Mieszkańców Krakowa i okolic był realizowany od kilku lat stały cykl audycji radiowych pt. „Pierwszy krok". Audycje emitowane były w Polskim Radiu Kraków w każdą niedzielę od godziny 21.00 do 22.00. Tematyka audycji dotyczyła oferty krakowskich placówek leczenia uzależnień, problematyki przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, programów dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz osób z syndromem DDA. Specjaliści zachęcali pacjentów do kontynuowania terapii w formie zdalnej, do utrzymywania abstynencji oraz do korzystania z innych dostępnych form wsparcia.

Po wielu miesiącach izolacji otwarcie instytucji i możliwości spotkań bezpośrednich pozwoliło nam znowu cieszyć się towarzystwem innych osób i odłożyć komunikatory na bok. Jednak ten okres dał nam wszystkim nowe doświadczenia: ograniczenia możliwości, niepewności czy poczucie osamotnienia. Z drugiej strony wiele osób, z pomocą specjalistów i bliskich zbudowało mocną motywację do zmiany swojej sytuacji życiowej. Wielu osobom przybyło odwagi do korzystania z profesjonalnej pomocy, wiele osób wzmocniło swoje umiejętności cyfrowe. Dbajmy o swoje zdrowie i pamiętajmy, że w Krakowie nikt potrzebujący nie zostanie bez pomocy.

Do druku przygotował:
MARCIN PIETRZYK
Fot. z archiwum MCPU

Zaufaj gwiazdom, zwłaszcza tym, które Ci sprzyjają

HOROSKOP

BARAN (21 III–20 IV). Spokojny, wypełniony pracą tydzień. Będziesz mieć sporo czasu dla siebie, by zadbać o zdrowie i wizerunek, a także, by głębiej zastanowić się nad tym, co dla Ciebie jest naprawdę ważne i nad przemijającym czasem.

BYK (21 IV–20 V). Masz wrażenie, że czuwa nad Tobą jakaś szczęśliwa gwiazda i z nie jednej opresji wyjdziesz obronną ręką. Dobrze mieć takie samopoczucie bezpieczeństwa. To dodaje sił i uruchamia pomysły na ciekawsze spędzenie życia.

BLIŹNIĘTA (21 V–21 VI). Masz dość sił by nadrobić wszelkie zaległości w firmie i w domu. Zabierzesz się nawet do generalnych porządków, by potem z satysfakcją odpoczywać. Szybko z marszu poczynisz przygotowania do wakacyjnego wyjazdu.

RAK (22 VI–22 VII). Jeśli jakiekolwiek niesnaski rodzinne zatruwały Ci codzienność, odpoczniesz. Spokojniej i sympatyczniej w środowisku rodzinnym. Dojdziesz do wniosku, że jednak nie warto za wszelką cenę udowadniać swoich racji.

LEW (23 VII–22 VIII). Teraz częściej niż zwykle będziesz przebywać w tzw. babskim gronie. Pogaduszki i ploteczki, słowem sporo humoru, to dobry sposób na miłe spędzenie czasu w letnie dni. Nierzadko będziesz organizatorem takich spotkań.

PANNA (23 VIII–22 IX). Spróbuj jakoś przetrwać tę codzienną monotonię, z nadzieją na lepsze dni, wszak nic nie trwa wiecznie. Dobrym zwiastunem zmian będzie ktoś bliski, kto ma doskonałe rozeznanie Twoich potrzeb i oczekiwań.

WAGA (23 IX–22 X). Dobra wiadomość o postępującej poprawie Twego zdrowia powinna krzepiąco wpłynąć na Twoje samopoczucie. Nie trać nadziei, choć powoli, ale idą zmiany na lepsze. Teraz tylko szanuj to szlachetne zdrowie.

SKORPION (23 X–21 XI). Ostatnio izolujesz się od ludzi. Chciałbyś zapomnieć o całym świecie i mieć tzw. święty spokój. Jest to możliwe ale tylko na pewien, krótki czas. Długo ta duchowa sjesta nie potrwa, obowiązki wkrótce przypomną o terminach.

STRZELEC (22 XI–21 XII). Masz szczęście, znowu coś, co choćby jest namiastką fortuny zakręci się koło Ciebie. Otrzymasz być może ciekawą ofertę i możliwość pomnożenia dotychczasowych oszczędności. W każdym razie los Ci sprzyja.

KOZIOROŻEC (22 XII–19 I). Dobry tydzień przed Tobą. Wprawdzie jakichś rewelacji nie będzie, ale będziesz w pełni usatysfakcjonowany swoimi, drobnymi sukcesami, tak w pracy zawodowej, jak w przypadku zobowiązań rodzinnych.

WODNIK (20 I–18 II). Poradzisz sobie w każdej sytuacji. Wszystko wskazuje na to, że uporasz się z wieloma zajęciami, poczynionymi obietnicami i w końcu pomyślisz także o zasłużonym urlopie, o złotej plaży i szumie morskiej bryzy.

RYBY (19 II–20 III). W kobiecym gronie znajdziesz wiele przyjemności płynących z wakacyjnego nastroju, sytuacyjnego dowcipu. Słowem, miło upływa czas i nie zamierzasz tego zmieniać. Niech ta miła, letnia atmosfera trwa jak najdłużej.

SAMANTA

Inspekcja w więzieniu:
– W tej celi siedzi nasz najzdolniejszy więzień, mówi z dumą naczelnik więzienia do przewodniczącego inspekcji.
– Dlaczego najzdolniejszy?
– Bo kiedy odsiadywał u nas swój pierwszy wyrok to nie umiał ani czytać ani pisać. To my go nauczyliśmy!
– To za co teraz siedzi?
– Za fałszowanie dokumentów.

★★★

Mechanik po obejrzeniu auta klienta:
– Jakby to panu powiedzieć – gdyby to był koń, trzeba by go zastrzelić.

★★★

Przychodzi facet do psychiatry:
– Panie doktorze, jestem zdołowany. Życie jest okrutne i bez sensu, czuję się sam i zagubiony na tym podłym świecie.
Lekarz z uśmiechem na to odpowiada:
– Lekarstwo na to jest proste. Niedawno do miasta zawitał klaun Pagliacci. Obejrzy pan jego występ. Zapewniam, że poprawi panu humor.
Na to facet zalewa się łzami.
– Panie doktorze, to ja jestem Pagliacci!...

★★★

Żona do męża:
– Powiedz mi jakiś komplement.
– Masz wspaniałego męża...

★★★

Żona do męża:
– Idę spać, kocham cię!
– Ja też.
– Też mnie kochasz?
– Też idę spać...

Danie a la Kmita

PAPRYKI NADZIEWANE KASZĄ

Składniki:
100 g kaszy jaglanej, 4 papryki w różnych kolorach, marchewka, ziarna słonecznika, garść natki pietruszki, sól, pieprz, kiełki do podania.

Marchew zetrzyj na tarce o grubych oczkach. Natkę pietruszki posiekaj. Papryki obetnij na górze tak, by powstały czapeczki z ogonkiem. Usuń gniazda nasienne. Kaszę ugotuj według przepisu na opakowaniu. W trakcie dodaj marchewkę i słonecznik. Przyprawy solą i pieprzem. Przygotowany farsz przełóż do wydrążonych papryk. Rozłóż je w naczyniu żaroodpornym i piecz 25 minut w 170 st. C. Podawaj z ulubionymi kiełkami i natką.

Sentencja tygodnia

Przebaczyć to wypuścić więźnia na wolność i odkryć, że tym więźniem byłeś ty.

Lewis B. Smedes

§ *Akta sprawy...*

Wakacje z pedofilem

Problem pedofilii od kilku lat zaistniał w świadomości społecznej. Jednak, jak to w życiu, każdy myśli, że to jego dotyczyć nie będzie. A w życiu zło czyha na każdym kroku, czy to w kościele, szkole, czy na ulicy. I warto uświadamiać o tym najmłodszych. Dwójka 12-latków nie miała o tym pojęcia, a teraz ich rodzice wspólnie z psychologami usiłują usunąć w nich traumę. Jaką było poznanie 52-letniego mężczyzny i bliskie z nim kontakty trwające całe wakacje.

Nadużycia seksualne w polskim kościele wywołały skandal, ale też szybko politycy przykryli te kwestię innymi sprawami. A i instytucja winna zaniedbań wyjątkowo nie jest chętna do współpracy, chociażby z państwową komisją. Psychologowie i pedagodzy szkolni alarmują, że problem dotyczy przede wszystkim życia codziennego – tego pomiędzy szkołą a domem rodzinnym. Gdzie wiele może się wydarzyć, a naiwność dzieciaków, ich prosty i bezrefleksyjny sposób myślenia oraz ciekawość świata, są tylko do tego zachętą.

Dwaj uczniowie jednej z krakowskich szkół podstawowych wakacje jak wielu rówieśników spędzało w mieście. Oczywiście nadzór ze strony pracujących rodziców był minimalny. I sprowadzający się do posiłków oraz kontroli powrotu do domu. Na rozmowę oczywiście zabrakło czasu. I zainteresowanie się tym, co młodzi robią przez cały dzień, oprócz patrzenia w monitory smartfona czy komputera.

Obaj koledzy z klasy od czasu, gdy tylko zaczęły się wakacje, postanowili poznawać swoje rodzinne miasto. Bynajmniej nie od strony zabytków i dokonań kulturalnych. Raczej interesowały ich salony z samochodami, tymi nowymi i używanymi. Zafascynowani motoryzacją codziennie bywali w takich miejscach. Tam też poznali 50-letniego mężczyznę. Ten bardzo ciekawie opowiadał im o autach, pokazał kilka z nich, a także zaprosił ich do domu, aby mogli zobaczyć kolekcję rozmaitych miniaturowych old i youngtimerów wszelkich marek. Zabrał ich spod innego komisu swoim zabytkowym mercedesem na obrzeża miasta. Tam opowiedział, że jest byłym kierowcą rajdowym i kolekcjonerem motoryzacyjnym.

Wreszcie wszyscy trafili do jego domu, gdzie pokazał im swoje spore zbiory. Modele, naklejki i wydawnictwa. Następnie zaprosił ich do oglądnięcia filmów i programów motoryzacyjnych. Gdy obaj małoletni byli u niego kolejny raz, w czasie odtwarzania jakiejś relacji z salonu w Genewie, ten zaproponował inne filmy. W tym pornograficzne kreskówki. Chłopcy je zaakceptowali, a także bardziej swobodne zachowanie ich gospodarza. Który usiadł pomiędzy nimi i bardziej realnie wykorzystał ich seksualnie. Przypominając im, żeby nikomu o tym nie mówili. Elementem tej tajemnicy było podarowanie im po jednym metalowym modelu sportowych aut. Potem prezentów było coraz więcej.

Wszystko trwało przez całe wakacje. Rodzice niczego nie zauważyli. Dopiero starsza i już pełnoletnia siostra jednego z chłopców spostrzegła, że jej brat rzadko bywa w domu, przynosi nowe gry komputerowe. Zapytała go więc, skąd je ma? Jednoznacznej odpowiedzi nie dostała, więc opowiedziała o tym rodzicom. Ci zajęci pracą, wreszcie znaleźli czas na poważną rozmowę. I stwierdzili, że coś jest nie tak, aż wreszcie dowiedzieli się o tajemniczym panu Marku. Szybko skontaktowali się z rodzicami jego kolegi Tomka. Wtedy pewne sprawy, niekoniecznie motoryzacyjne wyszły na jaw.

Natychmiast powiadomiono policję, wezwano psychologów. Po wykluczeniu konfabulacji ze strony potencjalnych ofiar i ustaleniu okoliczności zdarzeń – zaczęto poszukiwania podejrzanego „rajdowca". Ustalono, że to 53-letni Marek H., rzeczywiście kiedyś zawodowy kierowca rajdowy, mający już na swym koncie już sprawę o czyny lubieżne wobec nieletnich. Wtedy zakończyło się to wyrokiem w zawieszeniu – teraz mężczyzna trafił do aresztu i czeka na decyzję o odwieszeniu kary. A także wyjaśnieniu okoliczności wakacyjnych pedofilskich umizgów wobec obu 12-latków. **(mar)**